

EUROPOS SAJUNGOS
TEISINGUMO TEISMAS

2025 m. metinis pranešimas

Metų apžvalga

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas – Sąjungos teisės laikymosi garantas

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas yra viena iš septynių Europos Sąjungos institucijų.

Šios Sąjungos teisminės institucijos uždavinys – užtikrinant vienodą Sutarčių aiškinimą ir taikymą, taip pat Sąjungos institucijų, įstaigų ir organų priimtų teisės aktų teisėtumo kontrolę, garantuoti, kad būtų laikomasi Sąjungos teisės.

Savo jurisprudencija ši institucija prisideda prie Sąjungos vertybių puoselėjimo ir vieningos Europos kūrimo.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismą sudaro du teismai: Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas.

2025 m. metinis
pranešimas

Metų apžvalga

Turinys

Pirmininko įžanginis žodis	4
1. 2025-ieji trumpai	6
A. Metai nuotraukose	8
B. Metai skaičiais	18
Institucija 2025-aisiais.....	18
Teisminės veiklos metai (Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas).....	19
Kalbų tarnybos	20
2. Teisminė veikla	22
A. Teisingumo Teismas 2025 m.	24
Teisingumo Teismo veikla ir pokyčiai.....	24
Teisingumo Teismo nariai	28
B. Bendrasis Teismas 2025 m.	32
Bendrojo Teismo veikla ir pokyčiai.....	32
Teisminės veiklos pokyčiai	34
Bendrojo Teismo nariai	38
C. Jurisprudencija 2025 m.	42
Focus Sąjungos pilietybė ir „auksiniai pasai“	42
Focus Teisingumo Teismo nagrinėta direktyva dėl minimalaus darbo užmokesčio	46
Focus Galimybė susipažinti su tekstiniais pranešimais, kuriais pasikeitė Komisijos Pirmininkė ir <i>Pfizer</i> generalinis direktorius	50
Focus Informacinė visuomenė: Skaitmeninių paslaugų aktas (SPA) ir labai didelės interneto platformos.....	52
Svarbiausių metų sprendimų apžvalga.....	56

3. Teisingumą padedanti vykdyti administracija	76
A. Kanclerio įžanginis žodis.....	78
B. Svarbiausi metų įvykiai.....	80
2025 m. – kertiniai Sąjungos teismų reformos metai.....	80
Skaidresnis Europos teisingumas.....	84
Bendradarbiavimas su Europos teismų institucijomis.....	87
C. Ryšiai su visuomene.....	90
4. Institucija, kuriai rūpi aplinka	94
5. Žvilgsnis į ateitį	98

Kiekvienais metais Teisingumo Teismo metiniame pranešime „Metų apžvalga“ apžvelgiami praėjusių metų įvykiai ir ateities perspektyvos. Kartu tai yra proga įvertinti mūsų institucijos veiklą platesniame jos ir Europos integracijos istorijos kontekste.

Koen Lenaerts

Europos Sąjungos
Teisingumo Teismo
pirmininkas

1952 m. gruodžio 10 d. Paryžiaus sutartimi nuspręsto įsteigti Teisingumo Teismo steigiamajame posėdyje pirmasis šio teismo pirmininkas Massimo Pilotti savo kalboje citavo Italijos poetą ir politiką Dante Alighieri: „ubicumque potest esse litigium, ibi debet esse iudicium“ („ten, kur gali kilti ginčas, turi būti priimtas sprendimas“). Jis taip pat priminė, kad Teisingumo Teismo užduotis yra visiems – „valstybėms, įmonėms ar tiesiog asmenims“ – užtikrinti, kad vykdydamos savo veiklą Bendrijos institucijos paisytų joms suteiktų įgaliojimų ribų.

Tą pačią dieną Jean Monnet džiaugdamasis naują teismą apibūdino „ne tik kaip Europos anglių ir plieno bendrijos Teisingumo Teismą, bet ir kaip Europos Aukščiausiojo federalinio teismo perspektyvą“, neatsiejamą nuo „suverenaus teisės egzistavimo Bendrijoje“. Praėjus daugiau kaip 70 metų, šie pagrindiniai principai tebėra mūsų kasdienės veiklos įkvėpimo šaltinis. Jie padeda suprasti 2025 m. pasiektą pažangą ir 2026 m. numatomus iššūkius.

2025 m. – tai pirmi ištisi metai, kuriais buvo įgyvendinama 2024 m. spalio 1 d. įsigaliojusi reforma, lėmusi dalies Teisingumo Teismo jurisdikcijos priimti prejudicinius sprendimus perdavimą Bendrajam Teismui šešiose konkrečiose srityse (PVM, akcizai, Muitinės kodeksas, tarifinis klasifikavimas, keleivių teisės ir apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema). Pasiekti rezultatai labai džiugina. Reformos esmė – „vieno langelio“ mechanizmas, pagal kurį visi prašymai priimti prejudicinį sprendimą teikiami Teisingumo Teismui; šis po vidaus konsultacijų nusprendžia, ar jie turi būti perduoti Bendrajam Teismui, ar pats juos nagrinės. Nuo tada, kai pradėta įgyvendinti ši reforma, taikant „vieno langelio“ mechanizmą buvo išnagrinėta beveik 100 prašymų priimti prejudicinį sprendimą ir maždaug devyni iš dešimties perduoti Bendrajam Teismui, nes priklausė išimtinai vienai iš šešių minėtų sričių.

Be to, 2025 m. kelis kartus pasikeitė Sąjungos teismų sudėtis. Teisingumo Teisme pareigas pradėjo eiti du nauji teisėjai, vienas iš jų perėjo iš Bendrojo Teismo. Bendrajame Teisme buvo paskirti penki nauji teisėjai, du iš jų pakeitė Teisingumo Teismo teisėjais tapusius narius. 2025 m. rugsėjo mėn. valstybių narių vyriausybės pratęsė 19 Bendrojo Teismo teisėjų kadenciją 2025–2031 m. laikotarpiui. Tuo pat metu Marc van der Woude buvo perrinktas Bendrojo Teismo pirmininku trečiajai kadencijai, o Savvas Papasavvas vėl paskirtas pirmininko pavaduotoju.

2025 m. institucija tęsė savo komunikacijos politikos pertvarką: viena iš naujovių – Teisingumo Teismo narių pristatomi audiovizualiniai informaciniai pranešimai apie svarbiausias bylas. Sprendimą priėmusioje kolegijoje posėdžiavęs teisėjas glaustai ir suprantamai perteikia bylos esmę ir tai, kaip Teisingumo Teismas išsprendė iškeltus teisinius klausimus. Į priekį pasistūmėjo ir keli svarbūs projektai, kuriuos bus galima įgyvendinti vienu metu jau nuo 2026 m. sausio mėn.: pradės veikti nauja *Curia* interneto svetainė, kuri yra pagrindinis institucijos interneto portalas, nauja paieškos sistema ir į tikrą išorės komunikacijos priemonę pertvarkyta [Curia Web TV](#), kuri iki šiol buvo vidinė audiovizualinė platforma, taip papildant esamus komunikacijos kanalus.

Kalbant apie technologinius pasiekimus, pažymėtina, kad dirbtinis intelektas ir toliau vaidina svarbų vaidmenį institucijos pokyčiuose. Šiais metais buvo paleisti arba išbandyti keli šia technologija pagrįsti įrankiai, visų pirma *Curia AI Brain* – pačios institucijos sukurta platforma, skirta jos vidaus reikmėms, kuria siekiama darbuotojams suteikti galimybę naudotis specializuotais DI įrankiais, atitinkančiais konkrečius Teisingumo Teismo poreikius.

Galiausiai 2025 m. gruodžio 7 d. suėjo 25-eri metai nuo Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos priėmimo. Siekiant paminėti šį įvykį ir Chartijos reikšmę jurisprudencijai bei pagrindinių teisių apsaugai, kitas Teisėjų forumas, kuris vyks Teisingumo Teisme 2026 m. kovo mėn., bus visiškai skirtas Chartijos svarbai Sąjungos teisinėje sistemoje pabrėžti.

Vykdydamas šiuos projektus ir ryžtingai žvelgdamas į ateitį Teisingumo Teismas ir toliau vykdo jam 1952 m. pavestą užduotį: užtikrinti teisės laikymąsi, piliečių pasitikėjimą ir Sąjungos teisinės sistemos stabilumą.

1

2025-ieji trumpai

A. Metai nuotraukose

Sausio mėn.

Europos Komisijos iškilmingas pasižadėjimas

Paskyrus naują Europos Komisiją, per sausio, vasario, kovo ir gegužės mėn. surengtus iškilmingus posėdžius Europos Komisijos Pirmininkė Ursula von der Leyen ir Komisijos nariai iškilmingai pasižada, kaip numatyta Sutartyse.

Vasario mėn.

Europos ombudsmenės iškilmingas pasižadėjimas

Teresa Anjinho, Europos Parlamento išrinkta eiti Europos ombudsmeno pareigas, iškilmingai pasižada Teisingumo Teisme.

Kovo mėn.

Teisingumo Teismo tarnybų vizitas EŽTT

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo delegacija, kurią sudaro kancleris ir įvairių Teisingumo Teismo tarnybų atstovai, su oficialiu vizitu lankosi Strasbūre esančiame Europos Žmogaus Teisių Teisme. Delegacija dalyvauja apskritojo stalo diskusijose apie bendrus iššūkius ir abiejų teismų bendradarbiavimo galimybes.

Iškilingas gedulingas posėdis

Iškilingai pagerbiamas pirmojo Teisingumo Teismo teisėjo iš Estijos (2004–2013 m.) Uno Lõhmus, mirusio 2024 m. rugpjūčio mėn., ir pirmosios Bendrojo Teismo teisėjos iš Maltos (2004–2012 m.) Ena Cremona, mirusios 2024 m. gegužės mėn., atminimas.

Austrijos, Suomijos ir Švedijos narystės 30-oji sukaktis

Teisingumo Teisme vyksta ceremonija, skirta Austrijos, Suomijos ir Švedijos įstojimo į Europos Sąjungą 30-ajai sukakčiai paminėti. Teisingumo Teismo pirmininko Koen Lenaerts atidarytoje ceremonijoje kalbėjo buvę šių valstybių narių politiniai veikėjai, kuriuos pristatė Teisingumo Teismo nariai.

Balandžio mėn.

Konkurso „European Law Moot Court“ finalas

1988 m. pirmą kartą surengtą universitetinį teismo proceso inscenizacijos konkursą 2025 m. laimi Fribūro (Šveicarija) universitetas.

Europos Parlamentas ir Teisingumo Teismas susitinka metiniam dialogui

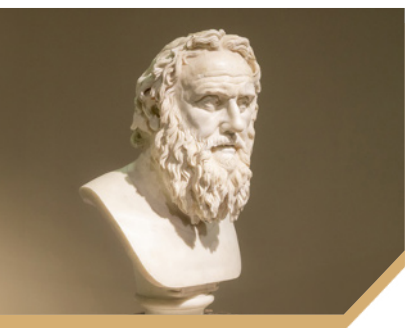
Europos Parlamentas ir Teisingumo Teismas Liuksemburge surengia antrąjį kasmetinį dialogą, skirtą Sąjungos teismų sistemos veikimui. Šis dialogas buvo pradėtas vykdant Teisingumo Teismo statuto reformą dėl dalies Teisingumo Teismo jurisdikcijos priimti prejudicinius sprendimus perdavimo Bendrajam Teismui tam tikrose konkrečiose srityse.

Gegužės mėn.

Teisingumo Teismas Europos dieną

Teisingumo Teismas lankosi Europos miestelyje, į kurį Europos dienos proga sukviėtė Europos Komisijos atstovybė Liuksemburge kartu su Europos Parlamento ryšių biuru Liuksemburge. Šiais metais renginys vyksta Echternacho mieste, esančiame rytinėje Liuksemburgo dalyje.

Trys nauji Teisingumo Teismui paskolinti meno kūriniai

Gegužės mėn. Teisingumo Teismui oficialiai perduodami Lenkijos menininkės Magdalenos Abakanowicz kūriniai „Figury z cyklu Mędracy“ (figūros iš ciklo „Išminčiai“), kuriuos paskolino Vroclavo nacionalinis muziejus, globojamas Adomo Mickevičiaus instituto.

Spalio mėn. Bratislavos miesto galerija oficialiai perduoda Teisingumo Teismui slovaku menininkės Tamaros Klimovos paveikslą „Tyla“.

Neapolio nacionalinis archeologijos muziejus – taip pat spalio mėn. – perduoda marmuro skulptūrą „Likurgo biustas“. Kūrinys vaizduoja legendinį Spartos įstatymų kūrėją.

Tiesioginė Bendrojo Teismo sprendimo paskelbimo transliacija

Pirmą kartą tiesiogiai skelbiamas Bendrojo Teismo sprendimas. Šis įvykis rodo institucijos komunikacijos priemonių ir kanalų raidą ir atspindi jos siekį padaryti Europos teisingumą prieinamesnį Sąjungos piliečiams.

Birželio mėn.

Pirmasis aiškinamasis audiovizualinis įrašas, pristatantis Teisingumo Teismo sprendimą

Institucija pradeda naudoti naują komunikacijos formatą: Teisingumo Teismo nario parengtą trumpą aiškinamąjį audiovizualinį įrašą, kuriame pristatomas teismo sprendimas. Taip svarbūs Teisingumo Teismo sprendimai tampa labiau matomi ir prieinami plačiajai visuomenei ir žiniasklaidai.

Naujų narių priesaika

Iškilmingame posėdyje prisiekia Marko Bošnjak, pradedantis eiti Teisingumo Teismo teisėjo pareigas. Danutė Jočienė ir Jörgen Hettne prisiekia kaip Bendrojo Teismo teisėjai.

Liepos mėn.

„EU Legal Summer School“

Siekdamas populiarinti Liuksemburgą kaip Europos institucijų darbuotojų darbo vietą, Teisingumo Teismas koordinuoja pirmąją „EU Legal Summer School“ (ES teisės vasaros mokykla), kurioje dalyvauja daugiau kaip trisdešimt studentų ir jaunų specialistų iš 24 Europos šalių.

Rugsėjo mėn.

3-ioji konferencija „EUnited in Diversity“

Bulgarijos Konstitucinis Teismas, bendradarbiaudamas su Teisingumo Teismu, rengia 3-iąją konferenciją „EUnited in Diversity“. Šiame konferencijoje, kurioje dalyvauja valstybių narių konstituciniai teismai, skirta konstitucinės teisenos vaidmeniui bendroje Europos Sąjungos teisės sistemoje.

Nauji Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo nariai pradeda eiti pareigas ir iš dalies atnaujinama Bendrojo Teismo sudėtis

Teisingumo Teisme vyksta iškilmingas posėdis, skirtas pagerbti kai kuriems nustojusiems eiti pareigas nariams ir naujai prisiekusiems nariams. Alexander Kornezov pradeda eiti Teisingumo Teismo teisėjo pareigas. Bendrojo Teismo teisėjų pareigas pradeda eiti Francesco Bestagno, Raffaella Pezzuto ir Tanja Pavelin.

Bendrojo Teismo pirmininko ir pirmininko pavaduotojo perrinkimas

Iš dalies atnaujinus Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sudėtį, Marc van der Woude perrenkamas Bendrojo Teismo pirmininku 2025–2028 m. laikotarpiui. Tam pačiam laikotarpiui pirmininko pavaduotoju perrenkamas Savvas Papisavvas.

Teisingumo Teismo vizitas Belgijos Konstituciniame Teisme

Teisingumo Teismo delegacija lankosi Belgijos Konstituciniame Teisme. Diskutuojama apie Konstitucinio Teismo, kaip Europos teismo, vaidmenį, užsieniečių teisę, lyčių lygybę ir saugumo bei privataus gyvenimo pusiausvyrą skaitmeninėje aplinkoje.

Teisingumo Teismo vizitas Italijos Konstituciniame Teisme

Teisingumo Teismo delegacija lankosi Italijos Konstituciniame Teisme. Diskutuojama apie Konstitucinio Teismo, kaip Europos teismo, vaidmenį, teisinę valstybę, saugumą ir privatų gyvenimą, prieglobstį ir migraciją.

Spalio mėn.

Jaunųjų Europos teisininkų konkurso finalas

Teisingumo Teisme vyksta Europos teisės akademijos (ERA) organizuoto Europos jaunųjų teisininkų konkurso finalas. Komandos iš visos Europos praktiškai taiko Sąjungos teisę skaitmeninės teisės, duomenų apsaugos, dirbtinio intelekto ir tarpvalstybinio teisingumo srityse. Jos veda teisinius debatus prieš komisiją, sudarytą iš Bendrojo Teismo teisėjų ir teisės specialistų.

Atvirų durų diena Teisingumo Teisme

Kaip ir kasmet, Teisingumo Teismas atveria duris plačiai visuomenei, kad ji galėtų susipažinti su jo veikla, istorija ir pastatais. 2025 m. sulaukta beveik 2 600 lankytojų; jie domisi veiklos užkulisiais ir procedūromis, susipažįsta su čia dirbančiais žmonėmis ir taip sužino apie pagrindinį Teisingumo Teismo vaidmenį vykdamas Europos Sąjungos užduotis.

Lapkričio mėn.

Teisingumo Teismo vizitas Kipre

Teisingumo Teismo delegacija lankosi Kipre, kur su Aukščiausiuoju Konstituciniu Teismu ir Aukščiausiuoju Teismu keičiasi nuomonėmis lygybės, duomenų apsaugos ir prieglobsčio procedūrų klausimais. Delegacija taip pat susitinka su Prezidentu Nikos Christodoulides, Atstovų Rūmų Pirmininke Annita Demetriou, teisingumo ministru Marios Hartsiotis ir generaliniu prokuroru George Savvides.

Teisingumo Teismo vizitas Ispanijos Konstituciniame Teisme

Teisingumo Teismo delegacija lankosi Ispanijos Aukščiausiajame Teisme Madride, kur ją priima to teismo pirmininkė Isabel Perelló Doménech. Vizito metu vyksta keletas teminių diskusijų apie Sąjungos teisę, pagrindinių teisių apsaugą ir su teisinės valstybės principu bei teismų nepriklausomumu susijusius iššūkius.

Europos Žmogaus Teisių Teismo vizitas Teisingumo Teisme

Europos Žmogaus Teisių Teismo delegacija atvyksta su oficialiu vizitu į Teisingumo Teismą. Per jį rengiamos įvairios apskritojo stalo diskusijos, skirtos bendriems klausimams, pavyzdžiui, vaiko interesams, saviraiškos laisvei skaitmeninėje eroje ir teisei pasinaudoti prieglobsčio procedūra.

Europos Sąjungos teisminio tinklo susitikimas

Lisabonoje vyksta 7-asis metinis Europos Sąjungos teisminio tinklo atstovų susitikimas, kuriame dalyvauja 47 tinklui priklausančių teismų atstovai. Susitikimas skirtas Europos teisiniam dialogui, ypač atkreipiant dėmesį į nacionalinių teismų, priimančių sprendimus kaip galutinę instanciją, pareigą kreiptis dėl prejudicinio sprendimo.

Gruodžio mėn.

Teisėjų forumas

Teisingumo Teismas priima apie 150 teisėjų iš Europos Sąjungos valstybių narių. Šis forumas nacionalinių teismų teisėjams suteikia galimybę tiesiogiai keistis nuomonėmis su Teisingumo Teismo nariais bendrai dominančiais klausimais, taip stiprinamas glaudus bendradarbiavimas su nacionaliniais teismais.

Informuotumo apie negalią diena

Tarptautinės asmenų su negalia dienos proga Teisingumo Teismas organizuoja dviejų dienų renginį, skirtą informuotumui didinti. Įvairi veikla suteikia galimybę per meną, kultūrą ir bendravimą atrasti žmonių su negalia puoselėjamas vertybes: kūrybiškumą, atsparumą kliūtims, autentiškumą ir gebėjimą būti įkvėpimo šaltiniu visiems.

Konkurso „Thémis 2025“ finalas

Teisingumo Teisme surengtas didysis konkurso, kuriame gali dalyvauti būsimi ES teisėjai, besiruošiantys eiti pareigas, finalas. Šis konkursas yra viena iš pagrindinių Europos teisėjų mokymo tinklo (ETMT) iniciatyvų. Aštuonios komandos iš šešių valstybių narių pristato savo darbą, konkurso nugalėtoja tampa Rumunijos komanda.

Europos advokatūrų ir teisininkų draugijų tarybos (CCBE) vizitas

CCBE delegacija, atstovaujanti 46 šalių advokatūroms ir vadovaujama jos pirmininko Thierry Wickers, su oficialiu vizitu lankosi Teisingumo Teisme. Apskritojo stalo diskusijose aptariami teismo procesai, advokatų nepriklausomumas ir technologijų raida, įskaitant dirbtinį intelektą ir teismo posėdžių transliacijas.

B. Metai skaičiais

↘ Institucija 2025-aisiais

81 teisėjas iš 27 valstybių narių

Teisingumo Teisme

27 teisėjai 11 generalinių advokatų

Bendrajame Teisme

54 teisėjai

2 302

pareigūnai ir tarnautojai

61 %
moterų

39 %
vyrų

Moterys užima:

54 % administratorių pareigybių

50 % vadovaujamų pareigybių (vidurinio-
sios grandies ir vyresniųjų vadovų)

Aukštas pareigas administracijoje einančių moterų
skaičius Teisingumo Teisme viršija Sąjungos
institucijų vidurkį.

Biudžetas: 537 mln. EUR

Procesinių dokumentų, pateiktų per *e-Curia*, procentinė dalis:

e-Curia

92 % Teisingumo Teisme 97 % Bendrajame Teisme

12 903 prieigos prie *e-Curia* paskyros

e-Curia – tai taikomoji programa, leidžianti Teisingumo Teisme ir Bendrajame Teisme nagrinėjamų bylų šalių atstovams ir nacionaliniams teismams, kai Teisingumo Teismui arba Bendrajam Teismui pateikiamas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, vien elektroniniu būdu keistis procesiniais dokumentais su teismų kanceliarijomis.

↘ Teisminės veiklos metai (Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas)

1 878 gautos bylos

2 301 išnagrinėta byla

2 489 nagrinėjamos bylos

Vidutinė proceso trukmė: 18,2 mėnesio

↘ Kalbų tarnybos

Kaip daugiakalbė teisminė institucija, Teisingumo Teismas turi galėti nagrinėti bylą, nesvarbu, kuria iš oficialiųjų Sąjungos kalbų ji pradėta. Vėliau jis užtikrina savo jurisprudencijos sklaidą visomis oficialiosiomis Sąjungos kalbomis.

24
proceso
kalbos

552
kalbų
kombinacijos

600 teisininkų lingvistų, atsakingų už
rašytinių dokumentų vertimą

1 405 000 pateiktų versti puslapių

1 386 000 išverstų puslapių

511

teismo posėdžių ir susirinkimų,
kuriuose buvo verčiama
sinchroniškai

69

vertėjai žodžiu, užtikrinę
vertimą teismo posėdžiuose
ir susirinkimuose

Daugiakalbystė ESTT – vienodos teisės kreiptis
į teismą užtikrinimas

[Žr. vaizdo įrašą.](#)

Teisingumo Teisme vertimas raštu atliekamas pagal privalomą kalbų vartojimo tvarką – ji numato galimybę vartoti 24 oficialiąsias Europos Sąjungos kalbas. Visi verčiami dokumentai yra techniškai sudėtingi teisiniai tekstai. Būtent todėl Teisingumo Teismo kalbų tarnyboje dirba tik teisininkai lingvistai, baigę teisės studijas ir labai gerai mokantys bent dvi oficialiąsias kalbas, kurios nėra jų gimtosios kalbos.

2

Teisminė veikla

A. Teisingumo Teismas 2025 m.

Į Teisingumo Teismą visų pirma gali būti kreipiamasi pateikiant prašymus priimti prejudicinį sprendimą. Kai nacionaliniam teismui kyla abejonių dėl Sąjungos teisės normos išaiškinimo ar galiojimo, jis sustabdo bylos nagrinėjimą ir kreipiasi į Teisingumo Teismą. Teisingumo Teismui priėmus sprendimą, kuriame pateikiamas išaiškinimas, nacionalinis teismas gali išspręsti savo nagrinėjamą ginčą. Bylose, kuriose atsakymo reikia labai skubiai (pvz., bylose dėl prieglobsčio, sienų kontrolės, vaikų grobimo ir pan.), numatyta prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra.

Į Teisingumo Teismą taip pat gali būti kreipiamasi pareiškiant tiesioginius ieškinius: galima prašyti panaikinti Sąjungos aktą (ieškinys dėl panaikinimo) arba konstatuoti, kad valstybė narė nesilaiko Sąjungos teisės (ieškinys dėl įsipareigojimų neįvykdymo). Jeigu valstybė narė nevykdo teismo sprendimo, kuriuo konstatuota, kad ji neįvykdė įsipareigojimų, gali būti pareiškiamas antras ieškinys, vadinamasis ieškinys dėl dvigubo įsipareigojimų neįvykdymo; šiuo atveju Teisingumo Teismas tai valstybei narei gali skirti piniginę sankciją.

Be to, gali būti pateikiami apeliaciniai skundai dėl Bendrojo Teismo priimtų sprendimų. Teisingumo Teismas gali panaikinti šiuos Bendrojo Teismo sprendimus.

Galiausiai Teisingumo Teismo gali būti prašoma pateikti nuomonę dėl susitarimo, kurį Sąjunga ketina sudaryti su trečiąja valstybe arba tarptautine organizacija, atitiktis Sutartims (tokį prašymą gali pateikti valstybė narė arba Sąjungos institucija).

Koen Lenaerts

Europos Sąjungos
Teisingumo Teismo
pirmininkas

↘ Teisingumo Teismo veikla ir pokyčiai

2025 m. buvo lemiami metai dėl kelių priežasčių.

Pirma, tai buvo pirmieji ištisi metai, kai buvo įgyvendinamas [Reglamente 2024/2019](#) numatytos Europos Sąjungos teismų sistemos reformos paskutinis etapas; ši reforma atlikta siekiant subalansuoti abiejų Sąjungos teismų darbo krūvį, kad galiausiai greičiau būtų priimti kokybiški teismo sprendimai.

Šį paskutinį etapą, be kita ko, sudarė dalies Teisingumo Teismo jurisdikcijos priimti prejudicinius sprendimus perdavimas Bendrajam Teismui (jis įsigaliojo 2024 m. spalio 1 d.) šešiose konkrečiose srityse (PVM, akcizai, Muitinės kodeksas, tarifinis klasifikavimas, keleivių teisės ir apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema). Šios reformos esmė – „vieno langelio“ mechanizmas, pagal kurį visi prašymai priimti prejudicinį sprendimą teikiami Teisingumo Teismui. Kai prašymas priimti

889

gautos bylos

580 prašymų priimti prejudicinį sprendimą, iš jų 4 prašymai priimti prejudicinį sprendimą skubos tvarka

Pagrindinės valstybės narės, iš kurių gauti prašymai priimti prejudicinį sprendimą:

Italija	110
Lenkija	63
Vokietija	61
Austrija	47
Bulgarija	42

58 tiesioginiai ieškiniai, iš jų 49 ieškiniai dėl įsipareigojimų neįvykdymo ir 1 ieškinys dėl dvigubo įsipareigojimų neįvykdymo

245 apeliaciniai skundai dėl Bendrojo Teismo sprendimų

1 prašymas pateikti nuomonę

5 nemokamos teisinės pagalbos prašymai

prejudicinį sprendimą susijęs su viena iš šių šešių sričių, pirmininkas, išklausęs pirmininko pavaduotoją ir pirmąjį generalinį advokatą, arba Teisingumo Teismas bendrajame susirinkime nusprendžia, ar šis prašymas turi būti perduotas Bendrajam Teismui, ar jį nagrinės Teisingumo Teismas. 2025 m. iš 74 prašymų priimti prejudicinį sprendimą, nagrinėtų pagal „vieno langelio“ mechanizmą, 65 buvo perduoti Bendrajam Teismui. Sprendimai dėl perdavimo buvo priimti greitai, nes nuolat įsitraukdavo kabinetai ir tarnybos, ypač Teisingumo Teismo kanceliarija ir Tyrimų ir dokumentacijos direktoratas.

Nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. išankstinio apeliacinių skundų priėmimo mechanizmas išplėstas ir taikomas apeliaciniais skundams dėl Bendrojo Teismo sprendimų ir nutarčių, susijusių su šešių naujų nepriklausomų apeliacinių tarybų sprendimais ir ginčais dėl sutarčių, kuriose numatyta arbitražinė išlyga, vykdymo; šis išplėtimas įgyvendintas laikantis nuo šio mechanizmo įvedimo susiformavusios praktikos. Taigi iš 36 prašymų, kuriuos išnagrinėjo prašymus priimti apeliacinį skundą nagrinėjanti kolegija, du prašymai, iš kurių vienas susijęs su sutartiniu ginču (nutartis byloje *SC / Eulex Kosovo*, [C-881/24 P](#)), dabar priklausančiu šios kolegijos kompetencijai, buvo tenkinti, nes juose keliami Sąjungos teisės vienovei, darnai ar raidai svarbūs klausimai.

Kalbant apie Teisingumo Teismo sudėtį, pažymėtina, kad 2025 m. pareigas pradėjo eiti naujas Slovėnijos teisėjas M. Bošnjak, užėmęs po kolegos Marko Ilešič mirties 2024 m. birželio 20 d. atsilaisviusią vietą, o pirmasis Bulgarijos teisėjas Teisingumo Teisme A. Arabadjiev nustojo eiti pareigas, jį pakeitė anksčiau Bendrajame Teisme teisėju dirbęs A. Kornezov.

Galiausiai 2025 m. įvyko svarbus Teisingumo Teismo komunikacijos ir skaidrumo politikos pokytis. Buvo padaryta ženkli pažanga siekiant dar labiau priartinti Sąjungos teisingumą prie piliečių ir geriau patenkinti teisės specialistų poreikius.

Bylos šalis, kuri neišgali sumokėti su procesu susijusių išlaidų, gali prašyti suteikti nemokamą teisinę pagalbą.

Komunikacijos srityje, be audiovizualinių paaiškinamųjų vaizdo įrašų, kuriuose Teisingumo Teismo nariai glaustai pristato svarbiausius šio teismo sprendimus, buvo padaryta didelė pažanga rengiant kelis svarbius projektus, kurie bus įgyvendinti jau 2026 m. pradžioje: pradės veikti nauja *Curia* interneto svetainė, išorės vartotojams skirta modernesnė paieškos sistema ir visiems interneto vartotojams prieinama *Curia Web TV*. Šie pokyčiai gerokai pagerins visų asmenų prieigą prie teisminės informacijos.

Kalbant apie skaidresnį procesą Teisingumo Teisme, taip pat reikėtų paminėti, kad per paskutinę teismų sistemos reformą buvo nuspręsta skelbti bylose dėl prejudicinio sprendimo priėmimo pateiktus pareiškimus ir rašytines pastabas, o 2025 m. balandžio 1 d. buvo priimtas sprendimas dėl teismo posėdžių transliavimo taisyklių ir tvarkos. Toks transliavimas turėtų padėti geriau suprasti Teisingumo Teismo vaidmenį ir jo veiklą, užtikrinti geresnes galimybes susipažinti su šalių pateiktais pagrindais, argumentais ir pastabomis, taip pat su generalinių advokatų išvadomis ir teismo sprendimais.

Be savo tiesioginės teisminės veiklos, Teisingumo Teismas toliau plėtojo savo veiklą mokymo, komunikacijos ir mainų su valstybių narių teismais srityse. 2025 m. rugsėjo 3–5 d. Sofijoje (Bulgarija) vyko trečioji konferencija „EUUnited in diversity“; į ją susirinko Sąjungos valstybių narių konstitucinių teismų bei lygiaverčių konstitucinę jurisdikciją turinčių institucijų ir Teisingumo Teismo atstovai, siekdami paskatinti teisinį dialogą ir stiprinti bendradarbiavimą bendroje Sąjungos ir valstybių narių teisinėje sistemoje. 2025 m. gruodžio 1 ir 2 d. Teisingumo Teisme vykusiam kasmetiniame Teisėjų forume dalyvavo maždaug 150 teisėjų iš valstybių narių. Šis forumas, pirmą kartą organizuotas 1968 m., suteikia nacionalinių teismų teisėjams galimybę susipažinti su Teisingumo Teismo veikla ir atvykus į instituciją tiesiogiai keistis informacija su jo nariais bendro intereso klausimais, taip stiprinant glaudų Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų bendradarbiavimą. Taip pat reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad vyksta vis daugiau Europos Sąjungos teismo tinklo (ESTT) ir bendradarbiaujant su Europos teisėjų mokymo tinklu (ETMT) organizuojamų susitikimų ir mokymų, visų pirma susijusių su prejudicinio sprendimo priėmimo procesu. Galiausiai 2025 m. gruodžio mėn. Teisingumo Teisme pirmą kartą vyko ETMT organizuojamo konkurso „Themis“ finalas. Šis prestižinis konkursas suteikia būsimiems teisėjams ar prokurorams iš visos Europos unikalią galimybę tobulinti savo praktines Sąjungos teisės žinias ir taip stiprina bendrą Sąjungos teisminę kultūrą.

Praėjusių metų statistika rodo, kad Teisingumo Teisme pateiktų nagrinėti bylų skaičius (889) ir išnagrinėtų bylų skaičius (774) išlieka didelis ir jį iš esmės galima paaiškinti tuo, kad 2024 m. iš dalies atnaujinta Teismo sudėtis. 2025 m. gruodžio 31 d. neišnagrinėtų bylų skaičius buvo 1 322. Vidutinė proceso trukmė (imant įvairaus pobūdžio bylas) 2025 m. buvo 16,7 mėnesio.

774 išnagrinėtos bylos

561 prašymas priimti prejudicinį sprendimą,
iš jų 3 prašymai priimti prejudicinį sprendimą
skubos tvarka

51 tiesioginis ieškinys, iš jų 38 konstatuoti
įsipareigojimų neįvykdymo atvejai dėl
20 valstybių narių

5 sprendimai dėl dvigubo įsipareigojimų
neįvykdymo

156 apeliaciniai skundai dėl Bendrojo Teismo
sprendimų, iš jų: 24 apeliaciniai skundai,
kuriuos išnagrinėjus panaikintas Bendrojo
Teismo sprendimas

Vidutinė proceso trukmė 16,7 mėnesio

Vidutinė prejudicinio sprendimo priėmimo
skubos tvarka procedūros trukmė

3,4 mėnesio

1 322

nagrinėjamos bylos
(2025 m. gruodžio 31 d. duomenimis)

Pagrindinės nagrinėtos sritys:

Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė	142
Valstybės pagalba ir konkurencija	132
Ekonominė ir pinigų politika	111
Judėjimo ir įsisteigimo laisvė – vidaus rinka	106
Vartotojų apsauga	95
Bendra užsienio ir saugumo politika	79
Teisės aktų derinimas	76
Aplinka	63
Socialinė politika	52
Transportas	47

[Žr. detalią Teisingumo Teismo
veiklos statistiką.](#)

↘ Teisingumo Teismo nariai

Teisingumo Teismą sudaro 27 teisėjai ir 11 generalinių advokatų.

Teisėjai ir generaliniai advokatai yra skiriami valstybių narių vyriausybių bendru sutarimu, pasikonsultavus su komitetu, įgaliotą pateikti nuomonę dėl siūlomų eiti šias pareigas kandidatų tinkamumo. Jų kadencijos trukmė yra šešeri metai, ji gali būti atnaujinta.

Jie parenkami iš asmenų, kurių nepriklausomumas nekelia abejonių ir kurie tenkina atitinkamos jų šalies reikalavimus, keliamus aukščiausioms teisėjo pareigoms, arba yra pripažintos kompetencijos teisės specialistai.

Teisėjai vykdo savo pareigas visiškai nešališkai ir nepriklausomai.

Teisingumo Teismo teisėjai iš savo tarpo išrenka pirmininką ir pirmininko pavaduotoją. Teisėjai ir generaliniai advokatai šešerių metų kadencijai paskiria kanclerį.

Generalinių advokatų pareiga – visiškai nešališkai ir nepriklausomai teikti teisinę nuomonę, vadinamąją išvadą, dėl pateiktų nagrinėti bylų. Ši išvada neprivaloma, tačiau joje išdėstomas dar vienas požiūris į bylos dalyką.

2025 m. Teisingumo Teisme pradėjo eiti pareigas šie teisėjai: birželio mėn. Marko Bošnjak (Slovėnija), pakeitęs Marko Ilešič, o rugsėjo mėn. Alexander Kornezov (Bulgarija), pakeitęs Alexander Arabadjiev.

K. Lenaerts
Pirmininkas

T. von Danwitz
Pirmininko
pavaduotojas

F. Biltgen
Pirmosios kolegijos
pirmininkas

K. Jürimäe
Antrosios kolegijos
pirmininkė

C. Lycourgos
Trečiosios kolegijos
pirmininkas

I. Jarukaitis
Ketvirtosios kolegijos
pirmininkas

**M. L. Arastey
Sahún**
Penktosios kolegijos
pirmininkė

M. Szpunar
Pirmasis generalinis
advokatas

I. Ziemele
Šeštosios kolegijos
pirmininkė

J. Passer
Dešimtosios
kolegijos pirmininkas

**O. Spineanu-
Matei**
Aštuntosios kolegijos
pirmininkė

M. Condiñanzi
Devintosios kolegijos
pirmininkas

F. Schalin
Septintosios
kolegijos pirmininkas

J. Kokott
Generalinė advokatė

S. Rodin
Teisėjas

**M. Campos
Sánchez-Bordona**
Generalinis
advokatas

E. Regan
Teisėjas

**N. J. Cardoso da
Silva Piçarra**
Teisėjas

A. Kumin
Teisėjas

N. Jääskinen
Teisėjas

J. Richard de la Tour
Generalinis
advokatas

A. Rantos
Generalinis
advokatas

D. Gratsias
Teisėjas

M. Gavalec
Teisėjas

N. Emiliou
Generalinis
advokatas

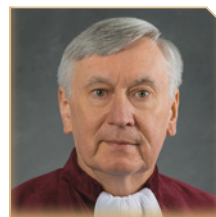
Z. Csehi
Teisėjas

T. Čapeta
Generalinė advokatė

L. Medina
Generalinė advokatė

B. Smulders
Teisėjas

D. Spielmann
Generalinis
advokatas

A. Biondi
Generalinis
advokatas

S. Gervasoni
Teisėjas

N. Fenger
Teisėjas

R. Frendo
Teisėja

R. Norkus
Generalinis
advokatas

M. Bošnjak
Teisėjas

A. Kornezov
Teisėjas

A. Calot Escobar
Kancleris

Vyresniškumo tvarka nuo 2025 m. spalio 7 d.

B. Bendrasis Teismas 2025 m.

Bendrasis Teismas, kaip pirmoji instancija, daugiausia nagrinėja fizinių arba juridinių asmenų (privatų asmenų, įmonių, asociacijų ir kt.) tiesioginius ieškinius dėl Europos Sąjungos institucijų, įstaigų ar organų aktų, jei tie aktai konkrečiai ir tiesiogiai su jais susiję, taip pat valstybių narių ieškinius dėl tokių aktų ir tiesioginius ieškinius dėl institucijų ar jų tarnautojų padarytos žalos atlyginimo.

Dėl Bendrojo Teismo sprendimų Teisingumo Teismui galima pateikti apeliacinį skundą; jis teikiamas tik dėl teisės klausimų. Bylose, kuriose jau atlikta dviguba kontrolė (iš pradžių nepriklausomos apeliacinės tarybos, vėliau – Bendrojo Teismo), Teisingumo Teismas priima apeliacinį skundą, tik jeigu jame keliamas Sąjungos teisės vienovei, darnai ar raidai svarbus klausimas.

Nuo 2024 m. spalio 1 d. Bendrasis Teismas taip pat turi jurisdikciją nagrinėti Teisingumo Teismo perduotus prašymus priimti prejudicinį sprendimą, susijusius tik su viena ar keliomis iš šių šešių konkrečių sričių: bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema, akcizais, Muitinės kodeksu, tarifiniu prekių klasifikavimu pagal Kombinuotąją nomenklatūrą, kompensavimu ir pagalba keleiviams atsakymo vežti ar transporto paslaugų atidėjimo arba atšaukimo atvejais, taip pat šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema.

Didelė dalis jo nagrinėjamų ginčų yra ekonominio pobūdžio: intelektinė nuosavybė (Europos Sąjungos prekių ženklai ir pramoninis dizainas), konkurencija, valstybės pagalba ir bankų bei finansinė priežiūra. Bendrasis Teismas taip pat turi jurisdikciją viešosios tarnybos srityje spręsti Europos Sąjungos ir jos tarnautojų ginčus.

Marc van der Woude

**Europos Sąjungos Bendrojo
Teismo pirmininkas**

↘ Bendrojo Teismo veikla ir pokyčiai

2025 m. Bendrajam Teismui buvo ypač svarbūs du rugsėjo mėn. įvykiai: dalinis Bendrojo Teismo sudėties atnaujinimas ir pasibaigęs pereinamasis laikotarpis, susijęs su prašymų priimti prejudicinį sprendimą nagrinėjimu.

2025 m. rugsėjo 15 d. buvo iš dalies atnaujinta Bendrojo Teismo sudėtis: trys nariai nustojo eiti pareigas (teisėja V. Tomljenović, kolegijos pirmininkas R. Mastroianni ir kolegijos pirmininkė O. Porchia), o A. Kornezov buvo paskirtas Teisingumo Teismo teisėju. Bendrasis Teismas dėkoja jiems už svarbų indėlį į jo jurisprudenciją. Tą pačią dieną kaip nauji Bendrojo Teismo nariai prisiekė teisėjai F. Bestagno, R. Pezzuto ir T. Pavelin. Naujos sudėties teismas perrinko savo pirmininką ir pirmininko

989
gautos bylos

820
tiesioginių ieškinių, iš jų:

Intelektinė ir pramoninė
nuosavybė 257

Europos Sąjungos viešoji
tarnyba 109

Valstybės pagalba ir konkurencija 39

21 valstybių narių
pareikštas ieškinys

65 prašymai priimti prejdicinį
sprendimą

52 nemokamos teisinės
pagalbos prašymai

Bylos šalis, kuri neišgali sumokėti su
procesu susijusių išlaidų, gali prašyti suteikti
nemokamą teisinę pagalbą.

pavduotoją trejų metų kadencijai ir išrinko dešimt kolegijų
pirmininkų.

Šie įvykiai taip pat sutapo su pereinamojo laikotarpio, kurį
Bendrasis Teismas nustatė po to, kai dalis Teisingumo Teismo
jurisdikcijos priimti prejdicinius sprendimus perduota Bendrajam
Teismui, kaip numatyta Reglamente 2024/2019, pabaiga (reforma
pradėta įgyvendinti 2024 m. spalio 1 d.). Vidinėje struktūroje tai
pasireiškė tuo, kad buvo įsteigtos dvi specializuotos kolegijos,
nagrinėjančios prašymus priimti prejdicinį sprendimą, kiekvieną
iš jų sudaro šeši teisėjai, iš kurių vienas išrenkamas vykdyti
generalinio advokato pareigas nagrinėjant šiuos prašymus. Kitaip
nei tiesioginiai ieškiniai, prašymai priimti prejdicinį sprendimą
iš pradžių priskiriami penkių teisėjų kolegijai, nors vėliau gali
būti perduoti kitai kolegijai. Kad prašymai priimti prejdicinį
sprendimą būtų nagrinėjami optimaliai, Bendrasis Teismas taip
pat paskyrė du teisėjus, kurie pakeistų generalinius advokatus,
jeigu šie negalėtų vykdyti savo pareigų.

Ši reorganizacija ir tai, kad nauji nariai pradėjo eiti pareigas,
teigiamai paveikė Bendrojo Teismo teisminę veiklą: 2025 m.
Bendrasis Teismas išnagrinėjo 1 527 bylas (iš jų 404 sujungtas
bylas dėl papildomos pensijų sistemos prieš Europos Parlamentą
inicijavo buvę Europos Parlamento nariai), o tai yra absoliutus
visų laikų rekordas. Turint mintyje 989 jau pateiktas nagrinėti
bylas, metų pabaigoje nagrinėjamų bylų iš viso buvo 1 167.
Kalbant konkrečiai apie prašymus priimti prejdicinį sprendimą,
pažymėtina, kad 2025 m. Bendrajam Teismui perduoti
65 prašymai, 16 iš jų išnagrinėti.

Vidutinė proceso trukmė (imant įvairaus pobūdžio bylas)
yra 18,9 mėnesio. 404 iš esmės identišką bylas skaičiuojant
kaip vieną bylą, vidutinė procedūrų trukmė būtų 16 mėnesių.
Prašymų priimti prejdicinį sprendimą atveju proceso trukmė yra
trumpesnė – 6,2 mėnesio.

2025 m. 34,7 % užbaigtų bylų išnagrinėjo penkių teisėjų kolegijos (įskaitant minėtas 404 sujungtas bylas). Dvi iš svarbiausių bylų (žr. skyrių „Svarbiausi metų sprendimai“) nagrinėjo didžioji kolegija, sudaryta iš 15 teisėjų, ir dvi – tarpinė kolegija, sudaryta iš 9 teisėjų (ši Bendrojo Teismo kolegija įsteigta per paskutinę 2024 m. reformą). Tai yra bylos *Stevi ir The New York Times / Komisija bei Austrija / Komisija* (didžioji kolegija), taip pat sujungtos bylos *YL / Taryba ir YL / Taryba ir EUIPO* (tarpinė kolegija).

Per šiuos pirmuosius ištisus metus nuo tada, kai 2024 m. spalio 1 d. perduota dalis jurisdikcijos priimti prejudicinius sprendimus, Bendrajam Teismui pavyko ne tik prisitaikyti prie naujos užduoties ir puikiai integruoti šių prašymų nagrinėjimą į savo vidaus veiklą, bet kartu išnagrinėti ir išskirtinai daug bylų. Kadangi Bendrasis Teismas bylas nagrinėja veiksmingai ir aktyviai, jis yra labiau nei bet kada pasirengęs priimti naujus iššūkius.

Savvas Pappasavvas

Europos Sąjungos
Bendrojo Teismo
pirmininko pavaduotojas

↘ Teisminės veiklos pokyčiai

2025 m. iš esmės buvo reikšmingi dėl to, kad įgyvendinta [Reglamentu 2024/2019](#) pradėta reforma. Ši reforma, kurios imtasi atsižvelgiant į didėjantį neišnagrinėtų bylų dėl prejudicinio sprendimo priėmimo skaičių ir vidutinę jų nagrinėjimo Teisingumo Teisme trukmę, lėmė dvi svarbias permainas Bendrajame Teisme: sukurta naujos rūšies kolegija ir Bendrajam Teismui perduota dalis jurisdikcijos priimti prejudicinius sprendimus.

Taigi tarpinė kolegija, kurią sudaro 9 teisėjai, priėmė pirmąjį sprendimą ir jai buvo pavesta nagrinėti daugiau bylų. Ši kolegija buvo sukurta siekiant išsaugoti Bendrojo Teismo priimamų prejudicinių sprendimų nuoseklumą ir užtikrinti gerą teisingumo vykdymą.

Pirmuosius sprendimus priėmė ir Bendrojo Teismo prašymus priimti prejudicinį sprendimą nagrinėjanti kolegija. Jie susiję su dviem iš šešių Bendrajam Teismui perduotų konkrečių sričių. Sprendimai konkrečiai priimti akcizų ir bendrosios pridėtinės vertės mokesčio sistemos srityse.

Pirmojoje Bendrojo Teismo nagrinėtoje byloje dėl prejudicinio sprendimo priėmimo, kurioje priimtas 2025 m. liepos 9 d. Sprendimas *Gotek* ([T-534/24](#)), prašymas buvo pateiktas dėl Tarybos direktyvos 2008/118/EB 7 ir 8 straipsnių išaiškinimo, nagrinėjant fizinio asmens ir Kroatijos finansų ministerijos ginčą dėl akcijų išieškojimo – juos šis asmuo turėjo sumokėti už fiktyviai tiekias akcijais apmokestinamas prekes, nurodytas suklastotose sąskaitose faktūrose.

Bendrosios pridėtinės vertės mokesčio sistemos srityje Bendrasis Teismas 2025 m. lapkričio 26 d. Sprendime *Versãofast* ([T-657/24](#)) išnagrinėjo prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl Tarybos direktyvos 2006/112/EB 135 straipsnio 1 dalies b punkto išaiškinimo, pateiktą nagrinėjant *Versãofast* ir mokesčių administratoriaus ginčą dėl šios bendrovės vykdomos kredito tarpininkavimo veiklos, kurią mokesčių administratorius kvalifikavo kaip derybų dėl paskolos sandorius, neapmokestinamus pridėtinės vertės mokesčiu.

Generaliniai advokatai, padedantys Bendrajam Teismui nagrinėti prašymus priimti prejudicinį sprendimą, taip pat pateikė savo pirmąsias išvadas.

2025 m. spalio 29 d. išvadoje byloje *Accorinvest* ([T-653/24](#)) generalinė advokatė Maja Brkan išnagrinėjo prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl Tarybos direktyvos 2008/118/EB 1 straipsnio 2 dalies išaiškinimo; šioje byloje Bendrasis Teismas turės nuspręsti, ar tarifinis perdavimo mokestis gali būti kvalifikuojamas kaip „kitas netiesioginis mokestis“, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2008/118 1 straipsnio 2 dalį, ir ar jis patenka į šios nuostatos taikymo sritį.

Savo ruožtu generalinis advokatas J. Martín y Pérez de Nanclares 2025 m. lapkričio 26 d. išvadoje byloje *European Air Charter* ([T-656/24](#)) išnagrinėjo Diuselendorfo (Vokietija) apygardos teismo prašymą priimti prejudicinį sprendimą, kuriuo Bendrojo Teismo prašoma paaiškinti sąvoką „tiesioginis priežastinis ryšys“ tarp susiklosčiusios ypatingos aplinkybės, kaip ji suprantama pagal Reglamento (EB) Nr. 261/2004 5 straipsnio 3 dalį, paveikusios vieną skrydį, ir paskesnio skrydžio vėlavimo.

Bendrajam Teismui, kaip teismui, kurio pradinė užduotis buvo nagrinėti bylas, reikalaujančias išsamaus sudėtingų faktinių aplinkybių įvertinimo, ir kuriam nuo šiol patikėta užduotis palaikyti dialogą su nacionaliniais teismais, dalies jurisdikcijos priimti prejudicinius sprendimus perdavimas yra svarbus etapas. Praėję metai rodo, kad Bendrasis Teismas pajėgus susidoroti su iššūkiais: tai matyti tiek iš pirmųjų sprendimų kokybės, tiek iš vidutinės bylos nagrinėjimo trukmės.

1 527
išnagrinėtos bylos

1 399
tiesioginiai ieškiniai, iš jų:

Intelektinė ir pramoninė nuosavybė	303
Valstybės pagalba ir konkurencija	126
Europos Sąjungos viešoji tarnyba	67

16 prašymų priimti prejudicinį sprendimą

Vidutinė proceso trukmė: 18,9 mėnesio

Sprendimų, dėl kurių pateiktas apeliacinis skundas

Teisingumo Teisme, procentinė dalis: 26 %

1 167

nagrinėjamos bylos
(2025 m. gruodžio 31 d. duomenimis)

Pagrindinės nagrinėtos sritys:

Intelektinė ir pramoninė nuosavybė	276
Europos Sąjungos viešoji tarnyba	164
Ribojamosios priemonės	125
Institucinė teisė	88
Valstybės pagalba ir konkurencija	66
Aplinka	63
Ekonominė ir pinigų politika	46
Galimybė susipažinti su dokumentais	40
Mokesčiai	40
Viešieji pirkimai	37

Bendras išnagrinėtų bylų skaičius apima iš esmės identiškas ir sujungtas 404 bylas dėl Europos Parlamento narių papildomos pensijų sistemos.

[Žr. detalią Bendrojo Teismo veiklos statistiką.](#)

↘ Bendrojo Teismo nariai

Bendrajį Teismą sudaro po du teisėjus iš kiekvienos valstybės narės.

Teisėjai parenkami iš asmenų, kurių nepriklausomumas nekelia abejonų ir kurie tenkina aukštomis teisėjo pareigoms keliamus reikalavimus. Jie skiriami valstybių narių vyriausybių bendru sutarimu, pasikonsultavus su komitetu, įgaliotu pateikti nuomonę dėl kandidatų tinkamumo eiti teisėjo pareigas. Jų kadencijos trukmė yra šešeri metai, ji gali būti atnaujinta. Iš savo narių jie trejiems metams renka teismo pirmininką ir pirmininko pavaduotoją. Jie paskiria kanclerį šešerių metų kadencijai.

Teisėjai vykdo savo pareigas visiškai nešališkai ir nepriklausomai.

2025 m. birželio mėn. Bendrajame Teisme pradėjo eiti pareigas du nauji nariai: teisėjas Jörgen Hettne (Švedija) ir teisėja Danutė Jočienė (Lietuva), jie pakeitė Fredrik Schalin, 2024 m. paskirtą Teisingumo Teismo teisėju, ir Rimvydą Norkų, 2024 m. paskirtą Teisingumo Teismo generaliniu advokatu.

2025 m. rugsėjo mėn. iš dalies atnaujinus Bendrojo Teismo sudėtį, pareigas pradėjo eiti trys nauji nariai, t. y. teisėjas Francesco Bestagno (Italija) ir teisėja Raffaella Pezzuto (Italija), pakeitę atitinkamai Roberto Mastroianni ir Ornella Porchia, taip pat teisėja Tanja Pavelin (Kroatija), kuri pakeitė Vesna Tomljenović.

M. van der Woude
Pirmininkas

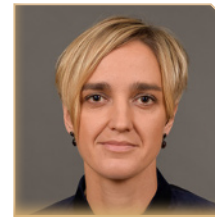
S. Papasavvas
Pirmininko
pavaduotojas

E. Buttigieg
Pirmosios kolegijos
pirmininkas

N. Póltorak
Antrosios kolegijos
pirmininkė

**K. Kowalik-
Bańczyk**
Trečiosios kolegijos
pirmininkė

G. De Baere
Ketvirtosios kolegijos
pirmininkas

**M. Sampol
Pucurull**
Penktosios kolegijos
pirmininkė

**P. Škvařilová-
Pelzl**
Šeštosios kolegijos
pirmininkė

K. Kecsmár
Septintosios
kolegijos pirmininkas

I. Gâlea
Aštuntosios kolegijos
pirmininkas

S. Kingston
Devintosios kolegijos
pirmininkė

S. L. Kalèda
Dešimtosios
kolegijos pirmininkas

M. Jaeger
Teisèjas

H. Kanninen
Teisèjas

J. Schwarcz
Teisèjas

M. Kancheva
Teisèja

L. Madise
Teisèjas

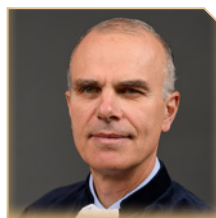
A. Marcoulli
Teisèja

I. Reine
Teisèja

R. da Silva Passos
Teisèjas

P. Nihoul
Teisèjas

J. Svenningsen
Teisèjas

U. Öberg
Teisèjas

M. J. Costeira
Teisèja

C. Mac Eochaidh
Teisèjas

T. Pynnà
Teisèja

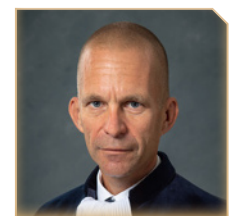
L. Truchot
Teisèjas

J. Laitenberger
Teisèjas

**J. Martín y Pérez
de Nanclares**
Teisèjas

G. Hesse
Teisèjas

M. Stancu
Teisėja

I. Nõmm
Teisējas

G. Steinfatt
Teisēja

T. Perišin
Teisēja

D. Petrlík
Teisējas

M. Brkan
Teisēja

P. Zilgalvis
Teisējas

I. Dimitrakopoulos
Teisējas

D. Kukovec
Teisējas

T. Tóth
Teisējas

B. Ricziová
Teisēja

E. Tichy-Fisslberger
Teisēja

W. Valasidis
Teisējas

S. Verschuur
Teisējas

**L. Spangsberg
Grønfeldt**
Teisēja

H. Cassagnabère
Teisējas

R. Meyer
Teisējas

J. Hettne
Teisējas

D. Jočienė
Teisēja

F. Bestagno
Teisējas

R. Pezzuto
Teisēja

T. Pavelin
Teisēja

V. Di Bucci
Kancleris

Vyresniškumo tvarka nuo 2025 m. rugsėjo 16 d.

C. Jurisprudencija 2025 m.

[●] **Focus** Sąjungos pilietybė ir „auksiniai pasai“

 Sprendimas *Komisija / Malta (Pilietybės suteikimas investuotojams)* ([C-181/23](#))

Nuo 2014 m. Malta sudarė sąlygas trečiųjų šalių piliečiams įgyti Maltos pilietybę mainais už finansinius mokėjimus ir investicijas. 2020 m. ši galimybė buvo pakeista nauja „pilietybės taikant natūralizaciją už išskirtines paslaugas atliekant tiesiogines investicijas“ programa. Pagal šią programą užsienio investuotojas ir kai kurie jo šeimos nariai Maltos pilietybę galėjo įgyti sumokėdami dideles sumas valstybei, įsigydami arba išsinuomodami nekilnojamąjį turtą Maltoje, suteikdami paramą registruotai organizacijai ir įvykdydami reikalavimą dėl vadinamojo teisėto gyvenimo šalyje, kurio trukmė galėjo būti sutrumpinta sumokėjus papildomą sumą.

Europos Komisija manė, kad, atsižvelgiant į Sąjungos teisę, ši programa yra problemiška, nes įgydamas valstybės narės pilietybę asmuo automatiškai įgyja Sąjungos pilietybę. Komisijos nuomone, 2020 m. įvesta nauja Maltos programa iš esmės buvo pagrįsta sandorio logika. Pagrindinis jos elementas buvo finansinės sąlygos, o gyvenamosios vietos reikalavimas nereiškė faktinio ir nuolatinio buvimo šalies teritorijoje. Galimybė gerokai sutrumpinti gyvenimo šalyje trukmę mainais į didesnį mokėjimą parodė, kad pareiškėjo ir valstybės narės ryšys nebuvo lemiamas kriterijus suteikiant pilietybę. Komisija nusprendė, kad tokia tvarka lemia tam tikrą prekybą Sąjungos pilietybe, o tai nesuderinama su šio statuso pobūdžiu.

Komisija kreipėsi į Teisingumo Teismą, o šis priminė, kad Sąjungos pilietybė yra pagrindinis valstybių narių piliečių statusas. Ji suteikia teises ir suponuoja pareigas ir yra grindžiama ypatingu valstybės narės ir jos piliečių solidarumo ir lojalumo santykiu. Šis ryšys taip pat yra valstybių narių tarpusavio pasitikėjimo, kuris lėmė Sąjungos pilietybės įtvirtinimą pasirašant Maastrichto sutartį, pagrindas – kiekviena valstybė narė sutiko su kitų valstybių narių sprendimais dėl pilietybės.

Teismas pažymėjo, kad pagal šią programą Maltos pilietybės suteikimas priklausė iš esmės nuo iš anksto nustatytų finansinių sąlygų įvykdymo, o reikalaujama gyvenamoji vieta, nesant pareigos įrodyti faktinio gyvenimo Maltoje tam tikrą laikotarpį, nereiškė veiksmingos integracijos į Maltos visuomenę. Teisingumo Teismas konstatavo, kad šių išvadų negalima paneigti remiantis tuo, kad Malta nurodė vykdžiusi saugumo ir reputacijos patikras, kurios iš esmės apsiribojo tam tikrų viešojo intereso rizikų prevencija.

Teisingumo Teismas nusprendė, kad natūralizacijos programa, grindžiama tokia sandorio procedūra, pažeidžia pačią Sąjungos pilietybės esmę. Valstybė narė, suteikdama savo pilietybę, taigi automatiškai – Sąjungos pilietybę, iš esmės mainais už iš anksto nustatyto dydžio investicijas ar mokėjimus, nereikalaujama tikro solidarumo ir lojalumo ryšio tarp jos ir natūralizacijos prašančio asmens, pažeidžia tarpusavio pasitikėjimo principą, kuriuo grindžiama Sąjunga.

Taigi patvirtinusi šią pilietybės suteikimo investuotojams programą ir ją įgyvendindama Malta neįvykdė įsipareigojimų kaip valstybė narė ir pažeidė lojalaus bendradarbiavimo principą.

Kas yra Europos Sąjungos pilietybė?

Europos Sąjungos pilietybė yra vienas iš esminių Sąjungos projekto aspektų. Įtvirtinta Maastrichto sutartimi ir šiuo metu numatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 20 straipsnyje, ši pilietybė visiems asmenims, turintiems valstybės narės pilietybę, suteikia bendrą statusą, kuris papildo valstybės pilietybę, bet jos nepakeičia. Šis statusas suteikia svarbių teisių, pavyzdžiui, teisę laisvai judėti ir gyventi valstybėse narėse, teisę balsuoti ir būti kandidatu savivaldos ir Europos Parlamento rinkimuose gyvenamosios vietos valstybėje, taip pat teisę į kitų valstybių narių diplomatinę ir konsulinę apsaugą trečiojoje šalyje.

Sąjungos pilietybė grindžiama valstybių narių ir jų piliečių solidarumu ir abipusiu pasitikėjimu. Ji automatiškai įgyjama dėl valstybės narės piliečio statuso, grindžiamo ypatingu valstybės ir piliečio solidarumu ir lojalumo ryšiu. Būtent šis ypatingas ryšys pateisina su Sąjungos pilietybe siejamų teisių, kuriomis galima naudotis visoje Sąjungoje, suteikimą.

Sąjungos pilietybė Teisingumo Teismo jurisprudencijoje

Nuo pat tada, kai Maastrichto sutartyje įtvirtinta Sąjungos pilietybė (1993 m.), Teisingumo Teismas savo jurisprudencijoje laipsniškai aiškino tikslią jos apimtį. Dar Sprendime *Martínez Sala* ([C-85/96](#)) Teisingumo Teismas pripažino, kad Sąjungos piliečio statusas tam tikromis aplinkybėmis leidžia tiesiogiai remtis nediskriminavimo dėl pilietybės principu. Sprendime *Grzelczyk* ([C-184/99](#)) šis principas patvirtintas: jame Teisingumo Teismas konstatavo, kad Sąjungos pilietybė yra valstybių narių piliečių „pagrindinis statusas“, ir tai buvo svarbus simbolinis ir teisinis posūkis Europos integracijoje.

Vėliau Teisingumo Teismas patikslino šio statuso apimtį ir ribas. Sprendime *Rottmann* ([C-135/08](#)) jis konstatavo, kad nacionaliniai sprendimai dėl pilietybės praradimo, kai dėl jų netenkama Sąjungos pilietybės, turi atitikti proporcingumo principą. Netrukus Sprendime *Zambrano* ([C-34/09](#)) jis patvirtino, kad mažametis vaikas, kuris turi valstybės narės pilietybę ir dėl to yra Sąjungos pilietis, turi galėti veiksmingai naudotis pagrindinėmis su šiuo statusu susijusiomis teisėmis. Todėl jo tėvams, trečiosios šalies piliečiams, negali būti atsisakyta išduoti leidimą gyventi šalyje. Neišdavus tokio leidimo, vaikas būtų priverstas išvykti iš Sąjungos teritorijos kartu su tėvais, ir taip iš jo būtų atimta galimybė veiksmingai naudotis pagrindinėmis Sąjungos pilietybės teikiamaomis teisėmis.

Sprendime *Stolichna obshtina rayon „Pancharevo“* ([C-490/20](#)) Teisingumo Teismas konstatavo, kad taikydama Sąjungos teisę valstybė narė privalo pripažinti kitoje valstybėje narėje pagal teisės aktus nustatytą giminytės ryšį su dviem tos pačios lyties asmenimis, kad vaikas galėtų veiksmingai naudotis su Sąjungos pilietybe susijusiomis teisėmis, visų pirma judėjimo laisve. Teisingumo Teismas šiame sprendime taip pat pripažino, kad Sąjungos pilietybė praktiškai įgyvendinama per teisę gyventi įprastą šeimos gyvenimą.

Galiausiai neseniai priimtame Sprendime *Udlændinge- og Integrationsministeriet* ([C-689/21](#)) Teisingumo Teismas patvirtino, kad, nors valstybės narės išsaugo kompetenciją pilietybės klausimais, jos ja turi naudotis taip, kad nebūtų neproporcingai pažeidžiama pati Sąjungos pilietybės suteikiamų teisių esmė, ir taip dar kartą akcentavo šio statuso svarbą ir apsauginį pobūdį Sąjungos teisinėje sistemoje.

Sąjungos pilietis turi teisę:

- laisvai judėti, gyventi, dirbti ar studijuoti kitoje valstybėje narėje,
- balsuoti ir būti kandidatu Europos Parlamento ir vietos savivaldos rinkimuose savo gyvenamosios vietos valstybėje,
- pateikti peticiją Europos Parlamentui arba piliečių iniciatyvą Europos Komisijai,
- pateikti skundą Europos ombudsmenui dėl netinkamo Sąjungos institucijos vykdomo administravimo,
- gauti kitos valstybės narės konsulinę apsaugą, kai jo valstybė neturi atstovybės trečiojoje šalyje,
- prašyti leisti susipažinti su Sąjungos institucijų dokumentais,
- kreiptis į Sąjungos institucijas pasirinkta viena iš 24 oficialių kalbų.

[●] Focus Teisingumo Teismo nagrinėta direktyva dėl minimalaus darbo užmokesčio

 Sprendimas *Danija / Parlamentas ir Taryba (Deramas minimalusis darbo užmokestis)* ([C-19/23](#))

2022 m. spalio mėn. Europos Parlamento ir Tarybos priimta [Direktyva \(ES\) 2022/2041](#) dėl minimaliojo darbo užmokesčio siekiama pagerinti Sąjungos darbuotojų gyvenimo ir darbo sąlygas. Joje nustatyta bendra sistema, kuria siekiama užtikrinti deramą teisės aktuose nustatytą minimalųjį darbo užmokestį, jei toks taikomas, ir skatinti kolektyvines derybas dėl darbo užmokesčio nustatymo. Ši direktyva priimta remiantis SESV 153 straipsnio 1 dalies b punktu, susijusiu su darbo sąlygomis; joje nurodyta, kad ja paisoma valstybių narių kompetencijos nustatyti darbo užmokestį ir socialinių partnerių autonomijos.

Danija, palaikoma Švedijos, užginčijo Sąjungos kompetenciją imtis veiksmų šioje srityje. Danija teigė, kad, nors ši direktyva tariamai procedūrinio pobūdžio, pagal ją iš tikrųjų Sąjungai leidžiama tiesiogiai kištis į darbo užmokesčio nustatymą. Vis dėlto pagal SESV 153 straipsnio 5 dalį ši sritis aiškiai nepatenka į Sąjungos kompetenciją. Danija taip pat teigė, kad kai kurie valstybėms narėms nustatyti įpareigojimai pažeidžia teisę jungtis į asociacijas ir Danijos darbo santykių modelį, grindžiamą didele socialinių partnerių autonomija.

Teisingumo Teismas priminė, kad Sąjunga gali veikti tik neviršydamą pagal Sutartis jai suteiktų įgaliojimų. Jis paaiškino, kad su „darbo užmokesčiu“ susijusia išimtimi siekiama užkirsti kelią bet kokiam tiesioginiam darbo užmokesčio lygio suderinimui Sąjungos lygmeniu. Tačiau ši išimtis negali būti aiškinama taip plačiai, kad Sąjunga netektų kompetencijos socialinės politikos srityje, ypač darbo sąlygų gerinimo srityje.

Teisingumo Teismas nusprendė, kad Direktyvoje dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio nenustatytas nei Sąjungos minimalusis darbo užmokestis, nei suderintas darbo užmokesčio lygis Sąjungoje. Iš esmės joje nustatyti tik būtinausi procedūriniai reikalavimai, paliekant valstybėms narėms didelę diskreciją nustatyti ir atnaujinti savo minimalųjį darbo užmokestį.

Dėl kolektyvinių derybų skatinimo Teisingumo Teismas pažymėjo, kad direktyvoje nenustatytas įpareigojimas pasiekti rezultatą. Valstybės narės, kuriose kolektyvinės sutartys taikomos mažiau kaip 80 % darbuotojų, turi tik sukurti palankias sąlygas tokioms deryboms ir patvirtinti jų skatinimo veiksmų planą. Tai yra pareigos imtis priemonių, atsižvelgiant į nacionalinių tradicijų įvairovę ir socialinių partnerių autonomiją, nes direktyvoje konkrečiai nenustatyta valstybių narių pareiga pasiekti *bent* tokį taikymo lygį.

Vis dėlto Teisingumo Teismas nusprendė, kad kai kurios Direktyvos dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio nuostatos viršija šį procedūrinį lygmenį. Jis konstatavo, kad valstybių narių įpareigojimas nustatant ir atnaujinant teisės aktuose nustatytą minimalųjį darbo užmokestį atsižvelgti į konkrečius kriterijus, pavyzdžiui, pragyvenimo išlaidas, bendrą darbo užmokesčio lygį ar našumą, prilygsta dalies įstatymuose nustatytą minimaliojo darbo užmokesčio sudedamųjų dalių suderinimui. Panašią išvadą jis padarė dėl šios direktyvos nuostatos, draudžiančios mažinti įstatymuose nustatytą minimalųjį darbo užmokestį, kai šis indeksuojamas pagal automatinį indeksavimo mechanizmą. Taigi šios nuostatos yra tiesioginis kišimasis į darbo užmokesčio

nustatymą. Teisingumo Teismas panaikino direktyvos nuostatas, kuriomis Sąjunga tiesiogiai kišasi į darbo užmokesčio nustatymą, taigi viršija jai pagal Sutartis suteiktus įgaliojimus. Jis atmetė likusią Danijos ieškinio dalį.

Teisingumo Teismas konkrečiau apibrėžė Sąjungos kompetencijos socialinės politikos srityje ir išimties, susijusios su darbo užmokesčiu, pusiausvyrą, patvirtindamas, kad Sąjunga gali nustatyti procedūras ir skatinti kolektyvines derybas, bet negali tiesiogiai kištis į darbo užmokesčio nustatymą.

Kas numatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 153 straipsnyje?

SESV 153 straipsnyje apibrėžtos sritys, kuriose Europos Sąjunga gali remti ir papildyti valstybių narių veiksmus socialinės politikos srityje. Pagal jį Sąjunga gali priimti direktyvas, kuriose nustatyti minimalūs reikalavimai tokiose srityse, kaip darbo sąlygos, darbuotojų apsauga, vyrų ir moterų lygybė arba darbuotojų informavimas ir konsultavimasis su jais.

Vis dėlto šiame straipsnyje aiškiai apibrėžtos Sąjungos veiksmų ribos. Jo 5 dalyje aiškiai nurodyta, kad Sąjungos kompetencijai nepriklauso tam tikros sritys, visų pirma darbo užmokestis, teisė jungtis į asociacijas, teisė streikuoti ir teisė imtis lokautų. Šia išimtimi siekiama išsaugoti valstybių narių ir socialinių partnerių autonomiją srityse, kurios laikomos esminėmis jų socialinėms ir konstitucinėms tradicijoms. Teisingumo Teismo jurisprudencijoje aiškiai nurodyta, kad, nors Sąjunga gali priimti taisykles, kurios netiesiogiai veikia darbo užmokestį, ji negali tiesiogiai kištis į jo dydžio nustatymą.

Direktyva (ES) 2022/2041 dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio

Direktyva (ES) 2022/2041 siekiama pagerinti gyvenimo ir darbo sąlygas Europos Sąjungoje, stiprinant deramo minimaliojo darbo užmokesčio teikiamą apsaugą. Joje nenumatytas Sąjungos minimalusis darbo užmokestis ir nenustatytas vienodas darbo užmokesčio lygis. Jos tikslas – sukurti bendrą sistemą, užtikrinančią, kad minimalusis darbo užmokestis, jei toks nustatytas, leistų užtikrinti deramą gyvenimo lygį ir kartu gerbti nacionalines tradicijas ir socialinių partnerių autonomiją.

Šių tikslų direktyvoje siekiama daugiausia procedūrinėmis nuostatomis. Joje valstybės narės, kuriose taikomas **teisės aktuose nustatytas minimalusis darbo užmokestis**, įpareigojamos numatyti **aiškias ir skaidrias** jo nustatymo ir atnaujinimo procedūras.

Joje **taip pat skatinamos kolektyvinės derybos**, laikomos pagrindiniu veiksniu užtikrinant deramą darbo užmokestį; visų pirma valstybės narės, kuriose kolektyvinės sutartys taikomos nedideliam darbuotojų skaičiui, raginamos patvirtinti socialinį dialogą skatinančias priemones. Taigi direktyva siekiama stiprinti socialinę konvergenciją Sąjungoje, nepažeidžiant valstybių narių kompetencijos nustatyti darbo užmokestį.

Minimalusis darbo užmokestis Teisingumo Teismo jurisprudencijoje

Dar prieš įsigaliojant Direktyvai dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio Teisingumo Teismas turėjo galimybę suformuoti esminę jurisprudenciją tokio užmokesčio klausimais. Ne viename sprendime jis apibrėžė valstybių kompetencijos ribas ir Sąjungos teisės reikalavimus.

Ypač svarbios su darbuotojų komandiravimu susijusios bylos. Sprendime *Laval* ([C-341/05](#)) Teisingumo Teismas patikslino „minimaliojo darbo užmokesčio normų“, kurios gali būti taikomos darbuotojus komandiruojančioms užsienio įmonėms, taikymo sritį ir akcentavo aiškiaus teisinio pagrindo ir ekonominės veiklos vykdytojams pakankamo skaidrumo būtinybę.

Kitas svarbus jurisprudencijoje nagrinėtas aspektas susijęs su minimaliojo darbo užmokesčio ir viešuosius pirkimus reglamentuojančių normų sąsaja. Sprendime *Bundesdruckerei* ([C-549/13](#)) Teisingumo Teismas nagrinėjo, ar reikalavimas paisyti priimančiosios valstybės teisės aktuose nustatyto minimaliojo darbo užmokesčio, kai viešojo pirkimo sutartis iš dalies vykdoma užsienyje, suderinamas su Sąjungos teise, ir nurodė, kad tokios priemonės turi būti proporcingos laisvės teikti paslaugas atžvilgiu. O Sprendime *RegioPost* ([C-115/14](#)) Teisingumo Teismas pripažino, jog perkančiosios organizacijos gali nustatyti sąlygą, kad viešojo pirkimo sutartis būtų vykdoma paisant įstatyme ar kitame teisės akte nustatyto minimaliojo darbo užmokesčio, jeigu šiuo reikalavimu siekiama teisėto socialinio tikslo ir jis taikomas nediskriminuojant.

Galiausiai Sprendime *Sähköalojen ammattiliitto* ([C-396/13](#)) Teisingumo Teismas paaiškino ir sąvoką „minimaliojo darbo užmokesčio normos“ pagal Darbuotojų komandiravimo direktyvą, nurodydamas darbo užmokesčio sudedamąsias dalis, kurioms taikoma ši sąvoka.

Visa ši jurisprudencija sudaro pagrindą, kuriuo šiandien remiamasi, kai kyla ginčai, susiję su Direktyva dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio Sąjungoje. Toje jurisprudencijoje apibrėžta valstybių narių diskrecija ir kartu užtikrinamas SESV garantuojamų pagrindinių laisvių veiksmingumas.

[●] **Focus** Galimybė susipažinti su tekstiniais pranešimais, kuriais pasikeitė Komisijos Pirmininkė ir *Pfizer* generalinis direktorius

 Sprendimas *Stevi ir The New York Times / Komisija* ([T-36/23](#))

Viešojo gyvenimo skaidrumas yra vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos principų. Bet kuris ES pilietis ar juridinis asmuo gali susipažinti su Parlamento, Komisijos ar Tarybos dokumentais. Ši galimybė susipažinti reglamentuota 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamente \(EB\) Nr. 1049/2001](#) dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais.

Šis teisės aktas yra visuomenės teisės susipažinti su šių Europos Sąjungos institucijų dokumentais teisinis pagrindas, juo visų pirma siekiama didinti skaidrumą kaip esminę Europos demokratijos ir Sąjungos veiksmų teisėtumo sąlygą. Skaidrumo principas visapusiškai taikomas šių institucijų veiklai, net kai ji pasireiškia moderniomis komunikacijos formomis, pavyzdžiui, bendraujant tekstiniais pranešimais.

2022 m. gegužės mėn. *New York Times* žurnalistė M. Stevi paprašė leisti susipažinti su SMS žinutėmis, kuriomis pasikeitė Europos Komisijos Pirmininkė Ursula von der Leyen ir farmacijos bendrovės *Pfizer* vadovas, vykstant deryboms dėl vakcinų nuo COVID-19 sutarčių.

Europos Komisija atmetė šią paraišką, teigdama, kad neturi prašomų žinučių. Anot jos, SMS žinutės nebuvo institucijos saugomi dokumentai, todėl negalėjo būti pateiktos.

M. Stevi kreipėsi į Bendrąjį Teismą. Bendrasis Teismas pirmiausia priminė vieną iš pagrindinių principų: suteikiant galimybę susipažinti su dokumentais siekiama užtikrinti kuo didesnę Sąjungos institucijų veiklos skaidrumą. Jeigu institucija teigia neturinti dokumento, iš esmės preziumuojama, kad taip ir yra. Tačiau ši prezumpcija gali būti paneigta, jei pareiškėjas pateikia svarių įrodymų, kad dokumentai egzistavo.

Šioje byloje Bendrasis Teismas nusprendė, kad taip ir buvo. Jis pažymėjo, kad keliuose viešuose šaltiniuose, visų pirma spaudos straipsniuose, Komisijos Pirmininkės pareiškimuose ir Europos Audito Rūmų ataskaitoje, buvo minimas tiesioginis abiejų šių asmenų bendravimas vykstant deryboms. Šių įrodymų pakako įrodyti, kad žinutės bent tam tikru momentu egzistavo.

Atsižvelgdama į šiuos įrodymus Komisija turėjo aiškiai ir išsamiai paaiškinti, kodėl žinučių nebuvo galima rasti. Tačiau, anot Bendrojo Teismo, Komisija tokio paaiškinimo nepateikė. Ji tik teigė, kad buvo atlikta paieška, tačiau nenurodė, kur, kaip ir kokiose laikmenose ieškojo, taip pat nepaaiškino, ar žinutės buvo ištrintos, archyvuotos arba perkeltos keičiant telefonus, kuriais naudotasi.

Bendrasis Teismas pažymėjo, kad teisė į skaidrumą negali netekti prasmės dėl to, kad dokumentai nesaugomi. Institucijos privalo tvarkyti savo dokumentus atsakingai ir nuspėjamai, kad visuomenė galėtų suprasti ir kontroliuoti jų veiklą. Susirašinėjimo, susijusio su svarbiais sprendimais, pavyzdžiui, vakcinų pirkimu visai Sąjungai, negalima nesaugoti vien dėl to, kad jis vyko trumpųjų pranešimų forma.

Konstatavęs, kad Komisija nepateikė pakankamų paaiškinimų dėl prašytų pranešimų likimo, Bendrasis Teismas nusprendė, kad atsisakymas leisti susipažinti su dokumentais buvo neteisėtas. Taigi jis panaikino ginčijamą sprendimą.

Aiški procedūra

Reglamente (EB) Nr. 1049/2011 nustatyta aiški procedūra, pagal kurią reikalaujama, kad institucija priimtų motyvuotą sprendimą ir būtų numatyta galimybė atlikti vidaus peržiūrą, o po jos – teisminę kontrolę. Reglamentas suteikia piliečiams galimybę suprasti, stebėti ir prireikus užginčyti institucijų veiksmus.

Nors reglamente numatytos išimtis, skirtos svarbiems viešiesiems ar privatiems interesams apsaugoti, jame griežtai reglamentuojamas jų taikymas – išimtis turi būti aiškinamos siaurai, atsisakymas leisti susipažinti su dokumentais – konkrečiai pagrįstas ir nuolat turi būti svarstoma galimybė leisti iš dalies su jais susipažinti.

Sąjungos teismų jurisprudencija sustiprino šią logiką, nes joje teigiama, kad, siekiant užtikrinti demokratinę kontrolę, skaidrumui turi būti teikiama pirmenybė, ypač teisėkūros procedūrose.

Tokio požiūrio pagrindus Teisingumo Teismas įtvirtino jau dėl apeliacinio skundo priimtame Sprendime *Švedija ir Turco / Taryba* ([C-39/05 P](#)), kai nustatė reikalavimą konkrečiai ir individualiai nagrinėti prašymus susipažinti su Tarybos teisinėmis nuomonėmis ir kai nepripažino jokios teisėkūros dokumentų automatiško slaptumo logikos; taip jis įtvirtino principą, kad skaidrumas yra taisyklė, o slaptumas – išimtis. Šio požiūrio Bendrasis Teismas ir toliau laikėsi Sprendime *De Capitani / Parlamentas* ([T-540/15](#)), kuriame nepritarė sisteminiam trišalių derybų (t. y. trišalių susitikimų ir keitimosi informacija tarp trijų teisėkūros procedūroje dalyvaujančių institucijų) dokumentų konfidencialumui, be to, patikslino, kad išimtis, susijusi su sprendimų priėmimo proceso apsauga, negali būti naudojama siekiant nuslėpti įprastą Sąjungos teisės aktų leidėjo veiklą. Neseniai priimtame Sprendime *Kaili / Parlamentas* ([T-1031/23](#)), dėl jo pateiktas apeliacinis skundas Teisingumo Teismui, ([C-632/25 P](#)) Bendrasis Teismas panaikino Parlamento sprendimą, kuriuo buvusiai Parlamento pirmininko pavaduotojai atsisakyta leisti susipažinti su tam tikrais dokumentais. Taip jis patvirtino reikalavimą atidžiai ir individualiai tikrinti atsisakymus leisti susipažinti su dokumentais ir konkrečių teisės į skaidrumą apimtį, taip pat ir kebliomis, su institucijomis susijusiomis, aplinkybėmis.

[●] **Focus** Informacinė visuomenė: Skaitmeninių paslaugų aktas (SPA) ir labai didelės interneto platformos

Europos Sąjunga atlieka svarbų vaidmenį plėtojant informacinę visuomenę, siekdama sukurti inovacijoms ir konkurencingumui palankią aplinką, kurioje būtų saugomos vartotojų teisės ir užtikrinamas teisinis saugumas. Šie principai įtraukti į Skaitmeninių rinkų aktą (SRA) ([Reglamentas \(ES\) 2022/1925](#)) ir Skaitmeninių paslaugų aktą (SPA) ([Reglamentas \(ES\) 2022/2065](#)). Kartu šie aktai sudaro svarbų teisės aktų rinkinį, kurio paskirtis – struktūrizuoti Sąjungos skaitmeninę erdvę siekiant dviejų tikslų: pirma, užtikrinti veiksmingą naudotojų ir vartotojų pagrindinių teisių apsaugą skaitmeninėje aplinkoje; antra, sudaryti vienodas konkurencijos sąlygas ekonominės veiklos vykdytojams, ypač atsižvelgiant į didėjančią tam tikrų didelių skaitmeninių platformų galią. Abu šie reglamentai yra lemiamas etapas kuriant Sąjungos skaitmeninio sektoriaus reguliavimo sistemą.

2025 m. Bendrasis Teismas priėmė pirmuosius sprendimus bylose, iškeltose dėl Komisijos sprendimų, priimtų taikant SPA.

Pirmieji sprendimai dėl SPA

Sprendimas *Zalando* / Komisija ([T-348/23](#))

2023 m. balandžio mėn. Europos Komisija internetinei parduotuvei *Zalando* suteikė „labai didelės interneto platformos statusą“ pagal Skaitmeninių paslaugų aktą (SPA). Jos paslaugomis naudojasi daugiau nei 83 mln. asmenų per mėnesį, taigi platforma gerokai viršija reglamente numatytą 45 mln. ribą. Vis dėlto *Zalando* užginčijo šio statuso suteikimą, teigdama, kad Komisija padarė skaičiavimo klaidų.

Bendrasis Teismas **atmetė** jos ieškinį. Jis patvirtino, kad *Zalando* yra internetinė platforma, nes per jos „Partner Programm“ joje prekiauti gali ir tretieji pardavėjai, net jeigu jos pačios tiesioginės prekybos veikla („Zalando Retail“) nepatenka į šią kategoriją. Komisija galėjo teigti, kad visi naudotojai gavo trečiųjų pardavėjų informaciją. Bendrasis Teismas taip pat atmetė argumentus dėl teisinio saugumo, vienodo požiūrio ir proporcingumo principų pažeidimo ir priminė, kad tokioms platformoms turi būti taikomi griežtesni reikalavimai, siekiant sumažinti pavojingų ar nelegalių prekių platinimo riziką.

Sprendimai *Meta Platforms Ireland / Komisija ir Tiktok Technology / Komisija* ([T-55/24](#) ir [T-58/24](#))

Bendrasis Teismas **panaikino** sprendimus dėl Europos Komisijos nustatyto 2023 m. priežiūros mokesčio, kurį *Facebook, Instagram* ir *TikTok* turėjo mokėti kaip „labai didelės interneto platformos“ pagal Skaitmeninių paslaugų aktą (SPA). Jis nusprendė, kad mokesčio apskaičiavimo metodas, pagrįstas vidutiniu naudotojų skaičiumi per mėnesį, turėjo būti nustatytas priimant deleguotąjį aktą, o ne paprastus įgyvendinimo sprendimus, nes tas metodas yra esminis apskaičiavimo elementas. Vis dėlto, kadangi nebuvo padaryta jokios klaidos dėl šių platformų pareigos mokėti mokesťį, Bendrasis Teismas laikinai **paliko galioti panaikintų sprendimų padarinius**, kol Komisija priims atitinkamą metodiką ir naujus sprendimus. Tačiau šis pereinamasis laikotarpis negalės trukti ilgiau nei dvylika mėnesių nuo to momento, kai teismo sprendimai taps galutiniai.

Sprendimas *Amazon EU / Komisija* ([T-367/23](#))

Bendrasis Teismas **atmetė** *Amazon* ieškinį, kuriuo ji prašė panaikinti Europos Komisijos sprendimą suteikti *Amazon Store* platformai „labai didelės interneto platformos“ statusą pagal Skaitmeninių paslaugų aktą (SPA), kuriame nustatyti griežtesni reikalavimai paslaugoms, turinčioms daugiau kaip 45 mln. naudotojų Sąjungoje. *Amazon* rėmėsi kelių ES pagrindinių teisių chartijoje garantuojamų pagrindinių teisių, tarp jų – laisvės užsiimti verslu, teisės į nuosavybę, lygybės prieš įstatymą, saviraiškos laisvės, taip pat teisės į privataus gyvenimo gerbimą ir konfidencialios informacijos apsaugą, pažeidimu. Vis dėlto Bendrasis Teismas nusprendė, kad SPA nustatyti įpareigojimai, nors gali lemti išlaidas ir turėti įtakos platformos organizavimui, yra numatyti teisės aktuose, proporcingi ir pateisinami bendrojo intereso tikslu užkirsti kelią su labai didelėmis platformomis siejamai sisteminei rizikai, visų pirma neteisėto turinio platinimui, ir apsaugoti vartotojus. Jis padarė išvadą, kad ginčijamos priemonės, pavyzdžiui, profiliavimu negrindžiama rekomendavimo galimybė, viešai prieinama reklamos turinio saugykla ar tyrėjų prieiga prie tam tikrų duomenų, nepažeidžia pagrindinių teisių, kuriomis remiamasi, esmės ir jomis suteikiamos griežtos konfidencialumo ir saugumo garantijos.

Skaitmeninių paslaugų aktas (SPA)

Skaitmeninio turinio ir skaitmeninių paslaugų reguliavimo srityje SPA, taikomas nuo 2024 m. vasario 17 d., yra SRA atitikmuo. Juo siekiama sukurti saugesnę, skaidresnę ir nuspėjamesnę interneto aplinką Sąjungos vartotojams. Reglamentu modernizuojama tarpininkavimo paslaugų teikėjų atsakomybės sistema ir nustatomi griežtesni įpareigojimai labai didelėms interneto platformoms ir labai didelėms paieškos sistemoms. Šie įpareigojimai visų pirma susiję su veiksmingų neteisėto turinio tvarkymo mechanizmų įdiegimu, sisteminių rizikų, pavyzdžiui, dezinformacijos, pagrindinių teisių pažeidimų ar kliūčių nepilnamečių apsaugai rizikos, vertinimu ir mažinimu, taip pat didesniu algoritminių sistemų ir rekomendavimo mechanizmų skaidrumu.

Taigi SRA ir SPA skirti ne visai toms pačioms subjektų kategorijoms. SRA daugiausia dėmesio skiriama platformoms, kurios daro struktūrinę įtaką vidaus rinkoje ir vien per kurias verslo klientai gali pasiekti galutinius vartotojus. Savo ruožtu SPA apima platesnį įmonių, teikiančių tarpininkavimo paslaugas Sąjungos vartotojams, ratą, taip pat nustato itin griežtus įpareigojimus labai didelėms platformoms ir paieškos sistemoms dėl jų sisteminio poveikio informacinei ir ekonominei erdvei.

Dėl SPA pažymėtina, kad 2025 m. gruodžio mėn. atnaujintame sprendime Komisija įtvirtino labai didelių interneto platformų ir labai didelių paieškos sistemų, kurioms taikomi griežtesni reglamente numatyti įpareigojimai, sąrašą, į jį įtrauktos *Amazon, Apple, Booking.com, Google, LinkedIn, Meta, Microsoft, Pinterest, Snap, TikTok, X* (buvusi *Twitter*), *Wikimedia Foundation* ir *Zalando*, taip pat keli kiti Europos rinkoje veikiantys subjektai.

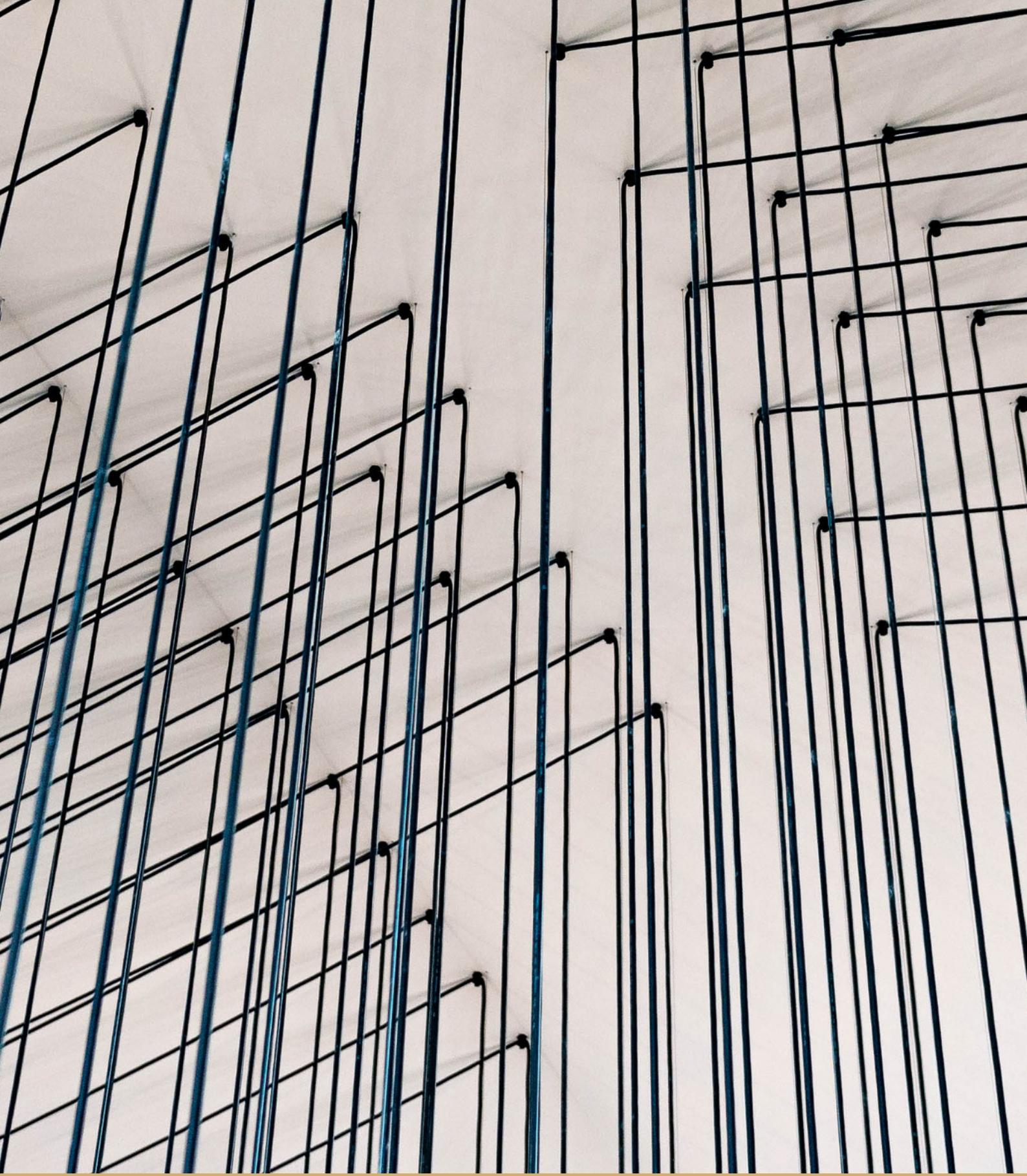
Įgyvendinant šiuos reglamentus jau buvo skirtos reikšmingos sankcijos. Pirmoji bauda remiantis SPA 2025 m. gruodžio 5 d. skirta platformai X – 120 mln. EUR dydžio bauda už kai kurių reglamente numatytų įpareigojimų nesilaikymą.

Pagrindinės SPA sąvokos

Skaitmeninių paslaugų aktas yra Sąjungos reglamentas, kuriuo siekiama reglamentuoti skaitmenines paslaugas, kad būtų užtikrinta saugesnė, skaidresnė ir sąžiningesnė interneto aplinka. Toliau paprastai paaiškinamos kelios pagrindinės sąvokos:

- **Interneto platforma** skaitmeninė paslauga, leidžianti vartotojams skelbti turinį, juo dalytis ar jį peržiūrėti (socialiniai tinklai, prekybos platformos, vaizdo įrašų platformos ir t. t.).
- **Labai didelė interneto platforma (anglų k. „very large online platform“, VLOP)**: platforma, turinti daugiau nei 45 mln. aktyvių naudotojų Europos Sąjungoje. Dėl didelio poveikio visuomenei šioms platformoms taikomi griežtesni įpareigojimai.
- **Neteisėtas turinys**: bet koks turinys, pažeidžiantis Sąjungos teisę arba taikytiną nacionalinę teisę (pavyzdžiui, neapykantos kalba, neteisėti produktai, autorių teisių pažeidimai).
- **Turinio moderavimas**: visos platformų priemonės, kurių paskirtis – nustatyti, įvertinti ir prireikus pašalinti arba apriboti prieigą prie problemiško turinio.
- **Algoritminis skaidrumas**: tam tikrų platformų pareiga suprantamai paaiškinti, kaip veikia jų turinio rekomendavimo sistemos.

Kaip matyti iš šių sąvokų, SPA siekiama labiau apsaugoti naudotojus, didinti didžiųjų platformų atskaitomybę ir stiprinti pasitikėjimą Sąjungos skaitmenine erdve.

↘ Svarbiausių metų sprendimų apžvalga

Laisvas judėjimas

Europos Sąjunga savo piliečiams garantuoja galimybę laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje. Kad ši laisvė būtų veiksminga, valstybės turi pripažinti kitoje valstybėje narėje teisėtai įgytą asmeninę ir šeiminingą padėtį, kuri turi būti vertinama atsižvelgiant į Sąjungos saugomas pagrindines teises, visų pirma teisę į privatų ir šeimos gyvenimą bei nediskriminavimo principą.

↘ Du Lenkijos piliečiai, susituokę Vokietijoje, prašė įrašyti jų santuokos liudijimą į Lenkijos civilinės būklės aktų registrą, kad jų santuoka būtų pripažinta Lenkijoje. Kompetentingos institucijos atsisakė tai padaryti, motyvuodamos tuo, kad Lenkijos teisė neleidžia sudaryti tos pačios lyties asmenų santuokos. Atsakydamas į nacionalinio teismo dėl to pateiktą klausimą Teisingumo Teismas nurodė, kad atsisakymas pripažinti dviejų Sąjungos piliečių santuoką, teisėtai sudarytą kitoje valstybėje narėje, jiems naudojantis laisve judėti ir apsigyventi šalyje, prieštarauja Sąjungos teisei, nes pažeidžia šią laisvę ir teisę į privatų ir šeimos gyvenimą. Taigi valstybės narės privalo pripažinti kitoje valstybėje narėje teisėtai įgytą santuokinį statusą, kad būtų galima naudotis pagal Sąjungos teisę suteiktomis teisėmis. Vis dėlto Teisingumo Teismas pabrėžė, kad ši pareiga nereiškia, jog nacionalinėje teisėje turi būti numatyta tos pačios lyties asmenų santuoka. Be to, valstybės narės turi diskreciją pasirinkti tokios santuokos pripažinimo tvarką. Vis dėlto, kai valstybė narė nusprendžia numatyti vienintelį kitoje valstybėje narėje sudarytos santuokos pripažinimo būdą, kaip antai santuokos liudijimo įrašymą į civilinės būklės aktų registrą, ji privalo tą būdą taikyti ir tos pačios lyties asmenų santuokoms.

 2025 m. lapkričio 25 d. Sprendimas *Wojewoda Mazowiecki* ([C-71/23](#)).

Vienodas požiūris ir nediskriminavimas

Europos Sąjungoje sukurta bendra teisinė sistema, kuria siekiama užtikrinti vienodą požiūrį ir kovoti su diskriminacija. Jos pagrindą sudaro direktyvos 2000/43/EB ir 2000/78/EB: pagal pirmąją draudžiama diskriminacija dėl rasės ar etninės kilmės, o antrąja siekiama užtikrinti lygybę užimtumo ir profesinėje srityje. Pagal šiuos teisės aktus draudžiama bet kokia tiesioginė ar netiesioginė diskriminacija, išskyrus tam tikras pateisinamas išimtis, o valstybės narės įpareigojamos užtikrinti veiksmingą ir vienodą apsaugą visoje Sąjungoje.

↘ Stoties operatorė kelis kartus prašė darbdavio paskirti ją į darbo vietą, kur būtų fiksuotos darbo valandos. Jos prašymas buvo grindžiamas būtinybe prižiūrėti sunkią negalią turintį sūnų, kuris yra visiškai neįgalus. Darbdavys laikinai sutiko taikyti tam tikrus darbo sąlygų pakeitimus. Tačiau jis atsisakė šiuos pakeitimus taikyti nuolat. Ta operatorė užginčijo šį atsisakymą, ir byla pasiekė Italijos Kasacinį Teismą. Šis teismas kreipėsi į Teisingumo Teismą, nes turėjo abejonių dėl Sąjungos teisės normų, susijusių su darbuotoju, kuris prižiūri sunkią negalią turintį nepilnametį vaiką, bet pats nėra neįgalus, apsauga nuo netiesioginės diskriminacijos, išaiškinimo. Teisingumo Teismas atsakė, kad pagal direktyvą, kurioje nustatyti bendrieji pagrindai užimtumo ir profesinėje srityje, draudimas netiesiogiai diskriminuoti dėl negalios taip pat apima darbuotoją, kuris patiria diskriminaciją dėl to, kad rūpinasi neįgalium vaiku.

 2025 m. rugsėjo 11 d. Sprendimas *Bervidi* ([C-38/24](#))

↘ Danijos Viešojo būsto įstatymu siekiama sumažinti viešojo šeimos būsto procentinę dalį „pertvarkos teritorijose“. Šioms teritorijoms, be kita ko, būdinga tai, kad per pastaruosius penkerius metus „imigrantų ne iš Vakarų šalių ir jų palikuonių“ dalis viršijo 50 %. Pagal šį įstatymą dalis viešojo šeimos būsto, esančio dviejose Slagelsės ir Kopenhagos savivaldybių teritorijose, nuomos sutarčių buvo nutrauktos arba turėjo būti nutrauktos artimiausiu metu. Danijos teismas, nagrinėjantis ginčus dėl šio nutraukimo, svarstė, ar nagrinėjamos teisės normos yra tiesioginė arba netiesioginė diskriminacija dėl etninės kilmės. Savo sprendime Teisingumo Teismas patikslino, kokios situacijos gali būti laikomos diskriminacija dėl etninės kilmės. Teisingumo Teismas pabrėžė, kad etninė kilmė grindžiama keliais veiksniais. Vienas kriterijus, pavyzdžiui, pilietybė ar gimimo šalis, savaime nėra pakankamas pagrindas nustatyti priklausymą etninei grupei. Nagrinėdamas galimą tiesioginę diskriminaciją nacionalinis teismas turės patikrinti, ar kriterijus, susijęs su imigrantų ir jų palikuonių dalimi, iš tikrųjų grindžiamas daugumos „pertvarkos teritorijų“ gyventojų etnine kilme ir ar dėl to jie vertinami mažiau palankiai, pavyzdžiui, kyla didesnė rizika, kad jų nuomos sutartys bus nutrauktos anksčiau laiko. Jeigu nacionalinis teismas nustatytų galimą netiesioginę diskriminaciją, jis turės patikrinti, ar ji vis dėlto yra pateisinama. Šiuo aspektu jis turi įsitikinti, kad nagrinėjamu įstatymu proporcingai siekiama bendrojo intereso tikslo ir visų pirma nepažeidžiama pagrindinė teisė į būsto neliečiamybę.

 2025 m. gruodžio 18 d. Sprendimas *Slagelse Almennyttige Boligselskab, Afdeling Schackenborgvaenge* ([C-417/23](#))

Teisinė valstybė

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, kaip ir Europos Sąjungos sutartyje, aiškiai daroma nuoroda į teisinę valstybę, vieną iš valstybėms narėms bendrų vertybių, kaip nurodyta ESS 2 straipsnyje. Teismų nepriklausomumas ir nešališkumas yra esminiai teisinės valstybės elementai.

↘ Dviejuose sprendimuose Lenkijos Konstitucinis Teismas pripažino, kad tam tikros Sutarčių nuostatos, kaip jas yra išaiškinęs Teisingumo Teismas, prieštarauja šios šalies Konstitucijai, o Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl teisės į veiksmingą teisminę gynybą aiškiai kvalifikavo kaip viršijančią jam suteiktus įgaliojimus (*ultra vires*). Manydama, kad šiais sprendimais pažeidžiami keli pagrindiniai Sąjungos teisės principai, įskaitant jos viršenybę, Komisija Teisingumo Teisme pareiškė Lenkijai ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo. Teisingumo Teismas patenkino ieškinį ir nusprendė, kad Lenkija neįvykdė įsipareigojimų, nes šios šalies Konstitucinis Teismas pažeidė veiksmingos teisminės gynybos principą ir nepaisė Sąjungos teisės viršenybės, autonomijos, veiksmingumo ir vienodo taikymo, taip pat Teisingumo Teismo sprendimų privalomosios galios. Teisingumo Teismas taip pat patenkino Komisijos ieškinį, kiek jis pareikštas dėl didelių pažeidimų skiriant tris Lenkijos Konstitucinio Teismo teisėjus ir pirmininkę, dėl kurių paneigiamas šio Konstitucinio Teismo, pagal įstatymą įsteigto nepriklausomo ir nešališko teismo, kaip jis suprantamas pagal Sąjungos teisę, statusas.

2025 m. gruodžio 18 d. Sprendimas *Komisija / Lenkija (Teisingumo Teismo jurisprudencijos kontrolė „ultra vires“ – Sąjungos teisės viršenybė)* ([C-448/23](#))

↘ Bendrasis Teismas patvirtino, kad Lenkija turi sumokėti iš viso apie 320,2 mln. EUR sumą kaip periodinę baudą už kiekvieną dieną, kurią Teisingumo Teismas jai skyrė po to, kai ji atsisakė sustabdyti tam tikras 2019 m. teismų reformas, prieštaraujančias Sąjungos teisei. Teisingumo Teismas nurodė Lenkijai nuo 2021 m. lapkričio mėn. mokėti 1 mln. EUR baudą už kiekvieną dieną, o 2023 m. balandžio mėn., po to, kai ji priėmė įstatymą ir iš dalies įvykdė Teisingumo Teismo sprendimą, šią baudą sumažino iki 500 000 EUR už kiekvieną dieną. Kadangi Lenkija nesumokėjo mokėtinų sumų, Komisija tas sumas susigrąžino atlikdama įskaitymą iš ES lėšų, kurios iš esmės turėjo būti skirtos Lenkijai. Lenkija užginčijo šešis sprendimus dėl įskaitymo, apimančius laikotarpį nuo 2022 m. liepos 15 d. iki 2023 m. birželio 4 d., ji tvirtino, kad dėl teisės aktų pakeitimų periodinė bauda turėjo būti sumažinta greičiau. Bendrasis Teismas visus šiuos argumentus atmetė ir konstatavo, kad nei dėl Lenkijos Konstitucinio Teismo jurisprudencijos, nei dėl 2022 m. birželio mėn. įstatymo periodinė bauda neišnyko, taip pat priminė, kad 2023 m. balandžio mėn. Teisingumo Teismo patvirtintas baudos sumažinimas turėjo poveikį tik ateičiai. Kol Lenkija visiškai neįvykdė Teisingumo Teismo sprendimo ir kol buvo taikoma 1 mln. EUR periodinė bauda, Komisija turėjo užtikrinti visišką šios sumos susigrąžinimą.

2025 m. vasario 5 d. Sprendimas *Lenkija / Komisija* ([T-830/22](#) ir [T-156/23](#), [T-1033/23](#))

Bendra užsienio ir saugumo politika

Ribojamosios priemonės arba „sankcijos“ yra esminė Europos Sąjungos bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) priemonė, jos naudojamos kaip integruoto ir visapusiško politikos metodo, apimančio, be kita ko, politinį dialogą, dalis. Sąjunga jas taiko pirmiausia siekdama apsaugoti savo vertybes, pagrindinius interesus ir saugumą, užkirsti kelią konfliktams ir stiprinti tarptautinį saugumą. Sankcijomis siekiama priversti asmenis ar subjektus, kuriems jos taikomos, pakeisti politiką ar elgesį, kad būtų palaikomi BUSP tikslai.

↘ Reaguodama į 2022 m. Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą, Europos Sąjunga patvirtino nemažai ribojamųjų priemonių. 2023 m. Europos Sąjungos Taryba išplėtė kriterijus, pagal kuriuos šios priemonės gali būti taikomos asmenims ar subjektams. Naujas kriterijus leidžia įšaldyti Rusijos IT sektoriuje veikiančių subjektų, turinčių Rusijos Federacijos federalinės saugumo tarnybos (FSB) Licencijavimo, sertifikavimo ir valstybės paslapčių apsaugos centro išduodamą licenciją arba Rusijos pramonės ir prekybos ministerijos išduodamą licenciją „ginklai ir karinė įranga“, lėšas ir ekonominius išteklius. Rusijos kibernetinio saugumo bendrovė *Positive Group PAO* per savo patronuojamąją bendrovę turi tokią licenciją ir buvo įtraukta į subjektų, kuriems taikomos sankcijos, sąrašą. Ji paprašė panaikinti šį įtraukimą į sąrašą, bet Bendrasis Teismas atmetė jos ieškinį. Jis nusprendė, kad taikomas kriterijus yra aiškus, teisiškai nuspėjamas ir proporcingas siekiamiems tikslams, t. y. daryti spaudimą Maskvai ir mažinti jos galimybes vykdyti karo veiksmus, įskaitant informacinį karą. Taryba nepadarė klaidos, kai nusprendė, kad bendrovei turi būti taikomos ribojamosios priemonės dėl to, kad ji yra priklausoma nuo FSB licencijos, net jeigu ją turi jos patronuojamoji bendrovė.

⚖️ 2025 m. rugsėjo 10 d. Sprendimas *Positive Group / Taryba* ([T-573/23](#))

↘ Europos Sąjungos Bendrasis Teismas patvirtino vienam iš pagrindinių judriojo ryšio operatorių Rusijoje *MegaFon* taikomas sankcijas. 2023 m. Taryba įtraukė šią bendrovę į subjektų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašą, nes nusprendė, kad ji tiesiogiai prisideda prie Rusijos karo veiksmų teikdama paslaugas, kuriomis gali naudotis kariuomenė, visų pirma telekomunikacijų srityje. *MegaFon* paprašė panaikinti šiuos sprendimus, remdamasi motyvų stoka, jos teisių į gynybą pažeidimu ir laisvės užsiimti verslu neproporcingu ribojimu. Bendrasis Teismas atmetė šiuos argumentus ir nusprendė, kad Taryba pakankamai konkrečiai paaiškino priežastis, dėl kurių taikomos šios sankcijos, ir neprivalėjo iš anksto išklausti įmonės, nes tam, kad sankcijos būtų veiksmingos, turi būti išlaikytas netikėtumo efektas. Jis taip pat nusprendė, kad priemonės, nors ir daro poveikį *MegaFon* veiklai ir reputacijai, yra proporcingos ir būtinos siekiant bendrojo intereso tikslo – sumažinti Rusijos karinius pajėgumus vykstant karui Ukrainoje.

⚖️ 2025 m. sausio 15 d. Sprendimas *MegaFon / Taryba* ([T-193/23](#))

CVRIA

Migracija ir prieglobstis

Europos Sąjunga yra priėmusi teisės normų rinkinį, kuriuo siekiama sukurti veiksmingą, humanišką ir saugią Europos migracijos politiką. Bendroje Europos prieglobsčio sistemoje nustatyti būtiniausi reikalavimai, taikomi Sąjungoje vertinant visus prieglobsčio prašytojus ir nagrinėjant jų prašymus.

↘ Trečiosios šalies piliečio tarptautinės apsaugos prašymas gali būti atmestas taikant pagreintą pasienio procedūrą, jeigu valstybė narė jo kilmės šalį yra priskyrusi prie „saugių“. Teisingumo Teismas paaiškino, kad toks priskyrimas gali būti atliktas pagal teisėkūros procedūrą priimtu aktu su sąlyga, kad jam gali būti taikoma veiksminga teisminė kontrolė. Šį priskyrimą pagrindę informacijos šaltiniai turi būti prieinami prašytojui ir nacionaliniam teismui. Vis dėlto valstybė narė negali įtraukti šalies į saugių kilmės šalių sąrašą, jeigu ta šalis neužtikrina pakankamos apsaugos visiems savo gyventojams.

 2025 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimas *Alace ir Canpelli* ([C-758/24 ir C-759/24](#))

↘ Du prieglobsčio prašytojai Airijoje buvo priversti gyventi itin sudėtingomis sąlygomis, nes valstybė atsisakė jiems suteikti būstą, motyvuodama tuo, kad apgyvendinimo centrai yra perpildyti. Teisingumo Teismas nusprendė, kad toks atsisakymas, net ir esant dideliame ir nespėjamam tarptautinės apsaugos prašytojų antplūdžiui, yra sunkus Sąjungos teisės pažeidimas ir gali lemti valstybės atsakomybę. Teisingumo Teismas priminė, kad pagal Priėmimo direktyvą valstybės narės privalo tarptautinės apsaugos prašytojams užtikrinti priėmimo sąlygas, kuriomis būtų garantuojamas tinkamas gyvenimo lygis, pavyzdžiui, būstą, finansinę paramą, kuponus arba šių paramos formų derinį, kad būtų užtikrintas orus gyvenimas.

 2025 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimas *The Minister for Children, Equality, Disability, Integration and Youth ir kt.* ([C-97/24](#))

↘ Irako pilietis paprašė prieglobsčio Graikijoje, motyvuodamas tuo, kad jo gyvybei gresia realus pavojus. Jo prašymas buvo atmestas, o skundas pripažintas „akivaizdžiai nepagrįstu“ vien dėl to, kad jis asmeniškai neatvyko į kompetentingą komisiją. Graikijos teisės aktuose numatyta, kad tokiais atvejais automatiškai preziumuojama, kad skundas buvo pateiktas piktnaudžiaujant. Teisingumo Teismas nusprendė, kad ši taisyklė pažeidžia Sąjungos teisę: reikalavimas asmeniškai atvykti, kad būtų išnagrinėtas skundas, yra neproporcingas, nes juo siekiama tik patikrinti suinteresuotojo asmens buvimą šalies teritorijoje, o ne suteikti jam galimybę būti išklausytam. Graikija turėjo pasiūlyti kitas, mažiau ribojančias priemones, pavyzdžiui, galimybę būti atstovaujama advokato, galimybę atvykti į jo buvimo vietoje esančią instituciją arba tiesiog pateikti buvimo šalyje įrodymą, kad būtų realiai užtikrinta teisė į veiksmingą teisinę gynybą.

 2025 m. liepos 3 d. Sprendimas *Al Nasiria* ([C-610/23](#))

Teisingumo Teismas: ES vartotojų teisių užtikrinimas

[Žr. vaizdo įrašą.](#)

Sąjungos vartotojų politika siekiama užtikrinti vartotojų sveikatą, saugą, ekonominius ir teisinius interesus, kad ir kur Sąjungoje jie gyvena, keliauja ar apsiperka.

↘ Vokietijos bendrovė prekiaavo maisto papildais, kurių sudėtyje buvo šafrano ir melionų sulčių, teigdama, kad jie pakelia nuotaiką ir mažina stresą bei nuovargį. Viena asociacija užginčijo šią reklamos praktiką teisme, tvirtindama, kad tokie teiginiai apie sveikumą prieštarauja Sąjungos teisei. Teisingumo Teismas nusprendė, kad, kol Komisija nebaigė su augalinėmis medžiagomis susijusių teiginių apie sveikumą mokslinio tyrimo ir neįtraukė jų į oficialius sąrašus, tokie teiginiai negali būti naudojami reklamoje, išskyrus atvejus, kai jiems taikoma pereinamojo laikotarpio tvarka, o nagrinėjamu atveju taip nebuvo.

 2025 m. balandžio 30 d. Sprendimas *Novel Nutriology* ([C-386/23](#))

↘ Nealkoholiniu gėrimu negali būti prekiaujama naudojant pavadinimą „nealkoholinis džinas“. Vokietijos asociacija, kovojanti su nesąžininga konkurencija, kreipėsi į Vokietijos teismą, kad šis uždraustų įmonei *PB Vi Goods* prekiauti nealkoholiniu gėrimu „Virgin Gin Alkoholfrei“ (nealkoholinis „Virgin Gin“). Teisingumo Teismas priminė, kad pagal Sąjungos teisę teisinis pavadinimas „džinas“ suteikiamas tik spiritiniam gėrimui, kuris pagamintas kadagio uogomis aromatizavus žemės ūkio kilmės etilo alkoholį ir kurio minimali alkoholio koncentracija yra 37,5 %. Jis konstatavo, kad nuorodos „nealkoholinis“ įtraukimas nepakeitė šio kvalifikavimo ir neleido išvengti draudimo taikymo. Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad šis apribojimas nepažeidžia Chartijoje garantuojamos laisvės užsiimti verslu, nes pagal ją draudžiama ne prekiauti pačiu produktu, o tik naudoti rezervuotą pavadinimą. Šis draudimas yra proporcingas, nes juo siekiama apsaugoti vartotojus nuo bet kokios supainiojimo rizikos ir apsaugoti džino gamintojus, kurie laikosi Sąjungos teisės, nuo nesąžiningos konkurencijos.

 2025 m. lapkričio 13 d. Sprendimas *PB Vi Goods* ([C-563/24](#))

↘ Prancūzijos vartotojas turėjo aukso depozito sąskaitą *Veracash* ir pastebėjo, kad kasdien buvo išimami pinigai kortele, kurios, pasak jo, jis niekada negavo. Jis apie šias operacijas pranešė *Veracash* praėjus beveik dviem mėnesiams po pirmojo pinigų išėmimo, bet vis dar per įstatyme numatytą trylikos mėnesių terminą. Teisingumo Teismas nusprendė, kad kortelės naudotojas gali netekti teisės į grąžinimą, jei „nedelssdamas“ nepraneša apie neautorizuotą operaciją. Vis dėlto, jei kortelė buvo prarasta, pavogta ar neteisėtai panaudota, jis praranda šią teisę tik tuo atveju, jei veikė tyčia ar dėl didelio neatsargumo, ir tik dėl operacijų, apie kurias pranešė pavėluotai.

 2025 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimas *Veracash* ([C-665/23](#))

↘ Du keliautojai iš Lenkijos užsisakė viešnagę „viskas įskaičiuota“ penkių žvaigždučių viešbutyje Albanijoje, tačiau jau kitą dieną po atvykimo jų atostogoms labai trukdė dideli griovimo darbai, kuriuos nurodė atlikti vietos valdžios institucijos. Kelias dienas juos pažadindavo nuolatinis statybų triukšmas, buvo nugriauti baseinai, pajūrio promenada ir išėjimas į paplūdimį. Taip pat pablogėjo maitinimo sąlygos – susidarydavo eilės, maisto kiekis buvo ribotas, panaikintos kai kurios paslaugos, o atostogų pabaigoje prasidėjo nauji statybos darbai. Manydami, kad patyrė turtinę ir neturtinę žalą, poilsiautojai kreipėsi į Lenkijos teismą, siekdami atgauti visą sumokėtą kainą ir gauti kompensaciją. Išnagrinėjęs bylą, Teisingumo Teismas nusprendė, kad keliautojas turi teisę į visos kainos grąžinimą ne tik tuo atveju, kai paslaugos nebuvo suteiktos arba buvo suteiktos netinkamai, bet ir tuo atveju, kai, nepaisant to, kad dalis paslaugų buvo suteikta, jų netinkamas vykdymas yra toks reikšmingas, kad kelionės paslaugų paketas neteko dalyko ir kelionė objektyviai jiems tapo neberekalinga. Teisingumo Teismas nurodė, kad šį vertinimą turi atlikti nacionalinis teismas ir kad direktyva siekiama atkurti sutartinę pusiausvyrą, netaikant baudžiamųjų sankcijų. Vis dėlto Teisingumo Teismas priminė, kad organizatorius negali būti atleistas nuo atsakomybės, jeigu darbus, nors juos nurodė atlikti valdžios institucija, jis galėjo numatyti arba jų išvengti.

 2025 m. spalio 23 d. Sprendimas *Tuleka* ([C-469/24](#))

↘ Europos ir JAV įmonės, gaminančios arba naudojančios melaminą, Bendrajame Teisme užginčijo Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA) sprendimą priskirti šią medžiagą prie „labai didelį susirūpinimą keliančių“ medžiagų dėl didelio pavojaus sveikatai ir aplinkai. Jos teigė, kad šis priskyrimas pagrįstas netinkama moksline analize ir kad jos nebuvo pakankamai išklaustytos vykstant procedūrai. Bendrasis Teismas atmetė jų argumentus ir paliko galioti ECHA sprendimą. Jis nurodė, kad medžiaga gali būti pripažinta pavojinga, net jeigu jos savybės daro didelį poveikį ne pačios savaime, o tik kartu su kitomis medžiagomis. Jis taip pat nusprendė, kad Sąjungos REACH reglamente (kuriuo siekiama apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką nuo cheminių medžiagų keliamos rizikos) numatyta procedūra neužtikrina jokių konkrečių teisių, išskyrus galimybę pateikti pastabas.

 2025 m. liepos 9 d. Sprendimas *Fritz Egger ir kt. / ECHA (Melaminas) ir LAT Nitrogen Piesteritz ir Cornerstone / ECHA* ([T-163/23](#), [T-167/23](#))

Intelektinė nuosavybė

Intelektinė nuosavybė Europos Sąjungos Bendrajame Teisme

 [Žr. vaizdo įrašą.](#)

Europos Sąjungos teisės aktai, priimti siekiant apsaugoti intelektinę nuosavybę (autorių teisės) ir pramoninę nuosavybę (prekių ženklų teisė, dizaino apsauga, patentų teisė), didina įmonių konkurencingumą, nes skatina kūrybiškumui ir inovacijoms palankią aplinką.

↘ 2019 m. Italijos bendrovė *Nero Lifestyle* pateikė Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybai (EUIPO) paraišką įregistruoti žodinį prekių ženklą NERO CHAMPAGNE. *Comité interprofessionnel du vin de Champagne* ir *Institut national de l'origine et de la qualité* pateikė protestą dėl šios registracijos. Jie teigė, kad dėl prekių ženklo naudojimo galima neteisėtai gauti naudos iš SKVN „Champagne“ pažymėtų produktų, kurių apsauga garantuoja kokybę dėl jų geografinės kilmės, gero vardo. EUIPO iš dalies atmetė protestą ir profesinės organizacijos kreipėsi į Bendrąjį Teismą. Savo sprendimu Bendrasis Teismas panaikino EUIPO sprendimą ir tenkino protestą. Taigi prekių ženklo NERO CHAMPAGNE registracijos paraiška buvo atmesta.

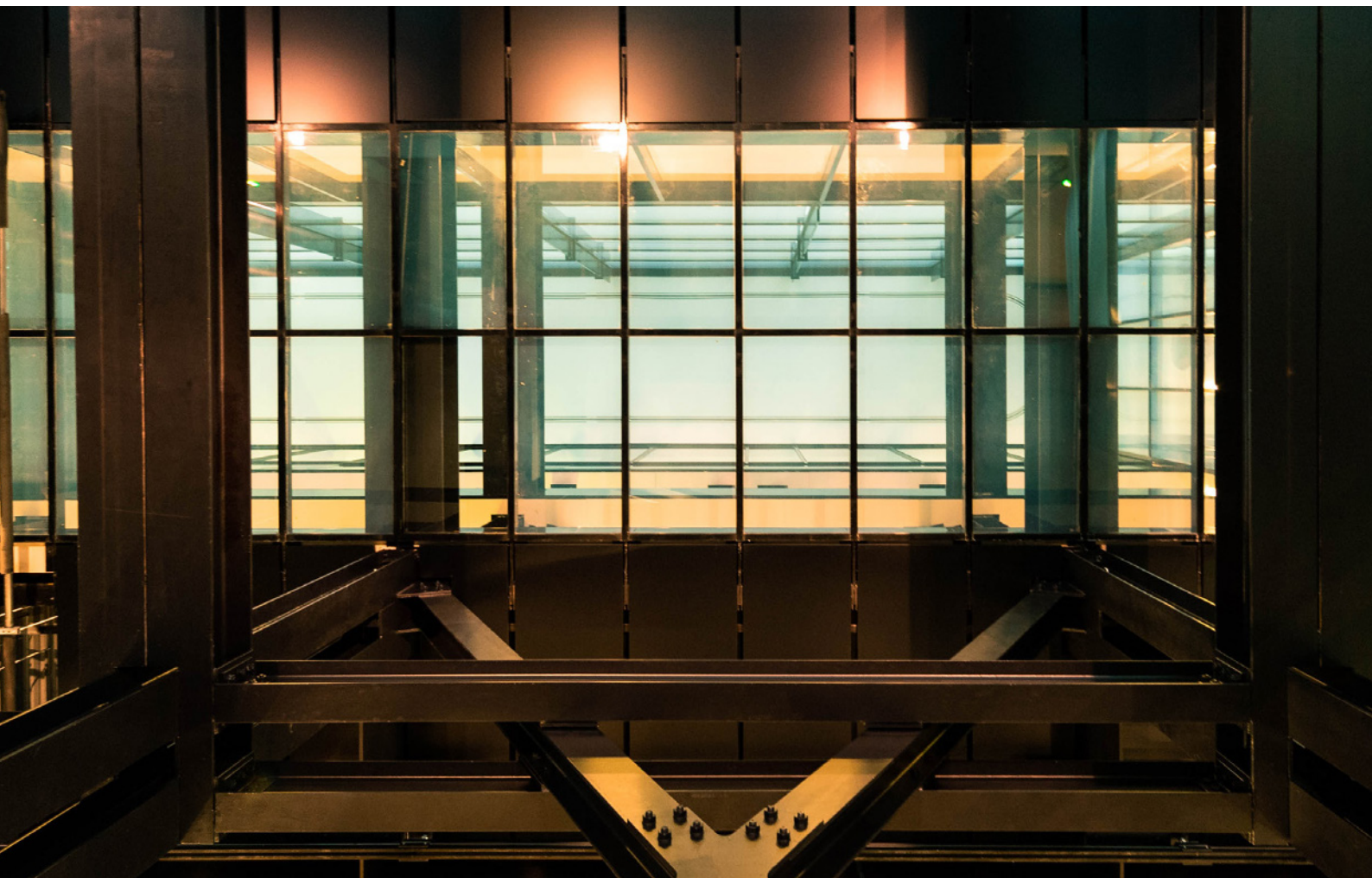
 2025 m. birželio 25 d. Sprendimas *Comité interprofessionnel du vin de Champagne ir INAO / EUIPO – Nero Lifestyle (NERO CHAMPAGNE)* ([T-239/23](#))

↘ *Rubik's Cube* negali būti saugomas kaip Sąjungos prekių ženklas: Bendrasis Teismas patvirtino, kad šio žinomo erdvinio galvosūkiu prekių ženklų registracija negalioja. EUIPO teigė, kad kubo forma, jo tinklo struktūra ir skirtingos sienelės yra techniniai elementai, būtini jam veikti, todėl jų negalima apsaugoti prekių ženklų teise. Šių prekių ženklų savininkė *Spin Master* teigė, kad kai kurie elementai, ypač spalvos, nėra techniniai. Bendrasis Teismas atmetė šiuos argumentus ir paaiškino, kad spalvos yra tik antraeilė detalė, padedanti atskirti sienelės, ir kad esminiai formos elementai – kvadratai, tinklo struktūra ir sienelių atskyrimas – atitinka techninį poreikį: leidžia pasukti ir atpažinti galvosūkiu elementus. Kadangi visos esminės kubo savybės yra susijusios su jo funkcija, jos negali būti saugomos kaip prekių ženklas, todėl EUIPO sprendimai buvo palikti galioti.

 2025 m. liepos 9 d. Sprendimas *Spin Master Toys UK / EUIPO – Verdes Innovations (Kubo, kurio sienelės turi tinklo struktūrą, forma)* ([T-1170/23–T-1173/23](#))

✎ Bendrasis Teismas panaikino EUIPO sprendimus, kuriais *Ferrari* buvo atimtos teisės į žodinį prekių ženklą TESTAROSSA, skirtą automobiliams, atsarginėms dalims, priedams ir sumažinto dydžio modeliams, po to, kai ši tarnyba nusprendė, kad prekių ženklas nebuvo iš tikrųjų naudojamas nuo 2010 m. iki 2015 m. Bendrasis Teismas konstatavo, kad, nors modelis „Testarossa“ nebegaminamas nuo 1996 m., atitinkamu laikotarpiu įgaliotieji platintojai ir pardavėjai prekiavo naudotais automobiliais ir kad toks naudojimas, kartu su *Ferrari* teikiama sertifikavimo paslauga, laikomas prekių ženklo naudojimu gamintojui numanomai sutikus. Tą patį jis nusprendė ir dėl atsarginių dalių ir priedų, kurių kilmė buvo patikrinta teikiant sertifikavimo paslaugą. Dėl sumažinto dydžio modelių jis nusprendė, kad tretieji asmenys naudojo prekių ženklą su nuoroda „oficialus produktas, kuriam suteikta *Ferrari* licencija“, o tai užtikrino komercinę žaislų kilmę ir įrodė naudojimą iš tikrųjų gavus numanomą *Ferrari* sutikimą. Taigi Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad *Ferrari* ir toliau naudojo prekių ženklą TESTAROSSA visoms nagrinėjamosioms prekėms.

 2025 m. liepos 2 d. Sprendimas *Ferrari / EUIPO – Hesse (TESTAROSSA)* ([T-1103/23](#) ir [T-1104/23](#))

Konkurencija

Europos Sąjunga užtikrina, kad būtų laikomasi laisvą konkurenciją saugančių taisyklių. Veiksmai, kurių tikslas ar poveikis yra trukdyti, riboti ar iškreipti konkurenciją vidaus rinkoje, yra draudžiami ir už juos gali būti skiriamos baudos. Kiekvieno asmens teisė reikalauti atlyginti antikoncepciniais veiksmais padarytą žalą sustiprina Sąjungos konkurencijos taisyklių veiksmingumą ir gali atgrasyti nuo laisvą konkurenciją pažeidžiančių veiksmų.

↘ *Apple* ima komisinių mokestį nuo trečiųjų šalių programėlių, parduodamų jos *App Store*, pardavimo kainos. Du Nyderlandų fondai, ginantys kolektyvinius visų neidentifikuotų, bet identifikuojamų *Apple* įrenginių naudotojų interesus, manė, kad šie komisiniai mokesčiai yra pernelyg dideli ir kad jų naudotojai patiria žalą. *Apple* antikoncepcinius veiksmus jie apskundė Nyderlandų teismuose. *Apple* savo ruožtu ginčijo Nyderlandų teismo jurisdikciją, nes žalą tariamai sukėlęs įvykis neįvyko Nyderlanduose ir konkrečiai – Amsterdame. Nagrinėdamas šį klausimą Teisingumo Teismas pažymėjo, kad minėta *App Store* yra specialiai sukurta Nyderlandų rinkai. Taigi žala, tariamai patirta perkant šioje virtualioje erdvėje, gali atsirasti šioje teritorijoje, neatsižvelgiant į tai, kur pirkimo momentu yra atitinkami naudotojai. Vadinas, Nyderlandų teismas turi tarptautinę ir teritorinę jurisdikciją.

2025 m. gruodžio 2 d. Sprendimas *Stichting Right to Consumer Justice ir Stichting App Stores Claims* ([C-34/24](#))

↘ 2018 m. Italijos grupė *Enel* pristatė mobiliąją programėlę *JuicePass*, kuri vairuotojams suteikia galimybę rasti ir rezervuoti elektrinių transporto priemonių įkrovimo stoteles. Siekdama palengvinti naudojimąsi šia programėle tiesiogiai automobilių informacinės pramoginės sistemos ekrane, *Enel* paprašė *Google* suderinti mobiliąją programėlę su *Google* susietojo vairavimo sistema *Android Auto*. Tačiau *Google* atsisakė pritaikyti savo platformą, kad užtikrintų sąveikumą, todėl Italijos konkurencijos institucija jai skyrė daugiau nei 100 mln. EUR baudą už piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi. *Google* apskundė šią sankciją Italijos Valstybės tarybai, o ši nusprendė pateikti Teisingumo Teismui prejudicinius klausimus. Teisingumo Teismas nusprendė, kad dominuojančią padėtį užimančios įmonės, sukūrusios skaitmeninę platformą, atsisakymas suteikti prieigą prie šios platformos, neužtikrinant jos sąveikumo su trečiosios įmonės sukurta mobiliąja programėle, gali būti laikomas piktnaudžiavimu dominuojančia padėtimi, nors ši platforma nėra būtina siekiant naudoti programėlę komerciniais tikslais. Iš tiesų toks piktnaudžiavimas gali būti konstatuotas, jei platforma buvo sukurta siekiant leisti ją naudoti trečiosioms įmonėms ir jei dėl jos mobilioji programėlė gali tapti patrauklesnė vartotojams. Vis dėlto atsisakymas gali būti pateisinamas, jeigu sąveikumo užtikrinimas pakenktų platformos vientisumui ar saugumui arba jeigu dėl kitų techninių priežasčių būtų neįmanoma užtikrinti šio sąveikumo. Kitais atvejais dominuojančią padėtį užimanti įmonė turi sukurti tokį sąveikumą užtikrinantį šabloną per tam reikalingą pagrįstą laikotarpį ir prireikus už tinkamą finansinį atlygį.

2025 m. vasario 25 d. Sprendimas *Alphabet ir kt.* ([C-233/23](#))

↘ 2015 m. Belgijos klubas *RFC Seraing* su Maltoje įsteigta bendrove *Doyen Sports* sudarė finansavimo susitarimus, pagal kuriuos klubas galėjo finansuoti savo žaidėjus dėl dalies jų perleistų ekonominių teisių. FIFA pripažino, kad tokie susitarimai pažeidė jos taisyklėse numatytą draudimą tretiesiems asmenims turėti ekonominių teisių, todėl klubui skyrė sankcijas, o jos buvo patvirtintos Sporto arbitražo teismo (SAT) ir Šveicarijos Federalinio Teismo. *RFC Seraing* vėliau užginčijo šias taisykles Belgijos teismuose. Gavęs prejudicinį klausimą, Teisingumo Teismas nusprendė, kad tai, jog nacionaliniams teismams užkertamas kelias vykdyti arbitražo sprendimo, priimto tarptautinės sporto federacijos nustatytu arbitražo būdu, kontrolę, pažeidžia Sąjungos teisę. Jis patvirtino, kad teismas turi galėti atlikti veiksmingą SAT sprendimų kontrolę. Ši kontrolė visų pirma turi leisti patikrinti, ar šie sprendimai atitinka Sąjungos viešąją tvarką, prie kurios priskiriamos, be kita ko, Sąjungos konkurencijos teisės normos ir pagrindinės vidaus rinkos laisvės, taikyti laikinąsias apsaugos priemones ir prireikus pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą. Taigi nacionalinis teismas privalo netaikyti nacionalinės teisės normų ar sporto asociacijos priimtų taisyklių, kurios gali kliudyti užtikrinti tokią kontrolę, kad būtų garantuota sportininkų ir klubų apsauga, kai sprendimas pažeidžia Sąjungos teisę, ypač konkurencijos ar laisvo judėjimo srityje.

 2025 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimas *Royal Football Club Seraing* ([C-600/23](#))

↘ Bendrasis Teismas iš esmės patvirtino Komisijos sprendimą, kuriame ji konstatavo, kad septyni dideli investiciniai bankai 2007–2011 m. dalyvavo kartelyje Europos vyriausybės obligacijų sektoriuje, keisdami si konfidencialia informacija ir taikydami praktiką, kuria siekė gauti neteisėtą naudą pirminėje ir antrinėje rinkose. Komisija *Nomura*, *UBS* ir *UniCredit* skyrė 371 mln. EUR baudas, o *Bank of America*, *Natixis* ir *NatWest* nebuvo nubausti dėl senaties termino arba atleidimo nuo baudos. *Portigon* skirtos baudos dydis buvo lygus nuliui, nes jo grynoji apyvarta buvo neigiama. Šeši iš šių bankų kreipėsi į Bendrąjį Teismą ir jis patvirtino, kad buvo padarytas vienas tęstinis pažeidimas ir kad įstaigos yra atsakingos už savo prekyautojų veiksmus; tačiau jis šiek tiek sumažino *Nomura* skirtą baudą dėl Komisijos padarytos skaičiavimo klaidos, o *UniCredit* skirtą baudą – dėl to, kad buvo nustatytas per ilgas laikotarpis, į kurį atsižvelgta vertinant jo antikonkurencinius veiksmus. Galiausiai Bendrasis Teismas patvirtino, kad Komisija turėjo teisėtą interesą nustatyti, jog *Bank of America* ir *Natixis* padarė pažeidimą, nors ir neskyrė jiems baudų, nes jų identifikavimas padėjo išaiškinti slapto susitarimo mastą.

 2025 m. kovo 26 d. Sprendimas *UBS Group ir UBS / Komisija, Natixis / Komisija, UniCredit ir UniCredit Bank / Komisija, Nomura International ir Nomura Holdings / Komisija, Bank of America ir Bank of America Corporation / Komisija ir Portigon / Komisija (Europos vyriausybės obligacijos)* ([T-441/21](#), [T-449/21](#), [T-453/21](#), [T-455/21](#), [T-456/21](#), [T-462/21](#))

Teismų bendradarbiavimas

Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė apima priemones, skirtas valstybių narių teismų bendradarbiavimui skatinti. Šiuo teismų sprendimų tarpusavio pripažinimu ir siekiu suderinti valstybių narių teisės aktus pagrįstą bendradarbiavimu siekiama kovoti su tarptautiniu nusikalstamumu, užtikrinant Sąjungoje aukų, įtariamųjų ir sulaikytųjų teisių apsaugą.

✎ Buvusi ETA lyderė, jau nuteista Prancūzijoje 20 metų laisvės atėmimo bausme už su terorizmu susijusias veikas, Ispanijoje yra persekiojama už tą patį 1997 m. įvykdytą išpuolį, o dėl to jos bausmė galėtų siekti iš viso ne mažiau kaip 50 metų ir nebūtų galima nustatyti bausmės ribos. Ispanijos teismas kreipėsi į Teisingumo Teismą dėl principo *ne bis in idem* taikymo, ir Teisingumo Teismas priminė, kad asmuo negali būti du kartus persekiojamas Sąjungoje už tas pačias veikas, net jei teisinis kvalifikavimas skirtingose valstybėse skiriasi. Ispanijos teismas turi patikrinti, ar veikos, už kurias asmuo nuteistas Prancūzijoje, iš esmės yra tapačios tomis, už kurias jis persekiojamas Ispanijoje.

⚖ 2025 m. rugsėjo 11 d. Sprendimas *MSIG* ([C-802/23](#))

Privatus gyvenimas

Europos Sąjungoje priimta teisės aktų, kuriuose detalai reglamentuojama asmens duomenų apsauga. Tvarkant ir saugant šiuos duomenis turi būti laikomasi teisės aktuose numatytų sąlygų, apsiribojama tik tuo, kas būtina, ir neproporcingai nepažeidžiama teisė į privatų gyvenimą.

↘ Viena moteris aptiko, kad Rumunijos svetainėje www.publi24.ro paskelbtas melagingas skelbimas apie jos teikiamas seksualines paslaugas ir be jos sutikimo pateiktos nuotraukos ir telefono numeris. Svetainės operatorius *Russmedia Digital* skelbimą pašalino per valandą, tačiau jis jau buvo paskleistas kitose svetainėse. Kadangi pirmosios instancijos teismas priteisė moteriai žalos atlyginimą, o apeliacinis teismas nepripažino bendrovės atsakomybės, motyvuodamas, kad ji buvo tik prieglobos paslaugų teikėja, ta moteris kreipėsi į Klužo apeliacinį teismą, o šis – į Teisingumo Teismą dėl elektroninei prekyviete tenkančių pareigų pagal Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą (BDAR). Teisingumo Teismas nusprendė, kad internetinės prekyvietės operatorius yra atsakingas už jo platformoje publikuotuose skelbimuose esančių asmens duomenų tvarkymą ir prieš publikuodamas šiuos skelbimus privalo identifikuoti tuos, kuriuose yra jautrių duomenų, patikrinti atitinkamo asmens tapatybę arba tai, ar šis asmuo aiškiai sutiko, kad jo duomenys būtų paskelbti, ir, jei nesutiko, atsisakyti publikuoti tokį skelbimą. Teisingumo Teismas taip pat nurodė, kad operatorius turi taikyti technines priemones, kad užkirstų kelią neteisėtam skelbimų, kuriuose yra jautrių duomenų, kopijavimui, ir jis negali remtis Elektroninės komercijos direktyvoje numatytu atleidimu nuo atsakomybės, siekdamas išvengti jam pagal BDAR tenkančių pareigų.

 2025 m. gruodžio 2 d. Sprendimas *Russmedia Digital ir Inform Media Press* ([C-492/23](#))

↘ Viena asociacija Prancūzijos asmens duomenų apsaugos institucijai apskundė *SNCF Connect* klientams nustatytą pareigą perkant internetu nurodyti „ponas“ arba „ponia“, manydama, kad toks duomenų apie lytinę tapatybę rinkimas nėra būtinas pagal Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą (BDAR). Teisingumo Teismas priminė, kad gali būti renkami tik griežtai būtini duomenys ir kad duomenų tvarkymas yra teisėtas tik tuo atveju, jeigu jis yra būtinas sutarčiai vykdyti arba yra pateisinamas aiškiai nurodytu teisėtu interesu. Galiausiai Teisingumo Teismas paaiškino, kad toks duomenų tvarkymas negali būti pateisinamas teisėtu interesu, jei šis interesas nėra paskelbtas, jei viršija tai, kas būtina, arba jei gali pažeisti pagrindines teises, ypač kiek tai susiję su diskriminacija dėl lyties. Duomenų apie klientams taikomus mandagumo kreipinius rinkimas nėra objektyviai būtinas, ypač kai jo tikslas yra individualizuoti komercinę komunikaciją.

 2025 m. sausio 9 d. Sprendimas *Mousse* ([C-394/23](#))

✎ Austrijoje viena privati bendrovė atsisakė su viena kliente sudaryti mobiliojo ryšio sutartį, pagal kurią abonentinis mokestis sudarė 10 EUR per mėnesį, kai visiškai automatizuotai nusprendė, kad ta klientė yra nemoki. Austrijos teismas konstatavo, kad ši bendrovė nesilaikė Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR), nes nepaaiškino, kaip priėmė tokį sprendimą. Teisingumo Teismas nusprendė, kad duomenų subjektas turi teisę į suprantamą paaiškinimą, kai tvarkomi jo asmens duomenys: reikia nurodyti, kokie duomenys buvo naudojami ir kaip jie paveikė rezultatą, galbūt parodant, kas būtų pasikeitę, jei kai kurie duomenys būtų buvę kitokie. Įmonė negali remtis komercine paslaptimi kaip pretekstu atsisakyti atskleisti tokią informaciją: jeigu remiamasi tokia paslaptimi, teismas arba priežiūros institucija turi nuspręsti, kokios apimties galimybė susipažinti su dokumentais gali būti suteikta.

 2025 m. vasario 27 d. Sprendimas *Dun & Bradstreet Austria* ([C-203/22](#))

✎ Prancūzijos pilietis Philippe Latombe paprašė panaikinti Europos Komisijos sprendimą, kuriuo leidžiama perduoti asmens duomenis iš Europos Sąjungos į Jungtines Amerikos Valstijas. Anot jo, JAV sistema neužtikrina pakankamos apsaugos, ypač dėl nepakankamo *Data Protection Review Court* (DPRC) nepriklausomumo ir JAV žvalgybos tarnybų vykdomo masinio duomenų rinkimo. Bendrasis Teismas atmetė ieškinį. Jis nusprendė, kad 2022 m. priimtu Jungtinių Valstijų prezidento dekretu duomenų apsaugos sistema sugriežtinta ir kad DPRC nepriklausomumą užtikrinančios garantijos yra pakankamos. Realiai teisėjai gali būti atleisti tik dėl pagrįstos priežasties, o žvalgybos institucijos negali daryti įtakos jų darbui. Bendrasis Teismas taip pat nusprendė, kad masinis duomenų rinkimas neprieštaruoja Sąjungos teisei, jeigu DPRC užtikrina *a posteriori* teisinę kontrolę. Be to, Europos Komisija ir toliau privalės nuolat stebėti, kaip laikomasi šių nuostatų, ir galės sustabdyti sprendimą, jei JAV sistemos teikiama apsauga susilpnės.

 2025 m. rugsėjo 3 d. Sprendimas *Latombe / Komisija* ([T-553/23](#))

✎ Bendrasis Teismas įpareigojo Europos Komisiją sumokėti 400 eurų žalos atlyginimą Vokietijos piliečiui, kurio asmens duomenys buvo perduoti Jungtinėms Valstijoms, kai jis užsiregistravo į renginį Konferencijos dėl Europos ateities interneto svetainėje. Suinteresuotajam asmeniui pasinaudojus *EU Login* funkcija „prisijungti per Facebook“, jo IP adresas buvo perduotas *Meta Platforms* be tinkamų garantijų ir nesant tuo metu galiojusio sprendimo dėl tinkamumo. Bendrasis Teismas nusprendė, kad už šį perdavimą atsakinga Komisija, kuri nesilaikė nė vienos Sąjungos teisės aktuose nustatytos sąlygos dėl duomenų siuntimo į trečiąją šalį. Jis pripažino, kad buvo padarytas pakankamai aiškus teisės normos, suteikiančios teisių privatiems asmenims, pažeidimas, taip pat neturtinė žala, susijusi su neapibrėžtumu dėl duomenų tvarkymo, todėl kyla Sąjungos deliktinė atsakomybė.

 2025 m. sausio 8 d. Sprendimas *Bindl / Komisija* ([T-354/22](#))

Europos Sąjunga yra įsipareigojusi išsaugoti ir gerinti aplinkos kokybę bei saugoti žmonių sveikatą. Jeigu Teisingumo Teismas konstatuoja, kad atitinkama valstybė narė neįvykdė įsipareigojimo pagal Sąjungos teisę, ji turi kuo greičiau įvykdyti sprendimą. Jei Komisija mano, kad valstybė narė nevykdė sprendimo, ji gali pareikšti naują ieškinį ir prašyti skirti pinigines sankcijas.

↘ Graikijai skirtos sankcijos už tai, kad ji neįvykdė 2014 m. Teisingumo Teismo sprendimo, kuriuo jai nurodyta nutraukti sąvartyno, esančio Zakinto nacionaliniame jūrų parke, kuris yra saugoma vėžlių „Caretta-Caretta“ buveinė, naudojimą. Nepaisant 2014–2023 m. vykusio susirašinėjimo su Komisija, sąvartynas nebuvo uždarytas ar pertvarkytas pagal Sąjungos atliekų direktyvas ir atliekos į jį buvo vežamos iki 2017 m. pabaigos. Konstatavęs šį nuolatinį įsipareigojimų nevykdymą, Teisingumo Teismas Graikijai skyrė 12 500 EUR baudą už kiekvieną vėlavimo dieną iki visiško sprendimo įvykdymo, taip pat 5,5 mln. EUR vienkartinę baudą dėl pažeidimo sunkumo ir trukmės, jo keliamo pavojaus sveikatai ir aplinkai bei pakartotinių Graikijos įsipareigojimų nevykdymo atvejų atliekų tvarkymo srityje.

2025 m. spalio 9 d. Sprendimas *Komisija / Graikija (Sprendimo dėl Zakinto sąvartyno vykdymas)* ([C-368/24](#))

↘ Dėl netinkamo miesto nuotekų valymo Italijai vėl iškelta byla Teisingumo Teisme. Nors jau praėjo daugiau kaip dvidešimt metų nuo tada, kai baigėsi taikomoje Sąjungos direktyvoje numatyti terminai, ir beveik dešimt metų nuo 2014 m. Teisingumo Teismo priimto pirmojo sprendimo, kai kuriose Italijos aglomeracijose nuotekos ir toliau išleidžiamos tinkamai nesurinktos ir nevalomos. Anuomet Teisingumo Teismas konstatavo įsipareigojimų nevykdymą 41 aglomeracijoje. Nepaisant to, kad padėtis pagerėjo, penkios iš jų, esančios Sicilijoje ir Aostos slėnyje, vis dar neatitiko reikalavimų, o keturiose iš jų įsipareigojimai buvo nevykdomi ir tada, kai 2024 m. lapkričio mėn. vyko teismo posėdis. Atsižvelgdama į šią padėtį, Europos Komisija kreipėsi į Teisingumo Teismą, kad būtų skirtos finansinės sankcijos. Teisingumo Teismas konstatavo, kad Italija per nustatytą terminą neįvykdė jo 2014 m. sprendimo, ir nusprendė, kad šis ilgalaikis įsipareigojimų neįvykdymas daro didelę žalą aplinkai, ypač dėl to, kad atliekos išmetamos jautriose zonose. Taigi, atsižvelgdamas į pažeidimo sunkumą, itin ilgą jo trukmę ir valstybės narės mokumą, jis įpareigojo Italiją sumokėti 10 mln. EUR vienkartinę baudą ir daugiau kaip 13 mln. EUR baudą už kiekvieną vėlavimo pusmetį iki visiško sprendimo įvykdymo.

2025 m. kovo 27 d. Sprendimas *Komisija / Italija (Miestų nuotekų valymas)* ([C-515/23](#))

↘ Teisingumo Teisme buvo iškelta nauja byla dėl Teharje savivaldybėje (Slovėnija) esančio sąvartyno, žinomo Bukovžlak pavadinimu, tvarkymo. Kelerius metus į šį sąvartyną buvo vežama iškasta žemė, o nacionalinės institucijos netikrino, ar esama kitų atliekų, ir nesiėmė būtinų priemonių, kad būtų pašalintos atliekos, kurioms nebuvo išduotas leidimas, taigi taip atsirado neteisėtas sąvartynas. 2015 m. sprendime Teisingumo Teismas konstatavo, kad tokia padėtis pažeidžia Sąjungos teisę atliekų tvarkymo srityje. Vis dėlto laiku nesiimta priemonių, kurių buvo reikalaujama siekiant išvalyti šią teritoriją. Atsižvelgdama į tai, kad ir toliau nesiimama veiksmų, Europos Komisija vėl kreipėsi į Teisingumo Teismą, prašydama skirti finansinę sankciją. Teisingumo Teismas nusprendė, kad Slovėnija neįvykdė jo 2015 m. sprendimo, nors turėjo tam laiko, ir teigė, kad vėlavimas negali būti pateisinamas, be kita ko, COVID-19 pandemija. Jis pažymėjo, kad šis ilgalaikis įsipareigojimų neįvykdymas daugiau kaip devynerius metus kėlė didelį pavojų aplinkai ir žmonių sveikatai. Todėl, atsižvelgdamas į pažeidimo sunkumą ir trukmę bei valstybės narės mokumą, jis įpareigojo Slovėniją sumokėti 1,2 mln. EUR vienkartinę baudą.

 2025 m. gegužės 8 d. Sprendimas *Komisija / Slovėnija (Bukovžlak sąvartynas)* ([C-318/23](#))

↘ Austrija paprašė panaikinti 2022 m. deleguotąjį reglamentą, kuriuo Europos Komisija, taikydama griežtas sąlygas, į tvaraus investavimo taksonomiją įtraukė tam tikrą su branduoline energija ir iškastinėmis dujomis susijusią veiklą. Bendrasis Teismas atmetė šį ieškinį ir patvirtino, kad Komisija neviršijo Sąjungos teisės aktų leidėjo jai suteiktų įgaliojimų. Jis nusprendė, kad gaminant branduolinę energiją beveik neišmetama šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir kad vien atsinaujinančiųjų išteklių energija dar negali patikimai tenkinti visų reikalingų elektros energijos poreikių. Bendrasis Teismas taip pat nusprendė, kad Komisija pakankamai atsižvelgė į su branduoline energija susijusią riziką ir neturėjo reikalauti aukštesnio apsaugos lygio nei esami standartai. Iškastinių dujų įtraukimas buvo pripažintas atitinkančiu Sąjungos teisę, nes grindžiamas laipsnišku išmetamųjų teršalų mažinimu, kartu užtikrinant energijos tiekimo saugumą.

 2025 m. rugsėjo 10 d. Sprendimas *Austrija / Komisija* ([T-625/22](#))

↘ Ispanija ir kelios Galisijos ir Astūrijos žvejų organizacijos užginčijo Europos Komisijos reglamentą, nustatantį gelminės žvejybos rajonus, kuriuose yra arba gali atsirasti pažeidžiamų jūrų ekosistemų ir kuriuose draudžiama žvejoti dugniniais žvejybos įrankiais. Bendrasis Teismas atmetė jų ieškinius ir patvirtino, kad šis nustatymas grindžiamas patikimais moksliniais kriterijais, pagrįstais saugomų rūšių žinomumu ar tikėtiniu buvimu, taip pat ekosistemų ypatumais. Komisija neprivalėjo įvertinti kiekvienos žvejybos įrankių rūšies poveikio ir šios veiklos ekonominių pasekmių. Bendrasis Teismas taip pat nusprendė, kad taikoma metodika, grindžiama Tarptautinės jūrų tyrinėjimo tarybos nuomonėmis, neviršija Komisijos diskrecijos ribų. Galiausiai jis atmetė argumentus, grindžiamus tariamu bendrosios žuvininkystės politikos taisyklių arba proporcingumo principo pažeidimu, ir nurodė, kad draudimas taikomas ne visai dugninei žvejybai ir kad neįrodyta, jog tam tikri stacionarūs žvejybos įrankiai neturi žalingo poveikio šioms pažeidžiamoms ekosistemoms.

 2025 m. birželio 11 d. Sprendimas *Ispanija / Komisija ir Madre Querida ir kt. / Komisija* ([T-781/22](#), [T-681/22](#))

Informacinė visuomenė

Teisingumo Teismas skaitmeniniame pasaulyje

[Žr. vaizdo įrašą.](#)

Europos Sąjungos vaidmuo plėtojant informacinę visuomenę yra ypač svarbus, ji siekia sukurti inovacijoms ir konkurencingumui palankią aplinką, kurioje būtų saugomos vartotojų teisės ir užtikrinamas teisinis saugumas. Ji garantuoja, kad skaitmeninės rinkos būtų sąžiningos ir atviros, ir vidaus rinkoje šalina tarpvalstybinių internetinių paslaugų kliūtis, kad būtų užtikrintas laisvas šių paslaugų judėjimas.

↘ 2023 m. balandžio mėn. Europos Komisija internetinei parduotuvei *Zalando* suteikė „labai didelės interneto platformos statusą“ pagal Skaitmeninių paslaugų aktą (SPA), nes jos paslaugomis kas mėnesį naudojasi daugiau kaip 83 mln. žmonių, o tai gerokai viršija reglamente nustatytą 45 mln. ribą. *Zalando* užginčijo šio statuso suteikimą, tačiau Bendrasis Teismas atmetė jos ieškinį. Jis patvirtino, kad *Zalando* yra internetinė platforma, nes per jos „Partner Programm“ joje prekiauti gali ir tretieji pardavėjai, net jeigu jos pačios tiesioginės prekybos veikla („Zalando Retail“) nepatenka į šią kategoriją. Komisija galėjo teigti, kad visi naudotojai gavo trečiųjų pardavėjų informaciją. Bendrasis Teismas taip pat atmetė argumentus dėl teisinio saugumo, vienodo požiūrio ir proporcingumo principų pažeidimo, priminęs, kad tokioms platformoms turi būti taikomi griežtesni reikalavimai, siekiant sumažinti pavojingų ar nelegalių prekių platinimo riziką.

 2025 m. rugsėjo 3 d. Sprendimas *Zalando / Komisija* ([T-348/23](#))

↘ Bendrasis Teismas panaikino sprendimus dėl Europos Komisijos nustatyto 2023 m. priežiūros mokesčio, kurį *Facebook*, *Instagram* ir *TikTok* turėjo mokėti kaip „labai didelės interneto platformos“ pagal Skaitmeninių paslaugų aktą (SPA). Jis nusprendė, kad mokesčio apskaičiavimo metodas, pagrįstas vidutiniu naudotojų skaičiumi per mėnesį, turėjo būti nustatytas priimant deleguotąjį aktą, o ne paprastus įgyvendinimo sprendimus, nes tas metodas yra esminis apskaičiavimo elementas. Vis dėlto, kadangi nebuvo padaryta jokios klaidos dėl šių platformų pareigos mokėti mokesť, Bendrasis Teismas laikinai paliko galioti panaikintų sprendimų padarinius, kol Komisija priims atitinkamą metodiką ir naujus sprendimus. Tačiau šis pereinamasis laikotarpis negalės trukti ilgiau kaip dvylika mėnesių nuo to momento, kai teismo sprendimai taps galutiniai.

 2025 m. rugsėjo 10 d. Sprendimas *Meta Platforms Ireland / Komisija* ir *TikTok Technology / Komisija* ([T-55/24](#), [T-58/24](#))

✎ Bendrasis Teismas atmetė *Amazon* ieškinį, kuriuo ji prašė panaikinti Europos Komisijos sprendimą suteikti *Amazon Store* platformai „labai didelės interneto platformos“ statusą pagal Skaitmeninių paslaugų aktą (SPA), kuriame nustatyti griežtesni reikalavimai paslaugoms, turinčioms daugiau kaip 45 mln. naudotojų Sąjungoje. *Amazon* rėmėsi kelių ES pagrindinių teisių chartijoje garantuojamų pagrindinių teisių, tarp jų – laisvės užsiimti verslu, teisės į nuosavybę, lygybės prieš įstatymą, saviraiškos laisvės, taip pat teisės į privataus gyvenimo gerbimą ir konfidencialios informacijos apsaugą, pažeidimu. Vis dėlto Bendrasis Teismas nusprendė, kad SPA nustatyti įpareigojimai, nors gali lemti išlaidas ir turėti įtakos platformos organizavimui, yra numatyti teisės aktuose, proporcingi ir pateisinami bendrojo intereso tikslu užkirsti kelią su labai didelėmis platformomis siejamai sisteminei rizikai, visų pirma neteisėto turinio platinimui, ir apsaugoti vartotojus. Jis padarė išvadą, kad ginčijamos priemonės, pavyzdžiui, profiliavimu negrindžiama rekomendavimo galimybė, viešai prieinama reklamos turinio saugykla ar tyrėjų prieiga prie tam tikrų duomenų, nepažeidžia pagrindinių teisių, kuriomis remiamasi, esmės ir jomis suteikiamos griežtos konfidencialumo ir saugumo garantijos.

⚖ 2025 m. lapkričio 19 d. Sprendimas *Amazon EU / Komisija* ([T-367/23](#))

Galimybė susipažinti su dokumentais

Viešojo gyvenimo skaidrumas yra vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos principų. Taigi bet kuris Sąjungos pilietis ar juridinis asmuo iš esmės gali susipažinti su Sąjungos institucijų dokumentais.

↘ *New York Times* žurnalistė paprašė Europos Komisijos leisti susipažinti su tekstiniais pranešimais, kuriais pasikeitė Komisijos Pirmininkė Ursula von der Leyen ir *Pfizer* generalinis direktorius, nes manė, kad šiais pranešimais pasinaudota vykstant deryboms dėl vakcinų nuo COVID-19 pirkimo. Komisija atmetė šią paraišką, motyvuodama tuo, kad neturi šių pranešimų. Vis dėlto Bendrasis Teismas konstatavo, kad pateikti paaiškinimai buvo abstraktūs ir nenuoseklūs ir kad Komisija aiškiai nenurodė, kur ir kaip ji ieškojo šių dokumentų, taip pat nepatiksino, ar žinutės buvo ištrintos, ar prarastos. Be to, žurnalistė pateikė patikimų įrodymų, kad toks susirašinėjimas greičiausiai vyko. Bendrasis Teismas nusprendė, kad Sąjungos institucija be svarių įrodymų negali tiesiog neigti turinti dokumentus, ypač kai sprendimai yra tokie svarbūs. Taigi jis panaikino Komisijos sprendimą neleisti susipažinti su dokumentais.

 2025 m. gegužės 14 d. Sprendimas *Stevi ir The New York Times / Komisija* ([T-36/23](#))

Tyrimų ir dokumentacijos direktoratas kaip Santraukų rinkinio dalį rengia teisininkams skirtą „Svarbiausių sprendimų apžvalgą“, taip pat Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo „Mėnesinius jurisprudencijos biuletenius“.

B

Teisingumą padedanti
vykdyti administracija

A. Kanclerio įžanginis žodis

Alfredo Calot Escobar

Teisingumo Teismo kancleris

2025 m. buvo svarbus institucijos raidos etapas – plačių užmojų metai, per kuriuos siekta sustiprinti jos pagrindus ir kartu ją parengti būsimiems pokyčiams.

Šiuo besiformuojančių technologijų ir tam tikro darbo rinkos persitvarkymo laikotarpiu, kai taip pat puoselėjami dideli lūkesčiai Sąjungos atžvilgiu, prisimintinos vertybės, kuriomis grindžiama Teisingumo Teismo veikla, – teisingumo kokybė ir sparta, glaudus ryšys su piliečiais, kalbinė ir kultūrinė įvairovė arba optimalus jam patikėtų išteklių valdymas. Būtent siekdamas išsaugoti šias vertybes, Teisingumo Teismas įgyvendino keletą strateginių projektų, kad galėtų susitvarkyti su būsimais pokyčiais.

Teisminės veiklos požiūriu 2025 m. buvo pirmi ištiesi metai nuo tuo laiko, kai įsigaliojo **dalinis Teisingumo Teismo prašymų priimti prejudicinį sprendimą perdavimas Bendrajam Teismui**. Visos institucijos tarnybos – gerai pasirengusios – užtikrino sklandų ir kontroliuojamą reformos įgyvendinimą, taip parodydamos savo gebėjimą prisitaikyti ir padėti abiem teismams įveikti naujus iššūkius. Pirmasis reformos įgyvendinimo įvertinimas labai teigiamas, nes pasiekti visi tikslai: bylų perdavimas padeda gerinti jų nagrinėjimą ir visapusiškai pasinaudoti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo struktūros reformos teikiamais privalumais visų teisės subjektų naudai. Tuo pačiu metu sėkmingai pradėtos taikyti naujos taisyklės dėl prejudicinio sprendimo priėmimo procedūrose teikiamų pastabų viešumo: jos leidžia geriau suprasti prejudicinių sprendimų priėmimo mechanizmą ir nagrinėjamus teisinius klausimus.

Teisingumo Teismo priartinimas prie piliečių taip pat buvo vienas iš praeitų metų prioritetų. Glaudžiai bendradarbiaudamos už komunikaciją ir informacines technologijas atsakingos institucijos tarnybos dėjo daug pastangų, kad būtų sukurta nauja Teisingumo Teismo interneto svetainė, kurioje įdiegta visiškai pertvarkyta paieškos sistema ir konsoliduota teismo posėdžių transliacijos internetu sistema. Tuo pačiu metu buvo padidinta komunikacijos kanalų įvairovė, visų pirma paleidus į eterį *Curia Web TV* – naują, modernų ir edukacinį įrankį, kuris patraukliais audiovizualiniais formatais padeda geriau suprasti teismų veiklą. Kitaip tariant, institucija sukūrė ne tik aiškesnę ir patogesnę naudoti tinklavietę: stengdamasi sustiprinti savo veiklą

socialiniuose tinkluose, ji užbaigė savo išorės komunikacijos politikos, skirtos plačiajai visuomenei ir jaunesnėms kartoms, modernizavimą.

Be to, patrauklumas buvo ta gija, kuri žymėjo Teisingumo Teismo **žmogiškųjų išteklių politiką**: buvo įgyvendinta daug iniciatyvų, siekiant sustiprinti gebėjimą sudominti įvairaus profilio kandidatus iš visų valstybių narių. Taigi institucija stengėsi sukurti patrauklesnes, įtraukesnes ir aiškesnes įdarbinimo procedūras, kad pritrauktų daugiau kandidatų, suinteresuotų galimybėmis dirbti Teisingumo Teisme. Kai kurios priemonės buvo tiesiogiai skirtos stažuotių sąlygoms gerinti, kad visiems jauniems absolventams, norintiems susipažinti su institucija, būtų užtikrintos lygios galimybės stažuotis. Kitomis priemonėmis buvo didinamas informuotumas valstybėse narėse, kurių piliečių institucijoje dirba mažiau, tam, kad būtų pritraukta įvairių kultūrų ir įvairiomis kalbomis kalbančių darbuotojų. Galiausiai, keletas iniciatyvų leido Teisingumo Teismui gerinti savo prieinamumą ir įtraukties politiką, kad žmonės su negalia turėtų ilgalaikes perspektyvas institucijoje ir galėtų prisidėti prie šios platesnių užmojų politikos įgyvendinimo.

Ištikimas naujovėms Teisingumo Teismas padarė reikšmingą pažangą technologijų srityje. Tęstas **dirbtiniu intelektu (DI) grindžiamų įrankių** integravimas ir plėtojimas, kartu atliekant svarbų darbą kuriant etikos pamatus, visiškai pritaikytus Teisingumo Teismo atliekamai teisminei funkcijai. Parengdamas Dirbtinio intelekto integravimo etikos chartiją, taip pat suformuluodamas konkrečius nurodymus, reglamentuojančius DI įrankių naudojimą institucijoje, Teisingumo Teismas stengėsi palengvinti vis perspektyvesnių priemonių naudojimą. Tačiau naudojant šiuos įrankius reikia gerai suprasti jų ribas, su jais susijusią riziką ir būtinybę užtikrinti, kad jiems visada būtų taikoma žmogaus priežiūra. Taigi Teisingumo Teismas toliau ryžtingai, bet ir atsargiai žengė į priekį, visų pirma išplėsdamas darbuotojams skirtų mokymo kursų pasiūlą, kad padėtų jiems prisitaikyti prie naujovių.

Tvirtos vertybės, aiškūs užmojai ir nuolatinis įsipareigojimas užtikrinti Europos teisingumo kokybę – tokie institucijos tarnyboms buvo šie pasididžiavimo verti 2025 m.

B. Svarbiausi metų įvykiai

↘ 2025 m. – kertiniai Sąjungos teismų reformos metai

2025 m. buvo pirmieji ištisi metai, kai buvo įgyvendintas dalinis Teisingumo Teismo jurisdikcijos priimti prejudicinius sprendimus perdavimas Bendrajam Teismui ir užbaigtas ilgas procesas. Šios reformos pagrindai buvo įtvirtinti dar 2001 m. Nicos sutartyje, o vėliau patvirtinti vykdant 2015 m. teismų sistemos reformą.

Jos tikslas buvo sustiprinti Sąjungos teismų sistemos veiksmingumą, užtikrinant geresnį darbo krūvio paskirstymą Teisingumo Teismui ir Bendrajam Teismui. Tai pavyko padvigubinus Bendrojo Teismo teisėjų skaičių, kuris galutinai buvo pasiektas 2022 m.: jam buvo skirti pajėgumai, būtini papildomoms byloms nagrinėti.

Kad reforma būtų įgyvendinta, prireikė esminių Statuto ir procedūros taisyklių pakeitimų. Teisingumo Teismo pasiūlytus Statuto pakeitimus priėmė Europos Parlamentas ir Europos Sąjungos Taryba. Procedūros reglamento pakeitimams, padarytiems po Statuto peržiūros siekiant užtikrinti jo įgyvendinimą, pritarė Taryba.

Paskutinis šios reformos etapas baigėsi 2024 m. spalio 1 d., kai buvo pradėtos taikyti naujos taisyklės, kuriomis įgyvendintas dalinis jurisdikcijos priimti prejudicinius sprendimus perdavimas Bendrajam Teismui ir modernizuotos procedūros abiejuose teismuose. Praėjus ištisiems metams nuo reformos įgyvendinimo, pirmasis jos įvertinimas rodo, kad Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas visiškai įsisavino šią naują veiklos tvarką, patenkindami visų prejudicinio sprendimo proceso dalyvių lūkesčius.

Kas yra prašymas priimti prejudicinį sprendimą?

Sąjungos teisė yra kiekvienos Sąjungos valstybės narės nacionalinės teisės dalis. Tai reiškia, kad Sąjungos teise galima remtis nacionaliniuose teismuose, kurie ją taiko tiesiogiai.

Jei kyla abejonių, kaip reikėtų aiškinti Sąjungos teisę konkrečioje byloje, nacionaliniai teismai gali, o tam tikrais atvejais privalo, kreiptis su klausimais į Teisingumo Teismą, o tam tikrose konkrečiose srityse – į Bendrąjį Teismą. Taip jiems gali būti išaiškinta Sąjungos teisės nuostatų reikšmė ar net jų galiojimo klausimas. Tokie išaiškinimai jiems padeda teisingai ir nuosekliai taikyti Sąjungos teisę.

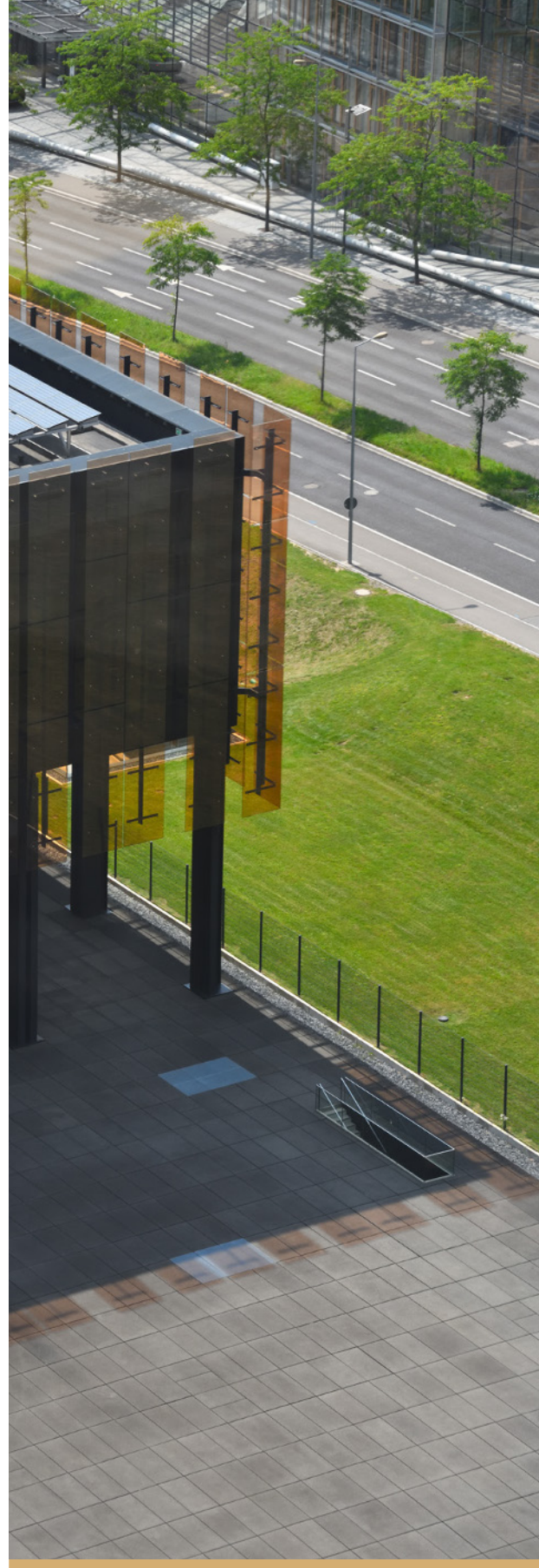
Bendrojo Teismo jurisdikcija priimti prejudicinius sprendimus

Bendrojo Teismo jurisdikcijai dabar priklauso nagrinėti prejudicinius prašymus tam tikrose konkrečiose aiškiai apibrėžtose srityse, kurias galima pakankamai lengvai atskirti nuo kitų sričių ir kuriose egzistuoja gausi Teisingumo Teismo jurisprudencija. Taigi ši reforma leido realiai sumažinti Teisingumo Teismo darbo krūvį, perdavus Bendrajam Teismui nagrinėti prejudicinius klausimus, kylančius tam tikrose konkrečiose srityse: 1/ bendra PVM sistema, 2/ akcizai, 3/ Muitinės kodeksas, 4/ tarifinis prekių klasifikavimas, 5/ kompensavimas ir pagalba keleiviams atsisakymo vežti ar transporto paslaugų atidėjimo ar atšaukimo atvejais ir 6/ šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema.

Vieno langelio principas: veiksminga procedūra

Reforma nepakeitė prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikimo tvarkos: visi prašymai ir toliau teikiami Teisingumo Teismui. Tačiau „vieno langelio“ mechanizmas leidžia nustatyti Bendrojo Teismo jurisdikcijai priklausančius prašymus. Sprendimą palikti bylą nagrinėti Teisingumo Teismui arba ją perduoti priima Teisingumo Teismo pirmininkas, išklausęs pirmininko pavaduotoją ir pirmąjį generalinį advokatą, arba Teisingumo Teismas per bendrąjį susirinkimą.

Bendrajame Teisme dabar yra dvi specializuotos paprastai penkių teisėjų kolegijos, kompetentingos nagrinėti šias bylas. Be to, kai kurie Bendrojo Teismo teisėjai taip pat skiriami eiti Bendrojo Teismo generalinio advokato pareigas, siekiant užtikrinti, kad procedūra būtų lygiavertė procedūrai Teisingumo Teisme.

Apeliacinis skundas ir peržiūra

Bylose dėl prejudicinio sprendimo priėmimo, atsižvelgiant į proceso pobūdį, Bendrojo Teismo priimti sprendimai negali būti skundžiami Teisingumo Teismui. Tačiau egzistuoja peržiūros mechanizmas: per vieną mėnesį Teisingumo Teismo pirmasis generalinis advokatas gali pasiūlyti Teisingumo Teismui peržiūrėti Bendrojo Teismo sprendimą, jeigu gresia didelis pavojus Sąjungos teisės vienovei ar darnai.

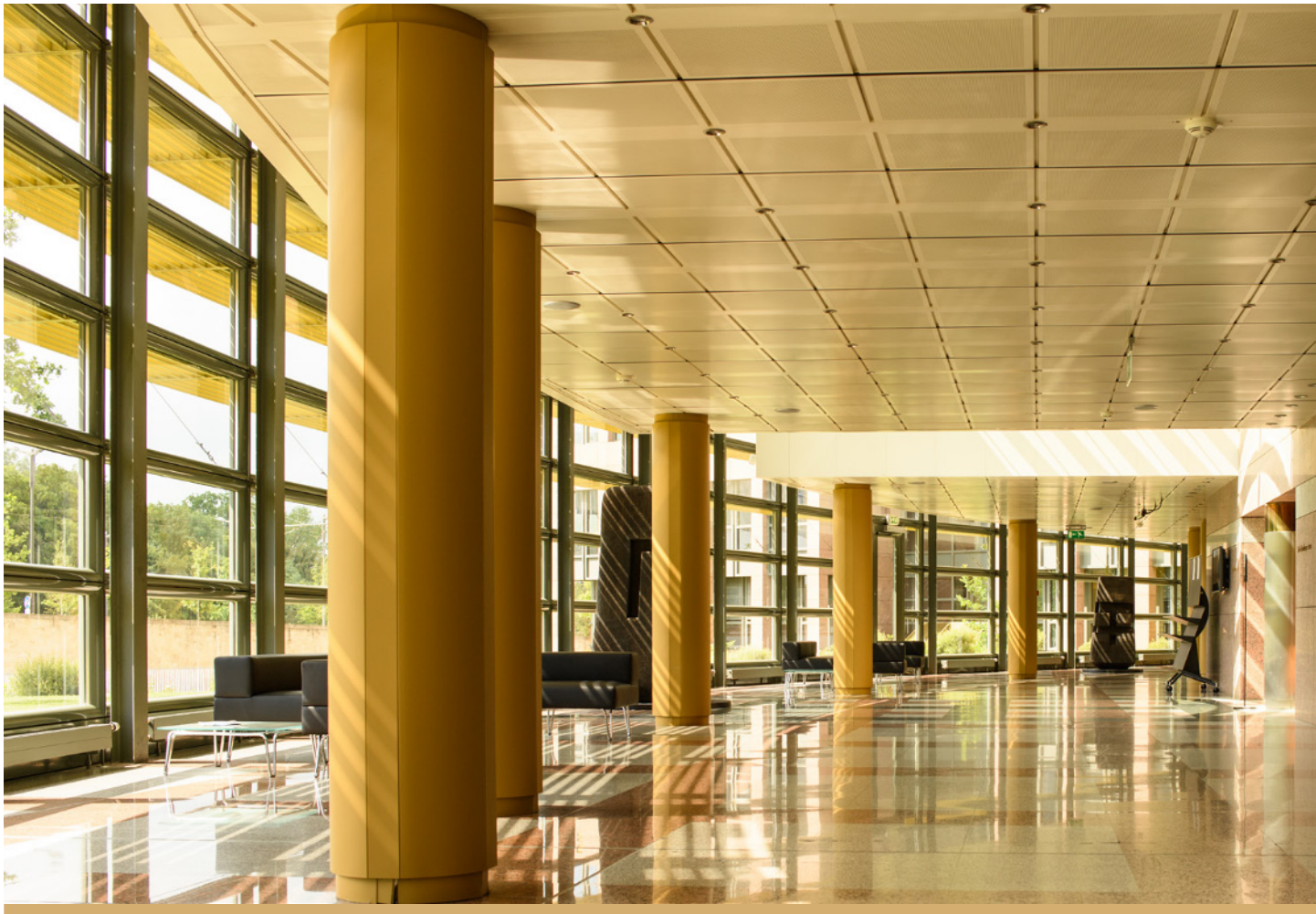
Įvertinimas po vieno metų

Nuo reformos įsigaliojimo pagal naująją vieno langelio sistemą jau išnagrinėta beveik šimtas prejudicinių bylų. Apie 85 % jų buvo perduota Bendrajam Teismui, nes jos buvo susijusios išimtinai su pagal šią sistemą numatytoms šešioms konkrečioms sritims.

Bendrajam Teismui perduotos prejudicinės bylos – Sritys		
	2024	2025
Bendra PVM sistema	8	24
Akcizai	6	7
Muitų kodeksas	1	8
Tarifinis prekių klasifikavimas	1	7
Kompensavimas ir pagalba keleiviams (atsisakymo vežti ar transporto paslaugų atidėjimo ar atšaukimo atvejais)	3	18
Šiltnamio efektą sukeliančių prekybos sistema dujų apyvartinių taršos leidimų	-	1
Iš viso	19	65

2025 m. Bendrasis Teismas išnagrinėjo pirmąsias pagal naująją sistemą perduotas bylas. Šešiolika bylų buvo užbaigta nesant būtinybės rengti teismo posėdį ar prašyti pateikti išvadą. Dauguma – vienuolika bylų – buvo užbaigtos nutartimi. Penkios bylos išnagrinėtos priimant sprendimą. Bylų nagrinėjimo terminai buvo ypač trumpi: sprendimu išspręstų bylų atveju – vidutiniškai 10,9 mėnesio nuo momento, kai byla pasiekė vieną langelį, iki galutinio sprendimo priėmimo (vidutiniškai 6,2 mėnesio sprendimu arba nutartimi išspręstų bylų atveju).

Taigi sistema veikia veiksmingai, o pirmieji rezultatai rodo, kad reforma pasiekia savo tikslus: paspartinti bylų nagrinėjimą ir subalansuoti Sąjungos teismų darbo krūvį piliečių ir įmonių naudai.

Norite sužinoti daugiau?

Kad teisės specialistai, ypač nacionaliniai teismai, geriau suprastų vieno langelio principą ir jurisdikcijos paskirstymo kriterijus, institucija paskelbė [dokumentą](#), susijusį su naujų nuostatų dėl dalies jurisdikcijos priimti prejudicinius sprendimus perdavimo Bendrajam Teismui įgyvendinimu. Šiame Teisingumo Teismo interneto svetainėje paskelbtame dokumente nurodyti per pirmus metus nuo įsigaliojimo pateikti prašymai ir išdėstant motyvus patikslinta, ar jie buvo perduoti Bendrajam Teismui, ar palikti nagrinėti Teisingumo Teisme.

<https://curia.europa.eu/site/article50breport>

Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo kompetencijos pasidalijimas.

 [Žr. vaizdo įrašą](#)

↘ Skaidresnis Europos teisingumas

2025 m. įvyko reikšmingas Teisingumo Teismo komunikacijos politikos lūžis. Skatinama technologijų pažangos ir siekdama, kad Europos teisingumas būtų suprantamesnis ir artimesnis piliečiams, institucija išplėtojo keletą iniciatyvų, skirtų jos informaciniams kanalams modernizuoti ir geresniam visuomenės supratimui apie jos misiją ir veiklą formuoti.

Nauji socialiniai tinklai siekiant glaudesnio ryšio su piliečiais

Socialiniai tinklai šiandien yra neatsiejama piliečių kasdienio gyvenimo dalis ir daugeliui jų, ypač jaunesnėms kartoms, yra svarbus informacijos šaltinis. Siekdamas patenkinti šį poreikį ir taip užtikrinti patikimos ir teisingos informacijos apie Teisingumo Teismo veiklą sklaidą kuo arčiau piliečių, Teisingumo Teismas įvairino savo veiklą socialiniuose tinkluose, 2025 m. sukurdamas paskyras keturiuose naujose platformose: *Bluesky*, *Threads*, *WhatsApp* ir *Instagram*.

Naudodamasis šiais naujais kanalais, papildančiais Teisingumo Teismo informacijos pasiūlą *LinkedIn*, *X*, *YouTube* ir *Mastodon* platformose, Teismas gali pasiekti naują auditoriją ir – atsižvelgdamas į jos poreikius ir tiesiogiai – ją informuoti apie savo veiklą ir svarbų vaidmenį ginant piliečių teises ir išsaugant demokratinėmis vertybėmis grindžiamą Europą.

Šiais kanalais visuomenė gali bet kuriuo metu ir bet kurioje vietoje lengvai gauti aiškia informaciją apie Teisingumo Teismo teisminės veiklos aktualijas; paleidus naują audiovizualinę platformą *Curia Web TV*, nuo 2026 m. pradžios tą informaciją papildys naujoviškas ir išsamus audiovizualinis produktas.

Teismo posėdžių stebėjimas iš visos Europos

Liuksemburge vykstantys Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo posėdžiai yra labai svarbus proceso etapas, jie yra vieši ir atviri visiems piliečiams. Siekdamas užtikrinti skaidrų ir prieinamą teisingumą 450 milijonams Europos piliečių, kuriems tiesiogiai turi įtakos Sąjungos teismų sprendimai, Teisingumo Teismas įdiegė sistemą, leidžiančią kiekvienam stebėti posėdžius nuotoliu, nesant reikalo vykti į Liuksemburgą.

Nuo 2022 m. balandžio mėn. institucija nusprendė savo interneto svetainėje pabandyti netiesiogiai transliuoti didžiosios kolegijos ir Teisingumo Teismo plenarinės sesijos posėdžius, taip pat tiesiogiai transliuoti posėdžius, per kuriuos skelbiami teismo sprendimai ir skaitomos išvados. Sėkmingai pasibaigus bandomajam etapui, į [Teisingumo Teismo procedūros reglamentą](#) buvo įtraukta konkreti nuostata ne tik tam, kad ši sistema būtų toliau taikoma, bet ir siekiant suteikti galimybę transliuoti tam tikrus penkių teisėjų kolegijų posėdžius, kai tai pateisinama dėl bylos. Be to, siekiant kuo geriau suprasti bylos kontekstą ir šalių bei teisėjų diskusijas posėdyje, prieš kiekvieną teismo posėdžio transliaciją spaudos atstovas audiovizualine forma trumpai paaiškina bylą; šis pristatymas taip pat transliuojamas Teisingumo Teismo interneto svetainėje ir socialiniuose tinkluose.

Bendrojo Teismo procedūros reglamente irgi buvo numatyta galimybė transliuoti to teismo posėdžius, kuriuose nagrinėjamos bylos, skelbiami sprendimai ar skaitomos išvados. Kadangi minėtas transliacijos taisyklės ir įgyvendinimo sąlygas turėjo nustatyti Bendrasis Teismas, 2025 m. vasario mėn. jis priėmė sprendimą dėl teismo sprendimų paskelbimo ar išvadų skaitymo transliacijos. Vykdamas tą sprendimą, pirmoji transliacija įvyko gegužės mėn. – buvo tiesiogiai paskelbtas didžiosios kolegijos sprendimas. Rugsėjo mėn. įvyko dar dvi transliacijos.

Šis institucijos audiovizualinės komunikacijos stiprinimas leidžia Teisingumo Teismui visapusiškai pasinaudoti technologinėmis galimybėmis, kurios pradėjo sparčiai vystytis per 2020 m. sveikatos krizę, o svarbiausia – suteikia galimybę visiems, besidomintiems jo teismine veikla, nesvarbu, ar tai būtų esami ar būsimi teisės specialistai (nacionalinių teismų teisėjai, advokatai, valstybių narių vyriausybių ir Sąjungos institucijų pareigūnai, dėstytojai ir studentai), žurnalistai ar tiesiog piliečiai, norintys daugiau sužinoti apie institucijos užduotis, kad ir kur jie būtų, nevykstant į Liuksemburgą stebėti posėdžius tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir fiziškai posėdžių salėse esantys asmenys.

Skaidresni teisminiai ginčai

Laikydamasis to paties atvirumo principo, 2025 m. Teisingumo Teismas toliau įgyvendino 2024 m. priimtą sprendimą užbaigus bylą internete skelbti rašytines pastabas, kurias prejudicinėse bylose pateikė bylos dalyviai (šalys nacionaliniame teisme, institucijos, valstybės narės ir kt.), jeigu jie tam neprieštarauja. Kad su pastabomis būtų lengviau susipažinti, prieiga prie jų suteikiama per Teisingumo Teismo interneto svetainės paieškos sistemą, kuri leidžia visiems suinteresuotiesiems asmenims sužinoti pozicijas, pareikštas per Teisingumo Teisme ar Bendrajame Teisme vykusius teisminius ginčus iki prejudicinio sprendimo priėmimo.

Komunikacijos produktų modernizavimas, siekiant užmegzti ryšį su plačiąja visuomene

Siekdamas šio tikslo – pagerinti jurisprudencijos prieinamumą ne specialistams – Teisingumo Teismas toliau modernizavo vieną iš savo pagrindinių produktų, t. y. spaudos pranešimus. 2023 m. pabaigoje nuspręsta juos rengti naujai, pateikiant trumpesnes ir labiau aprašomojo pobūdžio santraukas, geriau atitinkančias žiniasklaidos ir plačiosios visuomenės lūkesčius. Ši reforma įgavo pagreitį 2025 m., pradėjus skelbti aiškesnius, glaustesnius ir patrauklesnius pranešimus suprantamesne kalba. Paprastai parengiamas ir „glaustas apibendrinimas“, t. y. santrauka, leidžianti žiniasklaidai lengviau juos panaudoti.

Tuo pačiu metu Teisingumo Teismas sukūrė naują komunikacijos įrankį: jau paskelbus svarbiausius sprendimus dabar transliuojami trumpi audiovizualiniai informaciniai pranešimai, kuriuose bylą nagrinėjantys teisėjai trumpai apžvelgia bylą. Ši naujoviškas įrankis leidžia per kelias minutes visada aiškia ir suprantama kalba paaiškinti sprendimus, kurie sulaukia didelio žiniasklaidos susidomėjimo. Birželio mėn. transliuotas pirmasis įrašas apie itališką bylą [C-460/23 Kinsa](#): paaiškinimus bylos – italų – kalba pateikė Teisingumo Teismo pirmininkas Koen Lenaerts. 24 oficialiosiomis Sąjungos kalbomis subtitruotas įrašas iškart po sprendimo paskelbimo buvo įkeltas į *Curia* svetainę ir tuo pačiu metu paskelbtas socialiniuose tinkluose. Jis sulaukė didelio pasisekimo – „LinkedIn“ platformoje buvo peržiūrėtas beveik 20 000 kartų. 2025 m. interneto svetainėje ir socialiniuose tinkluose buvo paskelbta 11 tokio tipo aiškinamųjų vaizdo įrašų apie Teisingumo Teismo didžiosios kolegijos sprendimus.

Šiomis iniciatyvomis Teisingumo Teismas 2025 m. tęsė įsipareigojimą siekti skaidresnio, suprantamesnio ir piliečiams artimesnio Europos teisingumo, savo komunikacijos formas pritaikydamas prie naujų visuomenės lūkesčių.

↘ Bendradarbiavimas su Europos teismų institucijomis

Europos Sąjungos teisė taikoma visose valstybėse narėse, taigi tai yra bendras teisinis, paremtas bendromis vertybėmis, kuriomis grindžiama Europos Sąjunga. Siekdamas sustiprinti šią teisinę bendriją ir užtikrinti vienodą Sąjungos teisės aiškinimą, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas neapsiriboja abiejuose teismuose vykstančiais procesais ir jau seniai palaiko atvirą ir nuolatinį dialogą su valstybių narių teisėjais – valstybių narių konstituciniais ir aukščiausiais teismais arba pirmosios ir apeliacinės instancijos teismais, – taip pat su teisminiais tinklais ir tarptautiniais teismais, pavyzdžiui, Europos Žmogaus Teisių Teismu; su jais jis keičiasi gerąja patirtimi siekdamas teisingumo kokybės gerinimo. Šis dialogas, vykstantis per konferencijas ir susitikimus Teisingumo Teisme ir valstybėse narėse, 2025 m. buvo ypač intensyvus.

„EUnited in Diversity“ Sofijoje

2021 m. pirmą kartą surengta Rygoje (Latvija), antrą kartą 2023 m. Hagoje (Nyderlandai), konferencija „EUnited in Diversity“ trečią kartą įvyko 2025 m. vasaros pabaigoje Sofijoje, globojama Bulgarijos Respublikos Konstitucinio Teismo. Šios kas dvejus metus rengiamos konferencijos suburia Teisingumo Teismo ir nacionalinių konstitucinių teismų atstovus, siekiant stiprinti teismų tarpusavio dialogą, taip pat skatinti sąveiką tarp bendros Europos Sąjungos teisės sistemos ir valstybių narių nacionalinės teisės sistemų.

2025 m. konferencijoje, subūrusioje konstitucinius teismus (arba konstitucinę jurisdikciją įgyvendinančius teismus) iš 21 valstybės narės ir skirtoje temai „Konstitucinės justicijos vaidmuo bendroje Europos Sąjungos teisės sistemoje“, nagrinėta „konstitucinės justicijos“ Sąjungoje sąvoka. Programą sudarė keturios teminės grupės, skirtos delegavimo principu grindžiamam kompetencijų pasiskirstymui tarp ES ir valstybių narių, ES tapatybės apsaugai krizės laikotarpiu, nacionalinės konstitucinės teisės ir ES teisės tarpusavio santykiui valstybėse narėse ir ES teisės aiškinimui ir taikymui siekiant užtikrinti bendros teisės sistemos nuoseklumą ir pastovumą.

Ši konferencija taip pat buvo puiki galimybė susitikti dalyvaujančių institucijų aukšto rango administracijų vadovams, siekiant palengvinti keitimąsi gerąja patirtimi ir aptarti bendro intereso klausimus. Pagrindinė šio apskritojo stalo diskusijos, kurioje Teisingumo Teismui atstovavo Informatikos direktorato generalinė direktorė, tema buvo „Skaitmeninių technologijų įtaka teismų darbui“.

Teisėjų forumas Teisingumo Teisme

2025 m. gruodžio pradžioje Teisingumo Teisme tradiciškai surengtame Teisėjų forume susirinko 148 teisėjai iš visų valstybių narių apeliacinės instancijos ir pirmosios instancijos teismų. Įvairių darbo sesijų metu buvo aptariami tokie klausimai kaip naujasis proceso dėl prejudicinio sprendimo priėmimo pokyčiai, naujausia jurisprudencija prieglobsčio ir imigracijos srityje, nauja Bendrojo Teismo jurisdikcija nagrinėti prejudicinius prašymus, taip pat naujausia jurisprudencija Europos arešto orderio ir teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose srityje.

Šis forumas, kurį Teisingumo Teismas pirmą kartą surengė 1968 m., tiesiogiai suveda Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo narius su valstybių narių teisėjais. Jis leidžia užmegzti neformalius ryšius ir skatina vienodą Sąjungos teisės taikymą nacionaliniuose teismuose, kurie yra Europos Sąjungos bendrosios kompetencijos teismai, keistis idėjomis bendrais klausimais, pažinti ir suprasti skirtingas teisės sistemas ir užtikrinti teismų bendradarbiavimą.

Europos Sąjungos teismo tinklo susitikimas Lisabonoje

Lapkričio mėn. Lisabonoje (Portugalija) įvyko septintasis metinis Europos Sąjungos teismo tinklo atstovų susitikimas. ES teismo tinklo, įsteigto Teisingumo Teismo iniciatyva 2017 m. per Teisėjų forumą, skirtą Romos sutarčių 60-mečiui paminėti, paskirtis – stiprinti teismo bendradarbiavimą Europoje siekiant užtikrinti kokybišką teisingumą. ES teismo tinklas, kurį sudaro 78 valstybių narių konstituciniai ir aukščiausieji teismai, taip pat keturių trečiųjų šalių (Islandijos, Lichtenšteino, Jungtinės Karalystės ir Ukrainos) aukščiausieji teismai, yra nuolatinis forumas, kuriame nariai gali keistis nuomonėmis. Užtikrindamas neformalų bendradarbiavimą ir dialogą tarp aukščiausių Europos teismų, jis papildo formalaus bendradarbiavimo mechanizmą, kuris įgyvendinamas per procesą dėl prejudicinio sprendimo priėmimo.

Kadangi ES teismo tinklo susitikimus dabar organizuoja nacionaliniai teismai, padedami Teisingumo Teismo, 2025 m. susitikimą surengė Portugalijos Konstitucinis Teismas, Aukščiausiasis Teismas ir Aukščiausiasis administracinis teismas. Jame dalyvavo šešiasdešimt atstovų iš 20 valstybių narių, vienos trečiosios valstybės ir keturių kitų europinių tinklų. Dalyvių kalbos ir diskusijos buvo skirtos bendradarbiavimo tinkle ateičiai ir nacionalinių teismų, priimančių sprendimus kaip galutinę instanciją, pareigos kreiptis dėl prejudicinio sprendimo apimčiai.

Susitikimai su Europos Žmogaus Teisių Teismu

Europos Žmogaus Teisių Teismas ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismas yra dvi pagrindinės institucijos, užtikrinančios pagrindinių teisių apsaugą Europoje. Abu teismai priklauso dviem skirtingoms organizacijoms (pirmasis – Europos Tarybai, antrasis – Europos Sąjungai), tačiau papildydami vienas kitą jie siekia tų pačių tikslų, grindžiamų tokiomis bendromis pamatinėmis vertybėmis, kaip žmogaus orumas, laisvė, demokratija, žmogaus teisių apsauga, teisinės valstybės principo paisymas, mažumų apsauga, tolerancija, nediskriminavimas, solidarumas ir taikos bei teisingumo erdvės išsaugojimas Europoje. Jie siekia palaikyti glaudžius santykius,

rengdami reguliarius susitikimus, per kuriuos dalijasi savo atitinkamos jurisprudencijos pokyčiais ir keičiasi nuomonėmis apie abiem aktualius klausimus ir bendrus iššūkius. Todėl abiejų teismų nariai kasmet susitinka Liuksemburge arba Strasbūre, siekdami ir toliau papildyti vienas kitą ir bendradarbiauti pagrindinių teisių apsaugos Europoje tikslais.

Šiomet susitikimas įvyko lapkričio mėn. Teisingumo Teisme Liuksemburge. Abiejų teisminių institucijų nariai dalyvavo įvairiose apskritojo stalo diskusijose, skirtose saviraiškos laisvei skaitmeninėje eroje, viršesniems vaiko interesams tarpvalstybinio vaikų grobimo bylose, taip pat teisinėms ir fizinėms kliūtims pasinaudoti prieglobsčio procedūromis. Be to, oficialus susitikimas buvo puiki galimybė abiejų teismų pirmininkams pasikeisti nuomonėmis apie iššūkius, su kuriais susiduria teisingumas, ta proga surengta [audiovizualinė diskusija](#).

Abu pirmininkai, be kita ko, pabrėžė, kaip svarbu, kad piliečiai dabartinėmis geopolitinėmis ir visuomeninėmis aplinkybėmis suvoktų, kas sudaro pagrindą to, kas kuriama jau 75 metus, – siekis užtikrinti kuo geresnį gyvenimą atkuriant taiką, teisingumą ir demokratinį visuomenės veikimą.

<https://curia.europa.eu/site/ECHRvisit2025>

„Kiekvieną kartą, kai konkrečiai kėsiniasi į teismų nepriklausomumą, kiekvieną kartą, kai žodžio laisvė neapykantą ar smurtą kurstančiomis kalbomis kenkia vertybėms, kurias turėtų skatinti, – pliuralizmui ir tolerancijai, reikia priminti esmę, reikia priminti, kas yra svarbiausia ir ką reikia saugoti.“

EŽTT pirmininkas
M. Mattias Guyomar

„Teisinė valstybė gina ne tik piliečius, bet ir demokratinę sistemą, kuri turi gebėti vystytis nuo rinkimų iki rinkimų ir tarp rinkimų, kuri turi įtraukti pilietinę visuomenę, politikoje dalyvaujančius piliečius ir piliečių grupes. Visa tai išreikšta įvairiuose mūsų teismo sprendimuose, dažnai susijusiuose su pagrindinėmis laisvėmis.“

ESTT pirmininkas
Koen Lenaerts

C. Ryšiai su visuomene

Apsilankymas Teisme

Teismas stengiasi priartinti instituciją prie piliečių ir tam pagal specialiai pritaikytas programas organizuoja vizitus ir seminarus, kurie padeda geriau suprasti Sąjungos teisę. Per vizitus galima geriau suvokti Sąjungos teismų vaidmenį ir konkretų jų jurisprudencijos poveikį kasdieniam piliečių gyvenimui, o seminarai, daugiausia skirti nacionalinių teismų teisėjams, skatina nacionalinių ir Europos teismų teisėjų dialogą. Teismas savo patalpose priima įvairias visuomenės grupes; jis taip pat siūlo virtualius vizitus, ypač internetinę [šviečiamąją programą](#), leidžiančią vidurinių mokyklų moksleiviams susipažinti su Sąjungos teise neišeinant iš klasės. 2025 m. šioje programoje dalyvavo 412 vidurinių mokyklų moksleivių.

15 987 lankytojai, iš jų

4 647 teisės specialistai

Virtualių lankytojų: 4,2 %

2 557 lankytojai per atvirų durų dieną

2 080 pranešimų spaudai

593 naujienlaiškiai

469 greitieji pranešimai

12 181 atsakymas į piliečių prašymus suteikti informacijos (telefono skambučiai ir elektroniniai laiškai)

Sąjungos teisingumo suvokimas

Komunikacijos direktorato spaudos atstovų, pagal išsilavinimą – teisininkų, užduotis – žurnalistams ir suinteresuotiesiems asmenims paaiškinti ne tik sprendimus, nutartis ir išvadas, bet ir nagrinėjamas bylas. Jie rengia pranešimus spaudai, kuriais tikruoju laiku informuoja žurnalistus ir praktikuojančius teisininkus apie Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo sprendimus. Asmenims, pateikusiems prašymą Teisingumo Teismo [spaudos tarnybai](#), jie siunčia periodinius naujienlaiškius apie svarbius teismo kalendoriuje nurodytus įvykius (teismo posėdžius, sprendimų paskelbimą ir išvadų skaitymą) ir su institucija susijusius įvykius, taip pat greituosius pranešimus apie bylas, apie kurias nerengiami pranešimai spaudai. Be to, jie atsako į piliečių laiškus ir skambučius Teisingumo Teismui įvairiais jo veiklos klausimais (procedūrinio pobūdžio informacija, sprendimų paaiškinimai, Teisingumo Teismo vaidmuo, pagalba naudojantis interneto svetaine ir kt.).

Būkite informuoti per Teisingumo Teismo socialinius tinklus

Siekdamas tiesiogiai ir greitai platinti informaciją, Teisingumo Teismas aktyviai veikia socialiniuose tinkluose per savo [LinkedIn](#) ir [Mastodon](#) paskyras, dvi X paskyras (viena [prancūzų](#) kalba, kita – [anglų](#) kalba), taip pat [Bluesky](#) ir [Threads](#) paskyras. Be to, jis turi [WhatsApp](#) ir [YouTube](#) kanalą, kuriame 24 oficialiosiomis kalbomis skelbiamas įvairus audiovizualinis turinys, be kita ko, plačiai visuomenei skirti animaciniai vaizdo įrašai, kuriuose paaiškinama, kokį poveikį Teisingumo Teismo jurisprudencija turi kasdieniam piliečių gyvenimui, ir transliuojamos *Curia Web TV* laidos. *YouTube* kanale Teisingumo Teismas 2025 m. paskelbė du naujus animacinius filmukus:

Teisminės veiklos skaidrumas

[Žr. vaizdo įrašą.](#)

Kas atsitinka, kai valstybė nesilaiko ES teisės?

[Žr. vaizdo įrašą.](#)

2025 m. Teisingumo Teismo sukurta [Instagram](#) paskyra skirta platesnei ir jaunesnei auditorijai, siekiant populiarinti jo veiklą vizualiai patrauklios ir įtraukios komunikacijos forma.

Visų Teisingumo Teismo platformų sekėjų skaičius nuolat auga, o tai rodo visuomenės susidomėjimą jo veikla.

384 185 LinkedIn prenumeratoriai
+ 29 %, palyginti su 2024 m.

5 271 Mastodon prenumeratorius

3 465 Bluesky prenumeratorius

2 606 Instagram prenumeratorius

145 Threads prenumeratorius

164 725 X prenumeratorius

120 000 YouTube prenumeratorius
+ 33 %, palyginti su 2024 m.

Teismo posėdžių ir sprendimų stebėjimas tikruoju laiku

Siekdamas palengvinti prieigą prie savo teisminės veiklos, Teisingumo Teismas siūlo posėdžių transliavimo paslaugą.

Teisingumo Teismo sprendimų paskelbimas ir generalinių advokatų išvadų skaitymas transliuojami tiesiogiai. Ši tvarka taikoma ir tam tikriems Bendrojo Teismo sprendimams ir išvadoms. Laikantis Procedūros reglamento reikalavimų, teismo posėdžiai transliuojami netiesiogiai. Tai taikoma plenarinės sesijos, didžiosios kolegijos arba išimtiniais atvejais penkių teisėjų kolegijos posėdžiams. Teismo posėdžio vaizdo įrašas *Curia* svetainėje prieinamas vieną mėnesį.

Svarbių sprendimų atveju teisėjas, dalyvavęs nagrinėjant bylą, aiškia ir suprantama kalba pristato Teisingumo Teismo sprendimą kelių minučių trukmės aiškinamajame vaizdo įrašė (daugiau žr. skyriuje „[Skaidresnis Europos teisingumas](#)“).

Prieš teismo posėdžių transliavimą Teisingumo Teismo interneto svetainėje ir vėliau socialiniuose tinkluose teismo posėdyje vartojamomis kalbomis paskelbiamas informacinis pranešimas, kuriame paaiškinama apie bylą.

4

Institucija, kuriai
rūpi aplinka

Teisingumo Teismas jau ne vienus metus įgyvendina plataus užmojo aplinkosaugos politiką, kurios tikslas – atitikti aukščiausius tvarios plėtros standartus ir tausoti natūralius išteklius. Šį įsipareigojimą nuo 2016 m. patvirtina gautas EMAS (*Eco-Management and Audit Scheme*) registracijos sertifikatas, t. y. Europos Sąjungos reglamentuojamas sertifikatas, išduodamas organizacijoms, kurių aplinkos politika ir tvarūs darbo metodai atitinka griežtas normas.

2024 m. (tai paskutiniai metai, kurių aplinkosauginis veiksmingumas 2025 m. spalio mėn. buvo patikrintas ir patvirtintas išorės auditorių) Teisingumo Teismas, kaip ir kasmet, padarė naują pažangą aplinkos apsaugos srityje.

Energijos srityje Teisingumas Teismas vėl žymiai sumažino šildymo ir elektros energijos suvartojimą. Šis pasiekimas juo labiau paminėtinas, nes 2024 m. pradėtas eksploatuoti visiškai įrengtas elektrinių ir hibridinių transporto priemonių įkrovimo prieigų parkas.

Pastangos sumažinti popieriaus suvartojimą taip pat duoda rezultatų. Visų pirma dėl darbo įpročių pokyčių ir procedūrų bei dokumentų skaitmeninimo toliau žymiai mažėja biuro popieriaus naudojimas.

Išmetamo CO₂ kiekis, kuris nuo 2015 m. labai sumažėjo, dabar yra stabilus. Ši teigiama tendencija rodo ne tik konkretų pastaraisiais metais įgyvendintų projektų poveikį, bet ir kasdienį darbuotojų indėlį įgyvendinant EMAS politikos priemones.

Dėl 2024 m. pasiekto aplinkosauginio veiksmingumo lygio ir griežto EMAS sistemos reikalavimų laikymosi 2025 m. Teisingumo Teismui buvo trečią kartą atnaujintas EMAS sertifikatas. Todėl 2026 m., kai bus minimos 10-osios EMAS registracijos metinės, Teisingumo Teismas pasitinka su tokia pat ryžtinga nuostata ir užmoju mažinti savo aplinkosauginį pėdsaką.

Vandens, atliekų, popieriaus, šildymo ir elektros energijos **aplinkosauginiai rodikliai** atitinka 2024 m. rodiklius. Pokyčiai nurodyti lyginant su 2015 m. – EMAS sistemos referenciniais metais.

Aplinkosaugos priemonės

- Rūšiuojama daugiau atliekų ir naudojama mažiau vienkartinį plastikinių gaminių
- Dalyvaujama dalijimosi dviračiais sistemoje *Vel'oH* ir skatinamos kelionės dviračiais bei pasienio darbuotojų kelionės traukiniais
- Įrengtos elektrinių transporto priemonių įkrovimo prieigos
- Gerinama šildymo, vėdinimo, oro kondicionavimo ir apšvietimo infrastruktūra
- Eksploatuojama 3466 m² fotovoltinių elementų, pagaminančių 350204 kWh (tai atitinka 92 Liuksemburgo namų ūkių metinį poreikį)

Rezultatai skaičiais

– 40,1 %
sumažėjo atliekų „Biurai ir maitinimas“ (kg/EE)

– 25,6 %
sumažėjo vandens
suvojojimas (m³/EE)

– 64,2 %
sumažėjo popieriaus
suvojojimas (kg/EE)

– 29,3 %
sumažėjo elektros energijos
suvojojimas (kWh/EE)

– 37,5 %
sumažėjo energijos
suvojojimas šildymui (kWh/EE)

– 27,0 %
sumažėjo išmetamas CO₂
(kg CO₂/EE)

Etato ekvivalentas (EE)ETP – tai matavimo vienetas, kuriuo išreiškiamas darbo laikas, neatsižvelgiant į kiekvieno darbuotojo per savaitę išdirbtų darbo valandų skirtumus, atsirandančius dėl skirtingo darbo režimo.

5

Žvilgsnis į ateitį

↘ 2026 m. – inovacijų ir dialogo su piliečiais metai

2026 m. Teisingumo Teismui bus svarbūs dėl įgyvendinamų projektų, kuriais siekiama aiškaus tikslo: priartinti Europos teisingumą prie visuomenės, didinti Teisingumo Teismo veiklos skaidrumą ir gerinti piliečių ir teisės specialistų prieigą prie jo jurisprudencijos.

Tarp tų projektų reikia paminėti **naują Teisingumo Teismo interneto svetainę**, kuria siekta modernizuoti ir palengvinti įvairių suinteresuotų visuomenės grupių prieigą prie informacijos apie Teisingumo Teismą. Visiškai pertvarkyta ir orientuota į vartotojo patirtį *Curia* svetainė nuo 2026 m. sausio mėn. sudarė sąlygas aiškesniam ir intuityvesniam naršymui. Pertvarkant buvo visiškai restruktūrizuota informacijos architektūra, atnaujintas aiškia ir suprantama kalba suformuluotas turinys, pasirinktas paprastesnis ir minimalistinis grafinis dizainas.

Naujojoje svetainėje įdiegta **modernizuota paieškos sistema**, leidžianti plačiąjai visuomenei ir teisės specialistams greičiau ir tiksliau ieškoti visos Teisingumo Teismo informacijos ir išteklių. Pirmoji versija jau siūlo galimybę ieškoti visame tekste ir dokumentų metaduomenyse, papildytą naujomis funkcijomis. Netrukus bus įdiegta teisės specialistams skirta pažangesnė sąsaja, kuri leis atlikti tikslingesnę daugiakriterę paiešką.

Kadangi keičiasi naudojimo praktika, be kita ko, dėl to, kad garso ir vaizdo priemonės tampa vis svarbesnės, pertvarkant naują svetainę atsirado naujovė – **Curia Web TV platforma**. Papildydama spaudos pranešimuose išdėstytą rašytinę informaciją *Curia Web TV* interneto svetainėje ir socialiniuose tinkluose transliuoja įvairias daugiakalbes programas, kad plačioji visuomenė įgytų daugiau žinių apie instituciją ir būtų užtikrintas didesnis jos veiklos skaidrumas.

Programos kuriamos pagal teismo kalendorių, jas sudaro informaciniai pranešimai apie teismo posėdžius, posėdžių transliacijos, tiesioginės išvadų skaitymo ir sprendimų paskelbimo transliacijos, taip pat abiejų teismų narių pristatomi vaizdo įrašai, kuriuose paaiškinami paskelbti sprendimai.

Be teisminės veiklos aktualijų, *Curia Web TV* siūlo laidas pokalbių ir pristatymų forma, taip pat reportažus apie pagrindinius institucijos renginius, kuriuose gyvai, pedagogiškai ir konkrečiai apžvelgia kasdienį Teisingumo Teismo darbą.

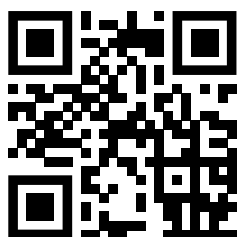
Siekdama pritraukti įvairių auditoriją, platforma reguliariai transliuoja tris originalias laidas. „Piliečių teismas“ – plačiąjai visuomenei skirta mokomoji laida, kurioje paaiškinama Teisingumo Teismo sudėtis, kompetencija ir užduotys ir konkrečiais pavyzdžiais iliustruojamas jo sprendimų poveikis kasdieniam piliečių gyvenimui. Jaunajai kartai skirta programa „Bright“ yra trumpa, smagi laida, kurioje nevertojamas teisinis žargonas, bet įtraukti infografikai, animacija ir jaunųjų lankytojų užduoti klausimai. Jos paskirtis – sudominti Europos projektu ir padėti suprasti Teisingumo Teismo sprendimus žvelgiant per kasdinių problemų prizmę. Galiausiai, programa „Open Court“ yra skirta labiau informuotai visuomenei: joje suteikiamas žodis institucijos nariams ir, pasirenkant tikslines temas, paaiškinamos Teisingumo Teismo užduotys, jo veikimas, ES teisės pagrindai, piliečių vaidmuo, jų santykis su institucijomis, teisėjų ir generalinių advokatų veikla, kelias į Teisingumo Teismą ir kiti esminiai teisės klausimai.

Nors Teisingumo Teismas žvelgia į ateitį ir yra atviras naujoms technologijoms, jis nepamiršta ir Sąjungos teisės raidą lėmusių pagrindų, visų pirma Pagrindinių teisių chartijos. Siekdamas paminėti 25-ąsias Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos, paskelbtos 2000 m. gruodžio 7 d. Nicoje, metines, Teisingumo Teismas 2026 m. pradžioje surengs **specialų Teisėjų forumą**, skirtą svarbiausiems klausimams, kurie nulėmė Chartijos priėmimą, raidą, ateities perspektyvas, jos sukonkretinimą pagrindinių Sąjungos vertybių forma ir vaidmenį nacionalinės teisės sistemose. Šios diskusijos su visų valstybių narių teisėjais paskatins giliau apmąstyti dabartinę Chartijos vaidmenį ir naujus iššūkius, susijusius su veiksminga teisine apsauga ir privataus gyvenimo gerbimu Europoje.

Šiomis iniciatyvomis Teisingumo Teismas siekia atsinaujinti ir tapti atviresnis. Pertvarkyta nauja interneto svetainė, modernizuojama jos paieškos sistema ir *Curia Web TV* transliacija atspindi siekį, kad Teisingumo Teismo veikla būtų labiau prieinama ir suprantama, o Chartijos 25-ųjų metinių minėjimas primena, kad ji yra pačių asmens teisių, kurias Sąjungos teisės sistema užtikrina piliečiams, išraiška. Visi šie veiksmai rodo aiškų užmojį: priartinti Teisingumo Teismą prie piliečių, užmezgant glaudžius tiesioginius ir tarpusavio pasitikėjimo santykius su jais, pagrįstus veiksminga jų teisių apsauga.

Sekite jurisprudencijos ir institucijos naujienas
curia.europa.eu

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas

L-2925 Luxembourg

Tel. + 352 4303-1

Rankraštis parengtas 2026 m. vasario mėn. / Duomenys surinkti iki 2025 m. gruodžio 31 d.

Maketas: Europos Sąjungos Teisingumo Teismas / Komunikacijos direktoratas / Leidinių ir elektroninių informavimo priemonių skyrius, 2026 m.

Nei Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, nei joks institucijos vardu veikiantis asmuo nėra atsakingas už šiame leidinyje pateikiamos informacijos panaudojimą.

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2026

© Europos Sąjunga, 2026

Atgaminti leidžiama nurodžius šaltinį.

Jei nenurodyta kitaip, visų vaizdų autorių teisės priklauso © Europos Sąjungai. Puslapis 9 © European Law Moot Court; puslapis 15 © Gabinete do Presidente, Supremo Tribunal de Justiça; puslapiai 98–99, 101 © Gediminas Karbauskis.

Norint naudoti ar atgaminti elementus, kurių autorių teisės nepriklauso Europos Sąjungai, gali reikėti gauti tiesioginį atitinkamų teisių turėtojų leidimą.

Print	ISBN 978-92-829-5075-3	ISSN 2467-1355	doi:10.2862/0035810	QD-01-25-007-LT-C
PDF	ISBN 978-92-829-5074-6	ISSN 2467-1584	doi:10.2862/9578298	QD-01-25-007-LT-N
HTML	ISBN 978-92-829-5112-5	ISSN 2467-1584	doi:10.2862/1698412	QD-01-25-007-LT-Q

EUROPOS SĄJUNGOS
TEISINGUMO TEISMAS

Komunikacijos direktoratas
Leidinių ir elektroninių informavimo priemonių skyrius

